

1911—1914

**JÄSENNYS
KANSANTALOUSTIETEEN
ALKEISKURSSIN LUENTOA VARTEN**

IV LUENTO

1. Kapitalistisen tuotantotavan olemus verrattuna muihin, sitä historiallisesti edeltäneisiin tuotantotapoihin.

2. Yhtäläisyytenä luokkasorron olemassaolo ja eroavaisuutena luokkataistelun muotojen ja ehtojen erilaisuus.

3. Työläisen taistelu kapitalistia vastaan työpäivän pituudesta. »Työvoima»-tavaran myyntiehdot. Absoluuttisen ja suhteellisen lisäarvon tuotanto.

4. »Työvoima»-tavaran käytön »normaalit» ehdot määrää työläisen taistelu kapitalistia vastaan.

5. Lakkotaistelu, ammattiliitot ja työlainsäädäntö työpäivän lyhentämiseksi käydyn taistelun historiassa.

6. Eräitä yhteenvetoja työpäivän lyhentämiseksi käydystä taistelusta uusimman historian puolivuosisataiselta kaudelta (XIX—XX vuosisata). Kautskyn »tiivistelmä». ²⁸⁹ »Sosiaalisen edistyksen» mitättömyys.

*Kirjoitettu 1911 ennen
tammikuun 27 (helmikuun 9) päivää*

*Julkaistu 1911 Pariisissa
Yhteiskuntatieteiden kurssien
järjestelykomission kustantamana
lasipainossa painettuna lehtisenä*

Julkaistaan lehtisen tekstin mukaan

*VSDTP:n KK:n JÄSENTEN NEUVOTTELUKOKOUS*²⁹⁰

28. TOUKOKUUTA — 4. KESÄKUUTA (10.—17. KESÄKUUTA) 1911

1

SELOSTUS PUOLUEEN ASIAINTILASTA²⁹¹

Vuoden 1910 tammikuussa olleen KK:n kokouksen²⁹² jälkeen bolshevikit tekivät kaiken voitavansa KK:n jäsenistön täydentämiseksi ja KK:n toiminnan elvyttämiseksi. KK:n jäsenet Makar ja Innokenti ottivat yhteyden paikallisiin puoluejärjestöihin ja puolueen jäseniin, julkisen työväenliikkeen toimihenkilöihin, sopivat alustavasti yhdessä niiden kanssa KK:hon kooptoitavista ehdokkaista j.n.e. KK:n bolshevikkijäsenten yritykset päättyivät kuitenkin kummankin pidättämiseen. Golosilaisten taholta he eivät saaneet mitään apua toimiessaan Venäjällä. Lontoon edustajakokouksessa valitut menshevikkien edustajat Mihail, Juri ja Roman, jotka nyt ovat siirtyneet riippumattomien legalistien riveihin, eivät ainoastaan kieltäytyneet toimimasta KK:ssa, vaan myös sanoivat, että he katsovat itse sen olemassaolonkin vahingoittavan työväenliikettä.

Muutamia kuukausia jatkuneen välikauden jälkeen v. 1910 karkotuspaikastaan paenneet tov. Makar ja tov. Vjazemski perustivat jälleen toimikunnan KK:n koollekutsumista varten*. Heidän toiminnassaan oli mukana toimikunnan jäsen bundilainen Judin. Kuuden kuukauden aikana he ottivat jälleen yhteyden paikallisiin järjestöihin, sopivat alustavasti KK:n jäsenehdokkaista, lähettivät asiamiehiä, osallistuivat yhdessä duumaryhmän kanssa vaalikamppailun järjestämiseen Moskovan täydennysvaalien aikana.

Menshevikkien edustajista heidän onnistui ottaa yhteys ainoastaan tov. Kostroviin, joka saapui kerran tai pari vain käyttääkseen äänestysoikeuttaan, jos asiat kehittyvät niin pitkälle, että kutsutaan koolle KK.

Toimittuaan kuusi kuukautta KK:n bolshevikkijäsenet vangittiin yhdessä eräiden KK:hon kooptoitaviksi suunniteltujen ehdokkaiden, toveri sihteerin ja useiden muiden hen-

* Tämän väliaikaisen toimikunnan hyväksyivät niin kansalliset järjestöt kuin myös puolueemme Keskuskomitean Ulkomainen Toimikunta ja pää-äänenkannattaja

kilöiden kanssa, joilla oli ollut jotakin yhteyttä toimikunnan työhön. Vangitsemisensa jälkeen vankilasta lähettämässään kirjeessä toverit KK:n jäsenet toteavat, että santarmit olivat useiden kuukausien aikana pitäneet heitä järjestelmällisesti silmällä ja olleet tietoisia heidän kaikista toimenpiteistään ja että valmisteltaessa KK:n kokoontumista Venäjällä oli provokatorinen toiminta varmaa. Toimikunnan kahden jäsenen (Makarın ja Vjazemskin) palon jälkeen vapauteen jääneet KK:n jäsenet Judin ja Kostrov eivät *tehneet mitään* kahden ja puolen kuukauden aikana, eivät lähettäneet edes kirjeitä enempää KK:n Ulkomaiseen Toimikuntaan kuin pää-äänenkannattajaankaan.

Tuloksena siitä puolitoista vuotta jatkuneesta työstä, jonka tarkoituksena oli KK:n ennallistaminen Venäjällä, on se, että KK:n neljä bolshevikijäsentä (Meshkovski, Innokenti, Makar, Vjazemski) on karkotettuna tai vankilassa. Santarmikuulusteluista ja monista vangitsemisistä päätellen on ilmeisen selvää, että *kaikki* KK:n lontolaiset varajäsenet ja jäsenet²⁹³ ovat tarkoin viranomaisen tiedossa ja huolellisesti järjestetyn silmälläpidon alaisia. Uudet yritykset KK:n koollekutsumiseksi Venäjällä näissä oloissa merkitsivät varmaa paloa ilman mitään menestymisen toiveita.

Ainoana mahdollisena ulospääsynä syntyneessä tilanteessa olisi KK:n kokouksen koollekutsuminen ulkomailla. Ulkomailla on yhdeksän henkilöä, joilla on oikeus osallistua kokoukseen.²⁹⁴ Tämä on enemmän kuin puolet sen koko jäsenistöstä (15 hengestä). Juridisesti heillä on oikeus ja oleellisesti he ovat velvollisia julistautumaan KK:n kokoukseksi.

Ehdotus, että kokouksen konstituoitumista lykättäisiin siihen saakka, kunnes kutsutaan koolle sen muut jäsenet, olisi asian vitkuttamista edelleen moniksi kuukausiksi.

Lukuun ottamatta Mihailia, Juria ja Romania, jotka ovat avoimesti sanoutuneet irti KK:sta ja ilmoittaneet suhtautuvansa myötämielisesti puolueen likvidointiin, menshevikit voivat »toimittaa» Kostrovın ja Pjotrin. Bolshevikit voivat toimittaa Meshkovskin, Innokentin, Rozhkovin ja Sammerin. Mahdotonta on sanoa, montako kuukautta siihen tarvitaan.

Tällainen muodollisten varajäsenten epämääräisen pitkäaikainen »toimittaminen» on saadun kokemuksen perusteella reaaliselta merkitykseltään puolueelle nollan arvoista. Se on vähemmänkin kuin nollan arvoista, koska yläpöortaan paik-

kojenjakopelillä estetään paikallisjärjestöjä ja -ryhmiä näkemästä tarmokasta aloitteellisuutta vaativaa murehdittavaa todellisuutta. Puolueen kestittäminen uusilla loputtomilla lykkäyksillä puolitoista vuotta jatkuneiden tuloksettomien KK:n toiminnan elvyttämisyritysten jälkeen olisi puolueen pilkkaamista. Sellaiseen pilkantekoon me emme aio osallistua.

Puolueen *todellinen* tila on nykyään sellainen, että miltei kaikkialla on olemassa paikallisia pieniä, epäsäännöllisesti kokoontuvia työläisten puolue ryhmiä ja -soluja. Niillä on kaikkialla työläisten keskuudessa suuri arvovalta. Ne kamppailevat likvidaattorilegalisteja vastaan kaikkialla liitoissa, klubeissa j.n.e. Ne eivät ole toistaiseksi yhteydessä toisiinsa. Kirjallisuutta ne saavat ani harvoin. Näissä työläisryhmissä liittyvät yhteen bolshevikit ja menshevikit — puolue miehet — ja osaksi ne »vperjodilaiset»²⁹⁵, jotka eivät ole liittyneet ulkomailta perustettuun erilliseen »vperjodilaisten» ryhmäkuntaan.

KK:n kokouksen jälkeisen ajan on Vperjod-ryhmä käyttänyt kokonaan siihen, että on ulkomailta käsin yrittänyt lujittaa ja eristää järjestöllisesti ryhmäkuntaansa. Sen edustajat ovat eronneet »Diskussionnyi Listokin»²⁹⁶ toimituksesta ja KK:n koulukomissiosta²⁹⁷. Vperjod-ryhmä ei ole noudattanut KK:n viime kokouksen päätöksiä, vaan on päinvastoin häirinnyt voimiensa mukaan sosialidemokraattien yleistä puoluetoimintaa. Legaalisessa ja illegaalisessa puoluekirjallisuudessa on jo kauan sitten alettu valmistautua tuleviin vaaleihin. Mutta Vperjod-ryhmä ei ole kuitenkaan auttanut puoluetta tässä puolueen kannalta tavattoman tärkeässä poliittisessa toiminnassa eikä ole edes sanonut suoraan, kannattaako se yleensä osallistumista IV duuman²⁹⁸ vaaleihin vai tuleeko se vastustamaan osallistumista niihin. Yksinpä viimeaikaisimmissakin kirjallisissa tuotteissaan Vperjod-ryhmän ulkomaiset johtomiehet jatkavat teerenpeliään otzovistien kanssa.

Verrattomasti huomattavampaa puoluevastaista ja antisocialidemokraattista voimaa edustaa *riippumattomien legalistien* ryhmäkunta (»Nasha Zarja»²⁹⁹, »Delo Zhizni»³⁰⁰ ja ne golosilaiset, jotka heitä suojaavat kuten Dan, Martov ja kumpp.). On todistettu täydelleen, etteivät he alistu minkään KK:n määräyksiin, vaan tekevät julkisesti pilkkaa sen päätöksistä. *He eivät voi* eivätkä haluakaan toteuttaa KK:n

viime kokouksen päätöksiä (»Ei saa väheksyä illegaalisen puolueen merkitystä» j.n.e.). He eivät voi olla ajamatta *päinvastaista* linjaa.

Jokaiselle sosialidemokraatille on selvää, että »riippumattomien legalistien» voidaan odottaa ryhtyvän itsenäiseen vaalikamppailuun IV duuman vaaleissa *ilman ja vastoin* puoluetta.

Puoluemies-sosdemien tehtävä on selvä: Venäjällä olevia työläisten puolueyhtymiä on kehotettava aloittamaan viivyttämättä vaalivalmistelut. Sosialidemokraattien ehdokkaiksi on asetettava *vain* täysin puolueen kannalla olevia henkilöitä, vain niitä tovereita, jotka ovat tajunneet likvidaattoruusvirtauksen vaarallisuuden. *Suoraa* esiintymistä riippumattomia legalisteja vastaan ei saa lykätä yhdelläkään päivällä, työläisiä on varoitettava heti siitä vaarasta, joka uhkaa puoluetta riippumattomien legalistien taholta vaaleissa.

Sellainen on puolueemme nykytehtävä. Kaikkinainen poikkeaminen tästä elämän (ja riippumattomien legalistien) reaalisesti esiinnostaman kysymyksen asetelusta, kaikkinainen viivyttely, yritykset pelata toistamiseen legalistien »lupauksilla» ja »vakuutteluilla» uhkaavat saattaa puolueen hyvin suureen vaaraan.

Käytännöllinen johtopäätöksemme: yhdeksän hengen kokouksen tulee välttämättömästi ja viivyttämättä kääntyä puolueen puoleen vetoomuksella, jossa kerrotaan totuudenmukaisesti ja tyhjentävästi, miksi ei onnistuttu kutsumaan koolle KK:ta Venäjällä, kehoitetaan paikallisia kerhoja aloitteellisuuteen ja perustamaan paikallis- ja aluekomiteoita, perustamaan organisatorisen keskuskomission ja tukemaan sitä, perustamaan ja tukemaan sosialidemokraattisia kirjallisia äänenkannattajia (joissa, samoin kuin sosialidemokraattien duumaryhmän osanotolla ja avustamana ilmestyvässä »Zvezdassa»³⁰¹ ei tule olla sijaa likvidaattoreille), käymään päättäväisesti ja horjumattomasti taistelua »riippumattomia legalisteja» vastaan ja likentämään itse työssä todella puolueen kannalla olevia aineksia tekemättä eroa virtausten välillä. Siinä tapauksessa, jollei ainoastaan viisi KK:n jäsentä yhdeksästä, vaan huomattava enemmistö yhdeksiköstä suostuu tunnustamaan itsensä KK:n kokoukseksi, tämän KK:n kokouksen tulee heti suorittaa uusien jäsenten kooptointi, muodostaa organisaatiokomissio konferenssin

koollekutsumista varten ja ryhtyä käytännöllisesti valmistautumaan IV duuman vaaleihin. Organisaatiokomissioon ja KK:hon tulee heti ottaa puoluemies-menshevikkejä. KK:n kokouksen on lähdeittävä päättäväisesti taisteluun riippumattomien legalistien ryhmäkuntaa vastaan. Ja itsestään ymmärrettävää on, ettei tällainen taistelu sovi yhteen sen kanssa, että riippumattomia legalisteja olisi puolueen keskuselimissä, joita he ovat horjuttaneet, jarruttaneet, näännyttäneet ja »pitäneet sairauden tilassa» puolitoista vuotta.

*Kirjoitettu 1911 toukokuun
19 ja 23 (kesäkuun 1 ja 5)
päivän välisenä aikana*

*Julkaistu ensi kerran 1961
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 20. osassa*

*Julkaistaan F. E. Dzerzhinskiin
käsiälällä kirjoitetun jäljennöksen
mukaan*

2

PUHEENVUOROJA KESKUSTELTAESSA
NEUVOTTELUKOKOUKSEN KONSTITUOITUMISESTA

TOUKOKUUN 28 (KESÄKUUN 10) pnä

1002

Kun puolue on puolitoista vuotta joutunut kärsimään KK:n kokouksen lykkäytymisen johdosta, niin kansallisten järjestöjen olisi jo kauan sitten pitänyt valita edustajansa. Lätiläinen toveri asetti kysymyksen kokonaan toisin kuin bundilainen. Hän sanoi, että vaikkei häntä olekaan valittu, niin kokouksen koollekutsumisedellytykset huomioon ottaen hän katsoi olevansa velvollinen osallistumaan voidakseen esittää sittemmin selosteen Lätiinmaan KK:lle siinä tarkoituksessa, että päätökset astuvat Lätiinmaan osalta voimaan vasta sitten, kun Lätiinmaan KK on ne hyväksynyt.

2

Täällä pidetään tovereita todellakin narreina.³⁰³ Me tiedämme, että Makar ja Lindov tekivät yhtä ja toista, pitivät yhteyttä järjestöihin, nimittivät asiamiehiä, olivat yhteydes-

sä ehdokkaaseen. He paloivat. Siitä pitäen kukaan jäljellä olevista ei ole lähettänyt meille mitään tietoja. He eivät ole edes ilmoittaneet enempää pää-äänenkannattajalle kuin KK:n Ulkomaiselle Toimikunnalle. Mitään toimintaa ei ole ollut. Puoluetta ei voida narrata kauemmin Venäjän Toimikunnalla³⁰⁴ eikä Venäjän KK:lla. KK:n koollekutsuminen Venäjällä on fraseologiaa, josta hyötyy Stolypin.

Ionovin ilmoituksessa on sanottu, että hän lähettää saamansa kutsun Bundin KK:lle.³⁰⁵ Milloin hän sen lähettää? Paljonko siitä on kulunut aikaa? Miksi ei ole vastausta? Ionov kirjoittaa, ettei hän voi saapua KK:n jäsenten kokoukseen ilman valtuuksia. Miksi sitten Lieber on täällä? Ehdotan tekemään päätöksen Ionovin vastauksen johdosta, sillä siitä käy ilmi, että vehkeillään.

3

Tehkäämme yhteenvedot siitä, mitä toimikunnasta on sanottu. On käynyt ilmi, että kysymys on jäljellä olevista toimikunnan jäsenistä. Toiminnasta on sanottu, ettei mitään toimintaa ole ollut. Tov. Adrianov on huomattava menshevikki, jos hän olisi toiminut, niin menshevikit olisivat välttämättömästi tietoisia siitä. Eivät edes hänen lähimmät aatetoverinsakaan tiedä siitä mitään. Sellaisen pelin jatkaaminen, että jossakin on toimikunta, on puolueen pettämistä. Ber ei voinut ottaa yhteyttä Bundin KK:hon palojen vuoksi. Mitä puolueen pitäisi tehdä? Se ei voi odottaa. Tässä tarvitaan ehdottomasti aloitteellisuutta.

4

Ber huutaa laista ja on samaan aikaan kamppailut päättäväisesti KK:n Ulkomaisessa Toimikunnassa lakia vastaan ja likvidaattorien eduksi.³⁰⁶ Sellainen käyttäytyminen panee minut epäilemään hänen ilmoituksensa vilpittömyyttä ja oletta- maan, että hän yrittää uudelleen hajottaa puolueen yleisiä laitoksia.

3

PUHEENVUOROJA KESKUSTELTAESSA
KK:n KOKOUKSEN KOOLLEKUTSUMISESTA

TOUKOKUUN 30 (KESÄKUUN 12) pnä

1307

Totean, että alempi elin (KK:n Ulkomainen Toimikunta) on puolen vuoden ajan rikkonut päätöstä vastaan ja kieltäytynyt kutsumasta koolle ylempää elintä. Minun täytyy todeta tämä varoittaakseni, ettei voida luottaa lainkaan laitokseen, joka jo puoli vuotta on yrittänyt riistää puolueelta mahdollisuuden sen keskuselimen ennallistamiseen.

2

Huomautan, että meillä on jo 1910 kevästä asti Inokin kirje, että KK:n jäseniä on pidetty silmällä. Me vastustimme kaikin keinoin Venäjän seikkailua³⁰⁸. Makar pani vuonna 1910 asian uudelleen alulle, mutta varojen lähettäminen paljasti heti koko yrityksen toivottomuuden. Heti kävi ilmi, että KK:n kutsuminen koolle Venäjällä merkitsisi vankilaan lähettämistä. KK ei kokoontunut kertaakaan Venäjällä vuoden 1908 kevästä lähtien ja aina vuoden 1910 kokoukseen asti. Yritykset kokoontua Venäjällä ovat osoittaneet tämän tehtävän mahdottomaksi. KK:n lähettäminen Venäjälle ei olisi ollut muuta kuin vankilaan lähettämistä.

308

Puolentoista vuoden aikana keskusjohdon työssä on palanut neljä bolshevikkia. Yhtäkään menshevikkiä ei ole vangittu, koska heidän toimintansa on ollut stolypinilaisen puolueen luomista. Kirjeitä he eivät ole meille kirjoittaneet, vaan ovat lopettaneet kirjeenvaihdon maanalaisuuden vuoksi. Menshevikit eivät ainoastaan ole olleet toimimatta KK:n muodostamisen hyväksi, vaan vieläpä he ovat kieltäytyneet osallistumasta kooptointiinkin (Mihail, Roman ja Juri), Pjotr ei ole ollut edes toimikunnan kynnyksellä, Kostrov on elellyt vieressä. Kumoamaton tosiasia on, että vain bolshevikit ovat toimineet.

4

Ljubitshin suhteen meillä on Inokilta saatu kirje, jossa sanotaan hänen suostuvan toimimaan. Pjotrissa meillä on vain sellaisia tietoja, ettei hän ole ilmaantunut edes toimikunnan kynnykselle. KK:n jäsenen pitäisi tietenkin saapua työhön KK:hon. Martynov, emigrantti = Bogdanov, Nikita. Jos kutsutaan hänet, niin pitää kutsua heidät ja Viktor. Mihaililla, Jurilla ja Romanilla ei ole mitään suhteita KK:hon. Nämä ovat miehiä, jotka rakentavat stolypinilaista työväenpuoluetta, harjoittavat toimintaa, joka tuomittiin jyrkästi tammikuun kokouksessa. Meillä ei ole mitään yhteistä enempää stolypinilaisen työväenpuolueen luojien kuin niidenkään kanssa, jotka heitä auttavat.

*Julkaistu ensi kerran 1961
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 20. osassa*

*Julkaistaan pöytäkirjamerkintöjen
mukaan*

4

LISÄYS PÄÄTÖSLAUSELMAAN PUOLUEKONFERENSSIN KOOLLEKUTSUMISESTA

Organisaatiokomissio³¹⁰ vetää mukaan järjestämään konferenssin koollekutsumista Venäjällä olevien paikallisjärjestöjen edustajia ja vaikutusvaltaisia, joukkojen keskuudessa toimivia tovereita siinä mielessä, että he muodostaisivat mikäli mahdollista heti Venäjällä kollegion, joka suorittaa konferenssin koollekutsumiseen liittyvän kaiken käytännöllisen työn Organisaatiokomission yleisen valvonnan alaisena, jotta noudatettaisiin KK:n kokouksen päätöksissä ja kirjeessä annettuja ohjeita.

*Kirjoitettu kesäkuun 1 (14) pnä
1911*

*Julkaistu ensi kerran 1933
XXV Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

5

JULKILAUSUMA³¹¹

Äänestäessämme koko päätöslauselman puolesta³¹² sen vuoksi, että saataisiin mikäli mahdollista poikkeuksetta kaikki puolueen säilyttämisen kannalla olevat ainekset lä-

hemmäksi toisiaan, me vastustamme samalla jyrkästi sitä, että Organisaatiokomissioon sallittaisiin kutsua golosilaisia ja vperjodilaisia, t.s. ulkomailla erityisiksi ryhmäkunniksi yhtyneiden puolueenvastaisten ryhmien edustajia, jotka KK:n kokouksesta kuluneiden puolentoista vuoden aikana ovat todistaneet, että he saattavat toimia vain puoluetta *vastaan*, vain *jarruttaa* sen toimintaa, vain auttaa riippumattomien legalistien työväenpuoluetta tai otzovisteja.

N. Lenin

*Kirjoitettu kesäkuun 1 (14) pnä
1911*

*Julkaistu ensi kerran 1933
XXV Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

JULKILAUSUMA ³¹³

Neuvottelukokouksen jäsenenä me allekirjoittaneet, kuul-tuamme teknillisen komission³¹⁴ päätöksestä olla myöntä-mättä varoja koululle³¹⁵, lausumme julki, että pidämme tätä päätöstä suorastaan laittomana ja esitämme neuvotte-lukokouksen jäsenten äänestettäväksi seuraavan ehdotuk-sen: *Neuvottelukokouksen jäsenet päättävät myöntää käteis-(tai käyttö-) varoista tarvittavan summan koulua varten puolueen koulukomission päätöksen mukaisesti (matkoihin ja ylläpitoon viimeistään 1. IX 1911).*

N. Lenin

30. VII 11.

*Julkaistu ensi kerran 1961
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 20. osassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

LISÄYS L. B. KAMENEVIN KIRJASEEN »KAKSI PUOLUETTA»*

Pitää tehdä valinta vallankumouksellisen proletariaatin puolueen ja riippumattomien legalistien puolueen välillä. VSDTP:n jokaisen kerhon, jokaisen ryhmän tulee sanoa se työläisille ja toteuttaa käytännössä.

* Ks. Leninin esipuhetta Kamenevin kirjaseen »Kaksi puoluetta», Teokset, 17. osa, ss. 208—211. *Toim.*

Me tiedämme, että on ihmisiä, jotka tunnustavat likvidaat-
toruutta vastaan käytävän taistelun tarpeellisuuden ja sa-
malla vastustavat lopullista rajankäyntiä sekä puhuvat (vie-
läpä nytkin!) jatkuvasti »sovinnonteosta» tai »sopimukseen
pääsystä». Eivätkä sellaisia ihmisiä ole vain Trotskin (johon
harvat enää suhtautuvat vakavasti) »uskolliset palvelijat». Sovinnon etsijät ja sopimukseen pyrkijät erehtyvät syvästi:
1¹/₂ vuotta on todistanut *käytännössä*, että legalistit *eivät
täytä mitään* velvoituksia. Kuinka voidaan puhua sopimuk-
seen pääsystä henkilöiden kanssa, jotka eivät täytä mitään
velvoituksia? Eikö ole naurettavaa puhua sopimukseen pää-
systä silloin, kun puhuja ei voi osoittaa sopimuksen ehtoja
eikä liioin keinoja, joilla taattaisiin edes joltinenkin ehtojen
noudattaminen??

*Kirjoitettu 1911 heinäkuussa,
20 (elokuun 2) päivän jälkeen*

*Julkaistu elokuussa 1911
kirjassessa, jonka »Rabotshaja
Gazetan» toimitus painatti
Pariisissa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

JÄSENNYS »LIBERAALISEN TYÖVÄENPUOLUEEN MANIFESTI» NIMISTÄ REFERAATTIA VARTEN³¹⁶

1. Miksi »Nasha Zarjan» 9.—10. n:ossa julkaistu N. Rozh-
kovin artikkeli ansaitsee sellaisen nimen ja on mitä huolelli-
simman erittelyn arvoinen? Kysymys työväenliikkeen kah-
desta linjasta ja »kahdesta puolueesta» voidaan selvittää
jättämällä *syryään kaikki* »selkkaukset» ja »rettelöt».

2. »Vapauden päivien sosialidemokraatin» tyyppi. Porva-
rilliset demokraatit marxilaisessa asussa. Rozhkov kuvaa-
vana esimerkkinä; marxilaisuus on hänen artikkelissaan
kauttaaltaan korvattu liberalismilla.

3. Orjuuttaja-tilanherrojen merkitys nyky-Venäjäällä li-
beraalien (Rozhkov) ja marxilaisten näkökulmasta. VSDTP:n
»joulukuun päätöslauselmat» (1908).

4. Demokratian suhde agraariongelman (stolypinilaiseen)
ratkaisuun »eri porvaristoryhmien välisen kompromissin tie-
tä».

5. Odottaako Venäjää »erittäin maltillisen porvarillisen
progressismin riemuvoitto»?

6. Nyky-Venäjä ja III duuman vertailu XIX vuosisadan 60-luvun Ranskaan senaikaisine lainsäätäjäkuntineen ja 80-luvun Preussiin.

7. Ovatko »vanhat iskulauseet» muuttuneet »kuolleiksi sanoiksi»?

8. Miksi »Työväenluokan etuja ajava yhdistys», jonka perustamishankkeissa Rozhkov puuhaa, on *liberaalisesti* ymmärrettyjä työväenluokan etuja *liberaalisesti* ajava yhdistys?

9. Verranto: J. Larin suhtautuu työväenedustajakokoukseen samoin kuin N. Rozhkov suhtautuu legaaliseen likvidaat- toripuolueeseen.

*Kirjoitettu 1911 marraskuussa,
ennen 14 (27) päivää*

*Julkaistu marraskuussa 1911
referaattia koskevassa »Rabotshaja
Gazetan» kerhon painattamassa
ilmoituksessa*

*Julkaistaan ilmoituksen tekstin
mukaan*

ULKOMAISTEN BOLSHEVIKKIRYHMIEN NEUVOTTELUKOKOUKSESSA ESITETTY ULKOMAISEN JÄRJESTÖN SÄÄNTÖJÄ KOSKEVA EHDOTUS³¹⁷

Valitessaan Ulkomaisen Järjestön Komitean³¹⁸ hoitamaan Ulkomaisen Järjestön asioita neuvottelukokous jättää Komitealle sääntöjen luonnoksen ja kaikki huomautukset sekä antaa Komitean tehtäväksi tiedustella ryhmien mielipidettä ja vahvistaa säännöt lopullisesti tällaisen mielipidetiedustelun kautta.

Lenin

*Kirjoitettu joulukuun 16 (29) pnd
1911*

*Julkaistu ensi kerran 1933
XV Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

POLIITTISEN TILANNESELOSTUKSEN JÄSENNYS³¹⁹

Poliittinen tilanne

1. Katovuosi — ja nälänhätä. »Elintarvikekampanja» — Lidvalin juttu³²⁰.

2. Stolypinin »agraariuudistus»: porvarillisen viinin kaa- tamista maaorjuusjärjestelmän leileihin. Ne halkeavat.

3. Joulukuu 1908 Stolypinin uudistuksesta³²¹; likvidaat-
torit ja vperjodilaiset eivät ymmärrä.

4. Intendenttien oikeusjutut: varastavat.

5. Isännättömyys ja epäjärjestys.

— Kadettien ja lokakuulaisten lehdistö. Lento Pietarista Moskovaan, kuorma-autojen matka-ajo, rautateiden rakentaminen, venäläinen teollisuus ulkomaanmarkkinoilla, kansanopetus ja Kasson »luuta»³²² — — — kaikkialla ja joka taholla huokauksia, voitotusta, päivittelyä.

6. Porvaristo itkee porvarillista järjestelmää. Se tahtoo »pestä taljan (turkin) kastamatta sitä veteen».

7. Vallankumous on ainoa keino. Pelkoa, vihaa, epäuskoa — ei myötävirtaan.

8. »Ei myötävirtaan.» Vallankumouksen puolesta. Työväenluokka ja vallankumous. Tunnuslause, joka summeerää poliittisen tilanteen ja *määrittelee* puolueen agitaatio- ja propagandatyön koko sisällyksen (mm. IV duuman edellä) — vallankumouksen puolesta. (*Ei* »yleinen äänioikeus».)

etc.

Katovuosi

Intendenttien oikeusjutut

Persia

Kasso ja suuri ratsia

Juutalaiset ja »kaupan kansallistaminen»

Työväenluokka ja vallankumous

1. »Vilkastuminen», josta kaikki puhuvat, on vallankumouksen uuden nousun oire.

2. Suhde menneeseen vallankumoukseen: kiukkuja, pelkoa, vihaa — pelkuruutta, epäuskoa, arkailua — työväenluokan suhde (»vielä te näette uudelleen vuoden 1905»).

3. Työväenluokan toimintatehtävät uusissa olosuhteissa

(α) > joukkojen valveutuneisuus (δ)

(β) > kapitalismin kehitys (α)

(γ) > porvariston vihamielisyys (β)

(δ) > vihollisten yhdistyminen (γ)

4. Agitaatio- ja propagandatyön luonne.
Ei tarvita illegaalista puoluetta
Ei tarvitse propagoida vallankumousta (ei hegemonia)
etc. etc. [likvidaattoruutta].

Porvarillisen vastavallankumouksellisuuden ilmausta sosialidemokratiassa.

5. »Kämmenellä» = III duuma. (Kadettien) osuus.

Ktrjoitettu vuoden 1911 lopulla

*Julkaistu ensi kerran 1961
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 21. osassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

VSDTP:n VI (PRAHAN) YLEISVENÄLÄINEN KONFERENSSI³²³

5.—17. (18.—30.) TAMMIKUUTA 1912

1

**KONFERENSSIN KOOLLEKUTSUMISTA VALMISTELLUTTA
VENÄJÄN ORGANISAATIOKOMISSIOTA KOSKEVAN
PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUKSEN JOHDOSTA³²⁴**

Tämä kiitollisuudesta *riippumatta*.

Tämä kuuluu valtakirjavalioikunnan toimialaan.

»Kiitollisuuden» sijasta kehotan antamaan (juhlallisen) *tunnustuksen* tehdystä tärkeästä työstä ja *tähdentämään* olosuhteiden vaikeutta.

*Ktrjoitettu 1912 tammikuussa,
ölmestään 5 (18) pnä*

*Julkaistu ensi kerran 1941
«Proletarskaja Revoljutsija»
aikakauslehden 1. n:ossa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

KONFERENSSIN KONSTITUOITUMISTA KOSKEVAN
PUHEEN JÄSENNYS

1. Hajaannus ja KK:n puuttuminen.)
2. Paikallisten järjestöjen aloite puolueen ennallistamisen alalla.)

IV duuman 3. Käytännön toiminnan pakottavat tehtävälitvät ovat erityisesti kärjistäneet puolueen ennallistamistehtävää.)

4. *K a i k k i* ovat saaneet kutsun ja poissa ovat vain ne, jotka eivät halua auttaa puoluetta.
5. Kaikki Venäjällä toimivat järjestöt ovat edustettuina.

— — Konferenssin konstituoituminen puolueen ylimmäksi elimeksi, jonka velvollisuutena on muodostaa toimivaltaiset keskuslaitokset ja auttaa kaikkialla puoluejärjestöjen ja puolueetyön ennallistamista.

- 1) Kansallisia järjestöjä on kutsuttu 3—4 kertaa — — (1) on todettu, että syy eroamiseen Venäjän järjestöistä lankeaa kokonaan kansallisille järjestöille;
2) suoranaisten likvidaattorihenkisten (bundilaisten) toiveiden osittainen tukeminen; avuton epäröinti tässä kysymyksessä, säilyykö puolue vai ei;
3) että olisi äärimmäisen epänormaalia, jos venäläiset järjestöt, joiden varassa on koko työ liikkeen tärkeimmissä keskuksissa, kieltäytyisivät tästä työstä ja puolueen ennallistamisesta.

- 4 (1) kolmeen vuoteen ei ole ollut;
(2) kaksi ja puoli vuotta tunnustettiin tarpeelliseksi ja valmistauduttiin;
(3) poikkeuksetta kaikille on ilmoitettu ja toimitettu kutsu ja annettu mahdollisuus olla läsnä;
(4) VOK:n³²⁵ piiriin on yhdistynyt 20 Venäjän järjestöä.

*Kirjoitettu 1912 tammikuussa,
viimeistään 5 (18) pnä*

*Julkaistu ensi kerran tammikuun
18 pnä 1937 »Pravda» lehden
18. n:ossa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

3

SELOSTUS KANSAINVÄLISEN SOSIALISTISEN
TOIMISTON TYÖSTÄ

TAMMIKUUN 7 (20) pnä 1912

KST:n työ koostuu kahdesta osasta, joista toisena on tavanomainen kirjeenvaihto, jäsenten sijoittelu... j.n.e. ja toisena kongressit: Kööpenhaminan ja Zürichin³²⁶. Lontoon edustajakokouksesta asti [KST:hen] kuului yksi Venäjän sosialidemokraattien [edustaja]. KK:n kokouksessa valittiin lisäksi Plehanov, mutta hän kieltäytyi sanoen, että työn kannalta yksikin riittää. Kööpenhaminan kongressissa minä ja hän lähenimme toisiamme, keskustelumme oli ystävällistä, golosilaisten kanssa en enää voinut keskustella ja Trotskiin suhtauduin paheksuvasti, varsinkin kirjeen vuoksi³²⁷. Istunnon lähetessä loppuaan Plehanov hyväksyi KK:n kokouksen ehdotuksen. Meillä kummallakin on yksi ääni. Meidän kesken ei ole ollut mitään selkkauksia viime aikoihin asti. Kööpenhaminassa toimin osuustoimintavaliokunnassa. Mielenkiintoisinta on se, että Saksan sosialidemokraattien välit ovat äärimmäisen kärkevät; ulkonaisesti ollaan yksimielisiä, mutta puolueen sisällä on kaksi eri virtausta. Saksan sosialidemokraattien edustajistosta puolet on puolueen ja puolet ammattiyhdistysten edustajia. Tässä suhteessa on havaittavissa, että mitä isommaksi kasvaa Saksan edustajisto, sitä pienemmäksi käy Saksan sosialidemokraattien hegemonia. He nolasivat itsensä Stuttgartin kongressissa äänestämällä kolonialistisen päätöslauselmaehdotuksen puolesta... Muuan edustaja sanoi esimerkiksi, että kapitalistien pakkoluovutus on mahdotonta. Ilmeni, ettei heidän ohjelmassaan ole sen vuoksi pakkoluovutus-sanaa. Heidän noudattamansa linja ei itse asiassa ole sosialidemokraattinen. Tässä suhteessa ei pidä luulla turhia, ja mitä pitemmälle aika kuluu, sitä laajemmaksi ja kärkevämmäksi taistelu muodostuu; proletaarijoukot eivät tietenkään rupea epäröimään. He poistuiivat Magdeburgin kongressista, mutta sillä ei pelästytetä ketään sosialidemokraateista.³²⁸

Tshekkien keskuudessa on hajaannusta.³²⁹ Me esiinnyimme tuota hajaannusta vastaan, koska meidän mielestämme sosialidemokraatit eivät saa olla alttiita millekään shovinistiselle ja nationalistiselle agitaatiolle. Itävallassa on ollut lukuisia skandaaleja sen johdosta, millä kielellä olisi kirjoi-

tettava asiapaperit y.m.s. Plehanov teki selostuksen tämän hajaannuksen johdosta ja hänen päätöslauselmaehdotuksensa hyväksyttiin valtavalla äänten enemmistöllä. Trotski ryhtyi tässäkin asiassa sovittelemaan sanoen, että syy on Adlerissa, »lauheimmassa» ja opportunistisimmassa sosialidemokraattisissa.

Saksan sosialidemokraattinen liike on epäilemättä uuden aikakauden, sosialistisen vallankumouksen aikakauden kynnyksellä; taluspula, sotilaallinen kriisitila, maailmantilanteen mutkistuminen — kaikki ne lähentävät tuota kautta ja ovat sen oireita. Tähän asti on tehty valmistelutyötä. Nyt on porvaristonvastaisten taistelujen kausi. Ja nyt käy ilmi reformistien ja vallankumouksellisten sosialidemokraattien välinen ero. KST kutsuttiin koolle Zürichiin pitämään istuntoa Marokon tapahtumien johdosta. Tällöin sattui vielä välikohtaus. Molkenbuhr kirjoitti omista nimissään kirjeen, ettei kokoonnuttaisi. Rosa Luxemburg julkaisi tuon kirjeen ja siitä syntyi meteli.³³⁰ Vallankumoukselliset sosialidemokraatit pääsivät viime edustajakokouksessa voitolle. Bebel sanoi saattavansa R. Luxemburgin edesvastuuseen. Ranskalaisien taholta yritettiin saada lakkoa päätöslauselmaan sodanvastustamiskeinona. Heitä vastustivat kaikki vallankumoukselliset sosialidemokraatit osoittaen, ettei hallitukselle saa paljastaa, mihin aseeseen me turvaudumme, mikä sopii missäkin parhaiten. Ehdotus hylättiin. Bebel herätti kysymyksen asiakirjojen julkaisukiellosta vihjaten R. Luxemburgiin ja vaati päätöksentekoa. Otin Rosa Luxemburgin puolustettavakseni. Siteerasin Quelchia Bebelin suureksi mielipahaksi. Bebel käyttäytyi tässä tapauksessa kuin sovittelija. R. Luxemburgin julkaisema kirje ei ole mitenkään rinnastettavissa [muihin] asiakirjoihin. Häntä olisi pitänyt käsitellä korkeintaan puolueen sisällä ja häntä käsiteltiin, mutta kysymyksen herättäminen KST:ssä oli väärin...

Saksan sosialidemokraattien keskuudessa on syntynyt erilaisia virtauksia, jotka pyrkivät ilmenemään ulkoisesti, puolueen sisällä kuohuu. Siellä on odotettavissa ratkaisevia tekoja. Reformistien ja vallankumouksellisten sosialidemokraattien välinen selkkaus on väistämätön.

PUHEENVUORO NÄLÄNHÄDÄN TORJUNTAA KOSKEVAN
PÄÄTÖSLAUSELMAN HYVÄKSYMISEN JOHDOSTA

TAMMIKUUN 8 (21) p:nä 1912

Puolueen tulee puuttua asioihin aktiivisesti, on tehtävä päätös. Olemme vakuuttuneet mielipiteiden vaihdon perusteella siitä, että työläiset kiinnittävät nälänhätään suurta huomiota, puuttuvat aktiivisesti asioihin ja auttavat nälänhädässä olevia. Hätää kärsivien auttaminen ei ole hyväntekeväisyyttä. Auttaminen on hyväntekeväisyyttä vain porvarillisessa kysymyksenasettelussa. Se ei riitä. Kadetit ovat todellakin asettuneet ministeristön virkamiesten kannalle. On osallistuttava komiteoihin, joita muodostellaan nälänhädän torjumiseksi. Tarkoitaa puolueettomia työväenkomiteoita. Niitä ei pidä kehottaa muodostamaan, mutta niihin on osallistuttava. Rahavarat on paras toimittaa sosialidemokraattiselle ryhmälle, työväen liitoille, klubeille ja muille yhdistyksille. Niin ikään on julkaistava lentolehtinen, mutta mieluummin työläisille ja talonpojille osoitettuna. Pitäisi ryhtyä levittämään Markov 2:sen puhetta, jossa hän sanoi nälänhädässä olevia talonpoikia laiskureiksi. Puhe on mainio, lukekoot sitä.

*Julkaistu ensi kerran 1965
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 54. osassa*

*Julkaistaan käsin kirjoitettujen
pöytäkirjamerkintöjen mukaan*

MUUTOSEHDOTUKSIA PUOLUEEN JÄRJESTÖSÄÄNTÖIHIN*

Järjestösäännöt

- § 1 — sama.
- § 2 — lisäys kooptoinnin tilapäisestä sallimisesta (XII 1908 hyväksytyn päätöksen mukaisesti).
- § 3 — sama.
- § 4 — sama.
- § 5 — sama.
- § 6 — sama.
- § 7 — sama.

* Ks. Teokset, 17. osa, ss. 462—463. *Toim.*

§ 8 — kokonaan pois. Myönnettävä KK:lle + paikkoja.

§ 9 — 1000 valitsijan asemesta — pantava 30 tai 50 ja luovuttava (väliaikaisesti) suhteellisesta edustuksesta.

Huomautus. Poikkeuksellisen asiointilan vuoksi vuoden 1912 konferenssi julistautui *puolueen ylimmäksi elimeksi* (katso konferenssia koskevaa päätöslauselmaa).*

*Kirjoitettu 1912 tammikuussa,
viimeistään 11 (24) pnä*

*Julkaistu ensi kerran 1941
»Proletarskaja Revoljutsija»
aikakauslehden 1. n:o:ssa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

6

PUHE ORGANISAATIOKYSYMYKSESTÄ

TAMMIKUUN 11 (24) pnä 1912

Haluaisin kosketella kysymyksen toista puolta. Nimittäin joustavuutta... Päätös oli oikea.³³¹ Tahtoisin kiinnittää huomiota siihen, mikä puoli on tärkeä. Ottakaamme esimerkiksi julkinen yhdistys. En voi puhua koko Venäjältä, mutta 5 kaupungin suhteen voidaan sanoa, että... mahdollista. Siis mitä hyötyä on ennen kaikkea legaalisesta yhdistyksestä? Marxilaishenkisiä luentoja; niitä sallittaneen pitää. Olen huomannut lehdistä, että isoissa kaupungeissa sallitaan. Luennoitsijoiden saannin sanotaan olevan vaikeaa... Työläisten itsensä pitää nostaa esiin luennoitsijoita ja maksaa palkiot. Edelleen on kirjasto ja lukusali. En tiedä, onko »Zvezda» niissä luvallinen. Edelleen legaaliset yhdistykset järjestävät erilaisia huvitilaisuuksia. Se on tärkeää rahavarojen kannalta, ja toisaalta näiden huvitilaisuuksien ansiosta muodostuu tavallaan klubi. Jos tämän tyyppinen yhdistys ei ole fiktio, vaan todellisuutta, ja niinhän asia varmasti on, niin meidän tulee asettaa kysymys, olemme[ko] me toimineet näiden yhdistysten laajentamisen hyväksi? Olemme[ko] tehneet se-lostuksia näistä yhdistyksistä tehtaissa? Olemmeko yrittäneet järjestää sellaisia yhdistyksiä? Edelleen, millä tavalla on käytettävä näitä yhdistyksiä? Olemme nyt muuttumassa poikkeuslakien aikaisen saksalaisen järjestön kaltaiseksi. Toimintamme on kuitenkin samalla sekä vaikeampaa että hel-

* Käsikirjoituksessa tämä kappale on pyyhitty yli. *Toim.*

pompaa. Vaikeampaa siksi, että heillä oli mahdollisuuksia legaaliseen toimintaan. KK oli muodostettu parlamenttiryhmän jäsenistä, se kokoontui julkisesti, kutsui illegaaleja. Meillä taasen sosialidemokraatit saavat runsaasti kannatusta ja tukea joukoilta. Meillä pitää olla joka yhdistyksessä pieniä sosialidemokraattisia soluja, joilla on kiinteä yhteys puolueeseen, ja jokainen kysymys on ratkaistava puolueen päätösten hengessä... Näiden solujen ei pidä olla niin jäykkärakenteisia kuin ovat piiri- ja alapiirijärjestöt. Pietari ja Riika ovat sopivia tämän tyyppisille [legaalisille] yhdistyksille. Moskovassa on tässä suhteessa tehty vähän. Juuri nämä solut tekevät mahdolliseksi rakentaa puolueen toisentyypiseksi. Ennen minun aikoinani me jouduimme tekemään kaiken itse. Sen sijaan nyt ovat ammattiyhdistykset ja järjestöt ottaneet suoritettavakseen osan työstä. Legaalinen duumaryhmäkin käy mahdollisuuksien mukaan poliittista taistelua, ja jos siten järjestettyjä legaalisia yhdistyksiä olisi enemmän, niin vallankumous olisi voittamaton. Tässä on kysymys juuri järjestöjen joustavuudesta. Se on oleva ihanteena järjestömme uudelleenrakentamisessa. Nämä illegaaliset solut, joita ympäröi legaalisten solujen verkko, muodostuvat uudeksi perustaksemme. Kaikki yhteydenpito supistuu minimiin, ikään kuin järjestöä ei olisikaan, vaikka se onkin. Ei väliä, vaikkei kokouksia pidettäisikään. Puoluetyö on saanut uuden muodon. Uusi muoto on jo kiillautunut vanhaan. Olkoon se vähemmän muotoutunutta, mutta laajempaa toimintaa legaalisisissa yhdistyksissä. Jokaisen kulttuuritoimenpiteen tulee olla hengeltään läpeensä sosialidemokraattinen, sosialidemokraattista kulttuuria. Se muodostuu ratkaisevaksi taisteluksi likvidaattoruutta vastaan... Niillä on solu, yhteys pää-äänenkannattajaan, ne ovat kerran vuodessa kosketuksissa ja tekevät sata kertaa enemmän kuin aikaisemmin. Me emme ole toimineet riittävästi legaalisisissa yhdistyksissä. Ne on temmattava pois liberaalien käsistä, [temmattava] koko legaalinen liike. Legaaliset yhdistykset on saatava leviämään, laajenemaan. On kiinnitettävä huomio konkreettiseen toiminnan järjestämiseen julkisissa yhdistyksissä. Illegaalisten solujen ympärille on luotava kaikkialla legaalisten solujen verkko.

LISÄYKSIÄ PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUKSEEN
»PUOLUETYÖN LUONTEESTA JA ORGANISATORISISTA
MUODOISTA»*

Lisättävä alkuun (α) XII 1908 hyväksytyä päätöslauselmaa koskeva vahvistava lausunto tai toteamus, että kolmen vuoden *kokemus* on osoittanut sen oikeaksi; (β) tunnustus, että paikallisten sosialidemokraattisten voimien toiminta luo meillä *likimain* sen tyyppistä puoluetta, jollainen oli Saksan puolue vv. 1878—1890³³². Samaan suuntaan on kuljettava *edelleenkin* [tämä 1. §:n asemesta].

Viidennestä teesistä poistettava *muotoutuminen* ja sanottava »laajentamisen» asemesta *lujittaminen*.

§ 7 — sanottava varovammin, kuten XII 1908.

§ 9 — kirjoitettava siten, että niin poliittisen agitaation kuin myös vallankumouksellisen taistelun johdon ja kaikkien eri yhdistyksissä olevien *illegaalisten järjestöjen ja illegaalisten solujen yhdistämisen kannalta* on erittäin tärkeää säännöllisesti ja usein ilmestyvän maanalaisen sosialidemokraattisen lehden järjestelmällisellä levittämisellä.

*Kirjoitettu tammikuun 11 (24) pnä
1912*

*Julkaistu ensi kerran 1941
»Proletarskaja Revoljutsija»
aikakauslehden 1. n:ossa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

AINEISTOA »PETITIOKAMPANJAA» KOSKEVAAN
PÄÄTÖSLAUSELMAAN**

Päätöslauselma petitiokampanjasta

Aiheet:

1) kynämiesten keksintö ilman yhteyttä joukkoihin, [ei ole] läht[öisin] joukkojen keskuudesta;

* Ks. Teokset, 17. osa, ss. 452—454. *Toim.*

** Käsikirjoitus on osaksi turmeltunut. Hakasuluissa olevat sanat on lisätty ajatusyhteyden ja hyväksytyyn päätöslauselman tekstin perusteella. *Toim.*

2) hedelmätöntä allekirjoittelua, ilman selviä [tunnuksia], ilman [joukko]agitaatiota, ilman [joukkojen] kiinnostusta;

3) petition teksti ja luonne epätyytyttäviä;

4) erillinen osittaisvaatimus, vaikka olosuhteet asettavat päiväjärjestykseen aivan alkeellisimmat vapauden edellytykset koko kansaa [varten];

5) epäonnistunut: 1300 allekirjoitusta. Ei saanut kannatusta Kijevissä, Jekaterinoslavissa, Kaukasiassa etc.;

6) kiinnostus proletariaatin joukkokokouksia kohtaan on osoittanut, että joukkojen luo johtavaa »tie[ttä]» *ei ole etsittävä sieltä*, mistä likvidaattorit tahtovat sitä etsiä.

Yhteenvedo:

Epäonnistuminen katsottava täydelliseksi.

[Aikakauden] konkreettisten olosuhteiden vuoksi petitio on vähiten [sopivia] agitaatiokeinoja.

Kehotettava harjoittamaan agitaatiota [liittoutumis]vapauden puolesta *samalla kun* esitetään yleisiä [poliittisia] vaatimuksia ja harjoitetaan vallankumouksellista agitaatiota joukkojen keskuudessa.

Päätöslauselmaehdotus

Todetaan:

1) että alkaneen... [niin] sanotun »petitiokampanjan» pani alulle likvidaattoruussuuntaa edustavien [pietarilaisten kynämiesten ryhmä] eikä se ole suinkaan [joukko]taistelun tuote eikä johdu... työväenjärjestöjen tai valvutuneiden työläisten aktiivisesta aloitteesta;

2) että mainittu [kampanja niin] petition [luonteen] [vuoksi] kuin myös yleisestä poliittisesta tilanteesta johtuen [on muodostunut väistämättömästi pelkästään muodolliseksi] ja hedelmättömäksi allekirjoitusten keräämiseksi [paperilappuun], joka ei kiinnosta joukkoja, [leivätkä] itse työläiset ole osallistuneet laajassa mitassa... petition käsittelyyn enempää lehdistössä kuin kokouksissakaan;

3) että mainittu kiertämään lähetetty petitio ja ne kommentaarit, joilla likvidaattorit ovat sitä säästäneet, merkitsevät poliittisen vapauden erillistä vaatimista yhtä valvutu[neinta] ja vallankumouksellisinta luokkaa varten ja asettavat tämän vaatimuksen [irrallisena yleisistä] alkeellisista [koko kansan] poliittisen vapauden edellytyksistä, vääristävät siten proletariaatin... koko kansan [johtajan] tsarisminvastaisen taistelun tehtäviä ja tuomitsevat »kampanjan» [epäonnistumaan];

4) että kyseisen [petitiokampanjan] kohtalo on ilmeisesti todistanut [koko] hankkeen olleen virheellisen ja irrallaan t [yöväenjoukoista]: petitio on saanut kaikkiaan 1300 ääntä, [jota paitsi] ...petitiokampanja, jolta ilmeisesti puuttuu [joukkojen] kannatus, [ei ole saanut kerrassaan] minkäänlaista kannatusta missään puoluejärjestöissä, mukaan luettuna [Kaukasia], Jekaterinoslav ja Kijev eikä edes likvidaatoreille myötämielisessä... samoin kuin ei ole tukenut tätä [kampanjaa myöskään sosialidemokraattinen duumaryhmittämme].

*Kirjoitettu 1912 tammikuussa,
viimeistään 17 (30) p:nä*

*Julkaistu ensi kerran 1941
»Proletarskaja Revoljutsija»
aikakauslehden 1. n:ossa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

»VENÄJÄN PROLETARIAATIN VALLANKUMOUKSELLINEN NOUSU» ESITELMÄN JÄSENNYS³³³

1. Lenan tapahtumat³³⁴ ja vappu Venäjällä. Joukkolakot ja niiden merkitys.
2. Vallankumouksellisen nousun lainmukaisuus, sen esivaiheet ja perspektiivit.
3. Joukkolakon merkitys aikamme vallankumouksissa. Vuoden 1905 kokemus.
4. Liberalismi ja demokratia uuden vallankumouksen edessä.
5. Miksi kadetit julistivat sodan »vallankumousmielialoilile» ja tuomitsivat ajatuksen »uuden vallankumouksen tarpeellisuudesta Venäjällä»?
6. Nykyisen vallankumouksellisen nousun luoma uusi tilanne. Poliittiset puolueet, III duuma, vaalit. Talonpoikaisto ja uusi demokraattinen sivistyneistö.
7. »Liittoutumisvapaus» ja kansanvallankumouksen taistelutunnukset — tasavalta, 8-tuntinen työpäivä, tilanherrojen kaikkien maiden konfiskointi.

*Julkaistu 1912 ennen
kesäkuun 13 päivää (u.l.)
VSDTP:n Ulkomaisen Järjestön
Pariisin-jaoston julkaisemassa
esitelmäilmoituksessa*

*Julkaistaan ilmoituksen tekstin
mukaan*

ROSA LUXEMBURG JA PUOLAN »PARTEI»VORSTAND MARTOVIN JÄLJILLÄ³³⁵

»Vorwärtsissä» (14. syyskuuta) ollut Rosa Luxemburgin kirjoitus, jossa puolustetaan niin sanottua Puolan Vorstandia ja esitetään syytöksiä toveri Radekia vastaan, pakottaa minut tarttumaan kynään, vaikei minulla ole mitään halua puuttua tähän asiaan. Ei voida olla vaiti, kun Venäjän puolueen likvidaattoreita vastaan suuntautuvaa taistelua käytetään likvidaattorien kehnimpien menetelmien puolustamiseen.

Olen henkilökohtaisesti tarkkaillut tov. Radekin horjumista äärivasemmiston puolustuksesta venäläisten likvidaattorien puolustukseen; olen aina käynyt ja käyn edelleenkin poliittista taistelua kaikkia likvidaattoruuden puoltajia vastaan, mutta *juuri siksi* minun on noustava vastustamaan niin sanotun Puolan Vorstandin inhottavaa menettelyä Radekin »jutussa»³³⁶.

Mikä on peruserikoisuutena »tunnetussa» (bekannt) Martovin kirjassessa, jonka Rosa Luxemburg on niin oikeaan aikaan muistanut?³³⁷

Se, että sen *jälkeen* kun Venäjän kaikki sosialidemokraatit olivat tuominneet julkisesti ja yksimielisesti tammikuussa 1910 likvidaattoruuden ja puolueessa oli julistettu *rauha* tämän tuomitsemisen perusteella³³⁸, vuoden kuluttua siitä, kun likvidaattorit olivat jakaneet kahtia puolueen KK:n ja erottautuneet puolueesta, likvidaattorien päämies Martov julkaisi kirjasen, jossa hän syyttää vastustajiaan 1001 epärehellisestä ja rikollisesta teosta. Puolalaiset sanoivat silloin tuota kirjasta »Stinkbombsiksi»*, ja *jopa* (sogar eikä selbst) Kautskykin käytti siitä sanontaa »abscheulich»**.

Niin sanottu Puolan Vorstand Rosa Luxemburg etunenäsään on menetellyt nyt kirjaimellisesti samoin.

Ei kukaan muu kuin tämän samaisen Vorstandin jäsenet suosittelivat minulle henkilökohtaisesti vv. 1909 ja 1910 tov. Radekia puolueemme *pää-äänenkannattajan avustajaksi* ja tutustuttivat minut henkilökohtaisesti häneen Kööpenhaminan kansainvälisessä kongressissa antaen *mitä parhaimpia lausuntoja*.

* — hajupommiksi. *Toim.*

** — inhottava, iljettävä. *Toim.*

Mutta sitten vuonna 1911 tov. Radek esiintyi tämän Vorstandin poliittisena vastustajana ja tuki Varsovan puoluekomiteaa, useita puolueen jäseniä ja sen kahta huomattavinta johtomiestä (Maleckia ja Haneckia), jotka olivat paljastaneet Vorstandin hajotustoiminnan. Tov. Radek auttoi saamaan selville totuuden, nimittäin sen, että Puolan *Parteivorstand* on Vorstand *ilman* puoluetta. Puolan pääkaupungissa Varsovassa tämä Vorstand *ei* edusta *enää* Varsovan komiteaa, vaan omaa näennäistä pikkuryhmäänsä. Saksalaiset toverit saavat pian tästä kaikesta seikkaperäisempiä tietoja. Venäjän sosialidemokraattisen puolueen jäsenet tietävät, että siitä on olemassa jo *koko joukko kirjallisuutta*, jota Rosa Luxemburg suotta yrittää tappaa vaitiololla (totzuschweigen) Internationaaliin nähden!

Niinpä sen *jälkeen*, kun Radek on esiintynyt poliittisesti niin sanottua Parteivorstandia vastaan (*jolla ei ole puoluetta*), tämä »Partei»vorstand *järjestää* »oikeudenkäynnin» Radekia vastaan — ajatelkaas! — *vuoden 1906* aikaisen »asian» johdosta.

Koko asian ydin on juuri siinä, illustre* Rosamme yrittää wegzuschwatzen** juuri sen.

Rosa Luxemburg ja hänen »Partei»vorstandinsa käyvät nyt ennen näkemättömän hurjaa sotaa oman puolueensa parhaita työntekijöitä vastaan alentuen jopa halpamaisesti epäilemään, että heillä on yhteys ohraan. Rosa Luxemburg ja hänen »Partei»vorstandinsa ovat menneet pyörälle päästään käydessään *sellaista* sotaa poliittisia vastustajiaan vastaan.

Eiköhän nyt liene selvää, minkä vuoksi olen »Radekin juttuun» *oleellisesti* kajoamatta katsonut velvollisuudekseni sanoa: tuo juttu on *olemukseltaan* Rosa Luxemburgin ja hänen »Partei»vorstandinsa poliittinen kostotoimenpide.

Turgenev on kauan sitten luonnehtinut Venäjän kirjallisuudessa tiettyjä menettelytapoja. Hän on kirjoittanut, kuinka muuan vanha veijari antoi kerran viisaita neuvoja: tehdessäsi konnanteon huuda muita äänekkäämmin juuri niiden tekojen halpamaisuudesta, joita itse teet. Kun kavallat valtion varoja, huuda muita äänekkäämmin kruununvarkauden iljettävyydestä...

* — kuulu. *Toim.*

** — jaaritella olemattomiin. *Toim.*

Kun Puolan »Partei»vorstand alentui käyttämään tov. Radekia vastaan Martovin menettelytapoja, tämä samainen »Partei»vorstand lähetti Rosa Luxemburgin »Vorwärtsiin» huutamaan mahdollisimman äänekkäästi Martovin halpamaisuudesta! ...Es ist eine alte Geschichte*, mutta meistä venäläisistä emigranteista ist sie leider gar nicht »neu»***...

Rosa Luxemburg yrittää saada saksalaiset lukijat uskomaan, että tov. Radek »nie die geringste Rolle gespielt hat»*** j.n.e. y.m.s. Velvollisuuteni on vastata tähän elenden Altweiberklatschiin**** toteamalla *varman tosiasian*: tov. Radek teki niin v. 1909 kuin v. 1910 paljon ja menestyksellisesti työtä Venäjän sosialidemokraattisen puolueen pää-äänenkannattajan avustajana. Olin pää-äänenkannattajan toimittajia enkä voi jättää Rosa Luxemburgin ilkeämielistä juorupuhetta vastausta vaille.

Mustatakseni tov. Radekia Rosa Luxemburg kehuu itseään käyttämällä nimeä »polnische Wortführer»*****. Hän vihjaa tov. Radekin der »taktischen» Ideen ***** horjuvuuteen.

Sanon suoraan, että tuo horjuvuus, tuo valmius »rauhan» tekoon venäläisten likvidaattorien kanssa on mielestäni tov. Radekin paha vika. Luulen kuitenkin, että työntekijälle, joka ei ole vastuussa pää-äänenkannattajan eikä KK:n politiikasta, sen voi antaa anteeksi pikemmin kuin KK:n ja pää-äänenkannattajan toimituksen *jäsenille*. Surullisen kuuluisien »puolalaisten Wortführerien» keskuudessa ovat kuitenkin aina esittäneet määräävää osaa sellaiset ilmetyt »Intrigenführerit»***** kuin Tyszka, ja heidän *horjuvuutensa* on tuottanut tavattoman suurta vahinkoa koko puolueelle.

Ettei tämä olisi pelkkää puhetta, esitän pari esimerkkiä. Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen KK:n kokouksessa tammikuussa 1910 tuomittiin *yksimielisesti* likvidaattoruus. Päätöslauselman ainoa sellainen kohta, joka avaa opportunismille Tür und Thor***** (n.s. § 1), ajettiin läpi Tyszkan aloitteesta. Mitä Rosa Luxemburg sanoo tästä?

-
- * — Se on vanha tarina. *Toim.*
 - ** — se ei valitettavasti ole ensinkään »uusi». *Toim.*
 - *** — »ei ole koskaan esittänyt vähäisintäkään osaa». *Toim.*
 - **** — kurjaan akkojen juorulluun. *Toim.*
 - ***** — »puolalaiset edusmiehet». *Toim.*
 - ***** — »taktillisten» aatteiden. *Toim.*
 - ***** — »intrigantit». *Toim.*
 - ***** — oven ja portin. *Toim.*

Aikookohan hän puoltaa tätä 1. §:ää »radikale Richtungin» kannalta?

Kun bolshevikit erosivat keväällä 1911 ns. KK:n Ulkomaisesta Toimikunnasta likvidaattorien KK:ssa aiheuttaman kahtiajaon johdosta, puolalaiset jäivät tuohon laitokseen vielä moneksi kuukaudeksi yhdessä bundilaisten ja latvia-laisten kanssa³³⁹, joista silloin jopa (sogar) Plehanovkin kirjoitti: »Diese Parteiinstitution, die zum Werkzeug in den Händen einer Gruppe von Leuten geworden war, die die Partei liquidieren wollten und die daher der Sache des russischen Proletariats großen Schaden zuzufügen drohte, konnte diesem nur einen Gefallen erweisen: nämlich das Zeitliche segnen» (Huom.: »Tagebuch eines S.D.» 2 Beilage zu N 15, S. 1, zitiert in der Schrift: »Der Anonymus aus dem 'Vorwärts' und die Sachlage in der Soz. Dem. Arb. P. Rußlands»; diese Schrift wurde in die Redaktionen aller s. d. Blätter in Deutschland gesandt).**

Lukija voi päätellä näiden tosiasioiden perusteella, paljonko on totuutta Rosa Luxemburgin kehuissa sanoissa, että puolalaiset muka »mit starker Faust die liquidatorische Richtung in Rußland niederzuhalten geholfen haben»***.

Itse asiassa puolalaiset pikemminkin *haittasivat* vehkeilylään tätä »Richtungia»**** vastaan käytyä taistelua. Surullisen kuuluisat »polnische Wortführerit» eivät ole tähän mennessä, 8 kuukauden kuluttua *tietyn* likvidaattoriryhmän (aikakauslehti »Nasha Zarja») *virallisesta* puolueesta-erottamisesta³⁴⁰, kyenneet antamaan *suoraa* vastausta, haluavatko he vai eivät tehdä »rauhan» *tämän* ryhmän kanssa. Suoran vastauksen antaminen ei tietenkään ole yhtä helppoa kuin plagioida tänään likvidaattorien vastustajia ja huomenna likvidaattoreita ja julistaa sen perusteella olevansa kumppaakin »ryhmää» »*korkeammalla!*

* — »radikaalisen suunnan». *Toim.*

** — »Tämä puoluelaitos, joka muodostui erään puoluetta likvidoimaan pyrkineen henkilöryhmän välikappaleeksi ja uhkasi sen vuoksi aiheuttaa suurta vahinkoa Venäjän proletariaatin asialle, saattoi tehdä tälle vain yhden palveluksen: nimittäin kuolla ajoissa» (Huomautus: »Sosialidemokraatin päiväkirja», 2. liite 15. n:o:n, s. 1, lainaus kirjoituksessa »Vorwärtsin' anonymi ja asiainfilia Venäjän Sosialidemokraattisessa Työväenpuolueessa»; tämä kirjoitus lähetettiin Saksan kaikkien sosialidemokraattisten lehtien toimituksille). *Toim.*

*** — »ovat auttaneet kovalla nyrkillään lamauttamaan likvidaattoruuksuunnan Venäjällä». *Toim.*

**** — suuntaa. *Toim.*

Rosa Luxemburg käyttää hyväkseen »Radekin tapausta» saadakseen saksalaiset lukijat uskomaan, ettei »russische Parteista»* ole jäänyt jäljelle muuta »außer Trümmern»**.

Vastaukseksi siihen minun täytyy todeta varmat tosiasiat. Puolan »Partei»vorstand se »Trümmer» on, sillä se *ei ole* enää kokonaiseen vuoteen kuulunut puolueeseen. Sillä *ei ole ollut* enää vuoteen järjestöyhteyttä puolueen KK:hon, joka valittiin 1912 tammikuun konferenssissa³⁴¹, eikä myöskään likvidaattorien niin sanottuun »Organisaatiokomissioon».

Likvidaattoreista ja Puolan »Partei»vorstandin intriganteista vapautunut Venäjän sosialidemokraattisen proletariaatin puolue muistuttaa niin vähän Trümmeriä, että nimenomaan 1912 tammikuusta lähtien se on kehittynyt erikoisen menestyksellisesti. Koska Saksan puolueen eräät — toisinaan valitettavasti vaikutusvaltaiset — toverit kallistavat korvansa melko usein puolueen ulkopuolella olevien Wortführer des polnischen »Partei»vorstandesin*** puolueellisille puheille ja Klatschille****, niin rajoitun viittaamaan lyhyesti tosiasioihin.

Legaaliset marxilaiset lehdet ovat ainoana julkisena mittapuuna (Maßstab), joka osoittaa sosialidemokraattien vaikutusvallan Venäjällä ja heidän yhteytensä työläisjoukkoihin. Venäjällä ovat edustavia vain 2 »virtausta»: puolue ja likvidaattorit. Kaikki muu on Schwindeliä*****.

Likvidaattorit julkaisivat vuoden 1912 alkupuoliskolla 21 lehden numeroa, likvidaattorien vastustajat 100. Vuoden jälkipuoliskolla kahden kuukauden (heinä- ja elokuun) aikana: ensiksi mainitut 4, viimeksi mainitut 60. Ensiksi mainitut saattoivat ilmoittaa saaneensa 8 kuukaudessa (I—VIII 1912) suoranaista apua 16 työläisryhmältä, viimeksi mainitut 551:ltä.*****

Yrittäköönpä Rosa Luxemburg, joka puhuu »Trümmeristä», kumota nämä tosiasiat!

* — Venäjän puolueesta. *Toim.*

** — kuin rauniot. *Toim.*

*** — Puolan »puolue»hallituksen edusmiesten. *Toim.*

**** — juoruilulle. *Toim.*

***** — huijausta. *Toim.*

***** — Vgl. die Schrift »Zur gegenwärtigen Sachlage in der Soz. Dem. A. P. Rußlands», Leipzig 1912. Diese Schrift gelangt jetzt in Chemnitz zur Verteilung an die Delegierte der Partei (vrt. artikkelia »Venäjän Sosialidemokraattisen Työväenpuolueen nykyisestä asiaintilasta», Leipzig 1912. Tämä kirjoitus on nyt Chemnitzissä jaettavana puolueen edustajille. *Toim.*).

Polnische »Partei«-vorstandin jutut Venäjän puolueesta ansaitsevat luottamusta vieläkin vähemmän kuin heidän jutunsa Radekista.

N. Lenin

*Kirjoitettu 1912
ennen syyskuun 4 (17) päivää*

*Julkaistu ensi kerran saksan
kielellä 1964 aikakauslehdessä
»International Review of Social
History». Volume IX. Part 3*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

VASTAUS »LEIPZIGER VOLKSZEITUNGISSA»
JULKAISTUUN
LIKVIDAATTORIEN KIRJOITUKSEEN³⁴²

Syyskuun 28 pnä ilmestyneessä »Volkszeitungin»* 226. n:ossa oli kirjoitus »Venäjän Sosialidemokraattisen Työväenpuolueen järjestöjen konferenssista», joka valitettavasti perustui yksipuolisiin ja tarkistamattomiin faktoihin.

Katsomme tarpeelliseksi huomauttaa, ettei mainittu konferenssi ollut itse asiassa missään tapauksessa Venäjän puoluejärjestöjen konferenssi. Venäjän työläiskeskukset eivät yleensä olleet edustettuina mainitussa konferenssissa. Pietaria edustivat niin sanottuun aloiteryhmään³⁴³ kuuluvat likvidaattorit, jotka eivät kuulu sosialidemokraattiseen puolueeseen ja käyvät sitä vastaan ankaraa kamppailua aikakausjulkaisussaan ja lehdessään³⁴⁴. Moskovaa oli edustamassa vain puoluejärjestön vähäisen osan edustaja, jota paitsi hän oli saanut imperatiivisen valtuuden noudattaa 1912 tammikuussa pidetyn puoluekonferenssin poliittista linjaa. Muu osa Venäjää (Kijev, Jekaterinoslav, Harkov, Volgan ja Uralin alueet, Keskinen teollisuusalue, Donin seutu ja lisäksi monet muut alueet) ei ollut yleensä lainkaan edustettuna, ellei oteta lukuun Krasnojarskia ja Sevastopolia, mutta siitä, että näissä kummassakin kaupungissa on olemassa jonkinlainen järjestö, puolue sai tiedon vasta likvidaattorien aikakauslehdistä ja »konferenssia» koskevasta selostuksesta.

Puolueelle ei tietenkään ole ollut enää pitkään aikaan mikään salaisuus, että eräs likvidaattoriryhmä yrittää saada

* Tarkoitetaan »Leipziger Volkszeitungia». *Toim.*

koolle konferenssia nimenomaan Bundin avustamana, jolla oikeastaan ei ole mitään yhteyttä *venäläisten* sosialidemokraattien varsinaiseen toimintaan. (Saksalaisten lukijain tiedoksi mainittakoon, että *venäläisten* puolueyöstä puhuttaessa siihen ei lasketa osallistuvaksi Bundia, jonka toimintapiiri rajoittuu yksinomaan juutalaiseen proletariaattiin.) Mainitun yrityksen todellinen luonne oli kuitenkin niin ilmeinen, että toveri Plehanov saatuaan kutsun saapua »konferenssiin» vastasi, että sitä hän ei tee, ei ainoastaan siksi, että pitää tuota »konferenssia» yksipuolisena, vaan myös siksi, että siihen eivät osallistu enempää »puoluetta kannattavat» kuin myöskään »puoluetta vastustavat ainekset». Kirjaimellisesti näin on sanottu siinä selostuksessa, jonka likvidaattorien konferenssin organisaatiokomitea saattoi julkisuuteen syyskuussa 1912. Näitä *neutraalin* toveri Plehanovin sanoja *ei ole* kuitenkaan saksalaisessa selostuksessa, joka julkaistiin »Volkszeitungin» 226. n:ossa kuluvan vuoden syyskuun 28 p:nä. Kysymme nyt jokaiselta saksalaiselta toverilta, voidaanko tuollainen selostus katsoa tunnolliseksi. Vieläpä niistäkin ulkomaisista ryhmistä, jotka suostuivat virallisesti pitämään konferenssin *yhdessä* likvidaattorien kanssa, »Vperjod» ryhmän edustaja, entinen II duuman jäsen Aleksinski *poistui konferenssista* osoittaen siten avoimesti oppositiokantansa likvidaattorien puoluekonferenssin suhteen, koska ei pitänyt sitä oikeuskelpoisena puoluekonferenssina.

Meidän on huomautettava vaikkapa parilla sanalla vielä seuraavasta. Puolen vuoden aikana (tammikuun 1 päivästä kesäkuun 30 päivään 1912) likvidaattoruutta vastustavien »Zvezda» ja »Pravda» lehtien ympärille on yhdistynyt Pietarissa 550 työläisryhmää, kun samaan aikaan likvidaattoreita on kannattanut vain 16. Viimeksi mainittujen uusi »Lutsh» lehti³⁴⁵ sai puoluetta hajottavana yrityksenä jo heti ilmestyttyään ynsään vastaanoton Pietarin työläisten taholta. Valittaessa duumaan kuluvan vuoden syyskuun 16 (29) p:nä työväenvaltuutettuja (duuman työväenkuurian vaalit) likvidaattorit kärsivät täydellisen tappion. Kaikista mainoskeinoista huolimatta ryhmä, joka kutsui koolle tämän puoluetta vastaan kamppailevien likvidaattorien erillisen konferenssin, ei onnistunut kuitenkaan johtamaan harhaan Venäjän järjestöjä. Se yrittää nyt kouristuksenomaisesti samojen mainoskeinojen avulla antaa vääriä tietoja ainakin saksalaisille tovereille.

Me esitämme mitä jyrkimmän vastalauseemme kaiken tämän johdosta ja huomautamme samalla siitä, että likvidaat-
torien anonyymit tiedotukset saattavat johtaa saksalaisia
tovereita harhaan niin kauan, kunnes nämä vaativat »tie-
donantajia» esiintymään julkisesti omalla nimellään ja to-
distukset kourassaan.

*Venäjän Sosialidemokraattisen Työväen-
puolueen Keskuskomitea*

*Kirjoitettu 1912 syyskuun 16
(29) päivän jälkeen*

*Julkaistu lokakuun 9 p:nä 1912
»Leipziger Volkszeitung» lehdessä
235. n:o:ssa*

*Julkaistaan »Leipziger Volkszeitung»
lehdessä tekstin mukaan
Käännös saksan kielestä*

*Julkaistu ensi kerran venäjän
kielellä huhtikuun 21 p:nä 1963
»Pravda» lehdessä 111. n:o:ssa*

VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRAATTINEN TYÖVÄENPUOLUE

Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!

KAIKILLE VENÄJÄN KANSALAISILLE³⁴⁶

Toverit työläiset ja kaikki Venäjän kansalaiset!

Neljä valtiota on alkanut Balkanin niemimaalla sodan
Turkkia vastaan.³⁴⁷ Sota uhkaa muuttua yleiseurooppalai-
seksi. Vastoin hallitusten kaikkia valheellisia kumoavia lau-
suntoja Venäjä ja Itävalta varustautuvat sotaan. Italia har-
joittaa yhä julkeammin Turkin alueiden ryöväämispolitiik-
kaansa. Wienin ja Berliinin, Pariisin ja Lontoon pörsseissä
vallitseva paniikki osoittaa, että Euroopan kapitalistit
eivät näe mahdollisuuksia Euroopan rauhan säilyttämiseen.

Koko Eurooppa haluaa olla mukana Balkanin tapahtumis-
sa! Kaikki kannattavat »reformejä» ja jopa »slaavien vapaut-
ta». Mutta itse asiassa Venäjä haluaa lohkaista palan Aasian-
puoleisesta Turkista ja vallata Bosporin, Itävalta havittelee
Salonikia, Italia Albaniaa, Englanti Arabiaa, Saksa Anato-
liaa.

Kriisi pahenee. Sadat tuhannet ja miljoonat pääoman
palkkaorjat ja orjuuttaja-tilanherrojen polkemat talonpojat
joutuvat teurastettaviksi muutamien kruunupäisten ryövä-

rien dynastisten intressien vuoksi ja vieraita maita rosvoamaan pyrkivän porvariston liikevoittojen vuoksi.

Balkanin kriisi on renkaana siinä tapahtumien ketjussa, joka on XX vuosisadan alusta johtanut kaikkialla kansainvälisten ja luokkaristiriitojen kärjistymiseen, sotiin ja vallankumouksiin. Venäjän ja Japanin sota, Venäjän vallankumous, useat Aasian vallankumoukset, Euroopan valtioiden keskinäisen kilpailun ja vihamielisyyden kärkevoityminen, rauhan vaarantuminen Marokon vuoksi, Italian ryöstöretki Tripoliin — sellaista on ollut nykyisen kriisin esivalmistelu.

Sotia kaikkine niistä johtuvine onnettomuuksineen synnyttää kapitalismi, joka orjuuttaa miljoonia työtätekeviä, kärjistää kansakuntien välistä taistelua ja muuttaa pääoman orjat tykinruoaksi. Vain vallankumouksellisen proletariaatin sosialistinen maailmanarmeija pystyy tekemään lopun tästä kansanjoukkojen sorrosta ja orjuutuksesta, näistä orjanomistajien etujen vuoksi tapahtuvista orjien teurastuksista.

Länsi-Euroopassa ja Amerikassa kärjistyy sosialistisen proletariaatin taistelu imperialistisia porvarihallituksia vastaan, jotka alkavat olla entistä taipuvaisempia huimapäisiin seikkailuihin nähdessään työväenluokan miljoonaisten joukkojen kulkevan pysäyttämättömästi kohti voittoa. Nämä hallitukset valmistelevat sotaa ja samanaikaisesti pelkäävät sotaa, koska tietävät, että maailmansota on maailmanvallankumous.

Itä-Euroopassa — Balkanilla, Itävallassa ja Venäjällä — näemme alueita, missä kapitalismi on kehittynyt pitkälle, ja sen ohella feodalismista, absolutismista, keskiaikaisuuden tuhansista jäänteistä johtuvaa kansanjoukkojen sortoa. Bosniassa ja Hertsegovinassa Adrian meren rannikolla talonpoika on yhä vieläkin orjuuttaja-tilanherrojen puristuksessa kuten keski-Venäjänkin kymmenet miljoonat talonpojat. Habsburgien ja Romanovien rosvodynastiat kannattavat tätä feodaalista sortoa ja yrittävät lietsoa vihaa kansojen välille voidakseen lujittaa monarkkivaltaa ja ikuistaa monien kansallisuuksien orjuutuksen. Yhä vieläkin Itä-Euroopassa monarkit jakavat keskenään kansoja, kauppaavat ja vaihtavat niitä, muodostelevat dynastisten intressiensä vuoksi valtioita pirstomalla eri kansallisuuksia aivan samaan tapaan kuin tilanherrat osittelivat ja muodostelivat alaistensa talonpoikien perheitä maaorjuuden aikana!

Balkanin liittotasavalta on se kehotushuuto, jonka vel-

jemme, Balkanin maiden sosialistit, ovat singonneet kansanjoukkojen keskuuteen vaatien kansojen itsemääräämisoikeutta ja täyttä vapautta raivatakseen tietä sosialismin puolesta käytävälle laajalle luokkataistelulle.

Ja meidän tulee yhtyä tähän todellisten demokraattien, työväenluokan todellisten ystävien kehotushuutoon varsinkin kun edessämme on Venäjän tsaristinen monarkia, joka on maailman pahimpia taantumuksen linnakkeita.

Venäjän tsarismien kansainvälinen politiikka muodostaa yhtenäisen sarjan ennen kuulumattomia rikoksia ja väkivallantekoja, mitä likaisimpia ja halpamaisimpia juonia kansojen vapautta vastaan, demokratiaa ja työväenluokkaa vastaan. Tsarismi painostaa ja kuristaa Persiaa Englannin »vaapaamielisten» vallanpitäjien avustamana, tsarismi kaivaa maata tasavallan alta Kiinassa, tsarismi varustautuu kaappaamaan Bosporin ja laajentamaan »omia» alueitaan Aasianpuoleisen Turkin kustannuksella. Tsaarin monarkia oli Euroopan santarmi XIX vuosisadalla, jolloin Venäjän maaorjatalonpojista koottu sotaväki tukahdutti Unkarin kapinan. Tsaarin monarkia on nyt XX vuosisadalla sekä Euroopan että Aasian santarmi.

Tsaari Nikolai Verinen, joka on hajottanut I ja II duuman, hukuttanut vereen Venäjän, orjuuttanut Puolan ja Suomen ja harjoittaa yhdessä parantumattomien mustasotnialaisten kanssa juutalaisten ja kaikkien »vierasheimoisten» kuristamispolitiikkaa, tsaari, jonka uskolliset ystävät ovat ampu-neet työläisiä Lena-joella ja köyhdyttäneet talonpoikia saat-taen heidät nälänhätään kautta koko Venäjän, tämä tsaari tekeytyy slaavien vapauden ja riippumattomuuden puolustajaksi!

Venäjän kansa on oppinut yhtä ja toista sitten vuoden 1877 ja tietää nyt, että kaikkia turkkilaisia pahempia ovat *»kotimaiset turkkilaisemme»*: tsaari ja hänen palvelijansa.

Tilanherrat ja porvaristo, nationalistit ja lokakuulaiset pitävät kuitenkin kaikin voiminsa yllä tätä iljettävää, provokatorista valhetta tsarismien vapaudenrakkaudesta. Sellaiset lehdet kuin *»Golos Moskvy»*³⁴⁸ ja *»Novoje Vremja»* hallituksen kokonaisen lehtiarmeijan kärjessä parhaavat hävyttömästi Itävaltaa ja usuttavat käymään sen kimppuun. Ikään kuin Venäjän tsarismi ei olisi tahrannut itseään vereen ja likaan sata kertaa pahemmin kuin Habsburgien monarkia!

Eivät yksin oikeistopuolueet, vaan oppositiomielinen, li-

beraalinen porvaristokin harjoittaa voimainsa takaa kansalliskiihkoista, imperialistista propagandaa, jota naamioidaan tuskin tuntuvasti diplomaattisilla, välttelevillä ja ulkokultaisilla fraaseilla. Ei yksin liberaalinen puolueeton »Russkoje Slovo»³⁴⁰, vaan vieläpä »perustuslaillisten demokraattien» (itse asiassa vastavallankumouksellisten liberaalien) puolueen virallinen äänenkannattaja »Retsh» hyökkäilee utterasti tsaarin ministeriä Sazonovia vastaan sen johdosta, että tämä on muka »myöntäväinen», tekee »myönnytyksiä» Itävallalle eikä »suojele» riittävästi Venäjän »suurvalta»-etuja. Kadetit moittivat kaikkein parantumattomimpia taantumuksellisia nationalisteja ei heidän imperialisminsa vuoksi, vaan päinvastoin sen vuoksi, että he ovat alentaneet sellaisen »suuren» idean arvoa ja merkitystä, että tsarismiin olisi vallattava Konstantinopoli!

Venäjän Sosialidemokraattinen Työväenpuolue esittää kaikkien työtätekevien joukkojen elintärkeiden etujen nimessä jyrkän vastalauseensa tämän katalan shovinismiin johdosta ja leimaa sen vapauden asian kavaltamiseksi. Maa, jossa 30 miljoonaa talonpoikaa on nälänhädässä ja vallitsee jopa satojen työläisten ampumisiin johtanut mitä hillittömin viranomaisien mielivalta, maa, jossa piinataan ja kidutetaan tuhansia vapaustaistelijoita pakkotyölaitoksissa, tämä maa täytyy ennen muuta vapauttaa tsarismiin harjoittamasta sorrosta. Venäjän talonpojan tulee ajatella sitä, miten hän vapautuisi orjuuttaja-tilanherroista ja tsaarin monarkiasta, antamatta kääntää huomiotaan pois tästä elintärkeästä asiasta tilanherrojen ja kauppiaiden valheellisilla puheilla Venäjän »slavilaisista tehtävistä».

Kun imperialistinen liberalismi, joka pyrkii sovintoon tsarismiin kanssa, vaatii »sovinnollista perustuslaillista» toimintaa ja lupaa kansalle sekä ulkopoliittisia voittoja että perustuslaillisia reformeja tsaarin monarkian säilyessä, niin sosialidemokraattinen proletariaatti torjuu suuttumuksen tuntein tuon harhauttamisyriksen. Vain tsarismiin vallankumouksellinen kukistaminen voi taata niin Venäjän kuin koko Itä-Euroopankin vapaan kehityksen. Vain liittotasavallan voitto Balkanilla ja tasavallan voitto Venäjällä voivat pelastaa sadat miljoonat ihmiset sodan vitsauksilta ja niin sanotun »rauhan» ajan piinalliselta sorrolta ja riistolta.

Vuoden 1912 viiden ensimmäisen kuukauden aikana on yli 500 000 Venäjän työläistä osallistunut poliittiseen lakkoon ja

järjestänyt voimiaan mitä vaikeimpien vastavallankumouksen vuosien jälkeen. Matruusit ja sotamiehet ovat nousseet paikoin kapinaan tsarismia vastaan. Me kehotamme vallankumoukselliseen joukkotaisteluun, valmistelemaan järkkymättömämmin, kestävämmiin ja laajemmin työläisten, talonpoikien ja sotaväen parhaimmiston yhteistä ratkaisevaa nousua. Vain siinä on tsarismien köyhdyttämän ja sortaman Venäjän ainoa pelastus.

Balkanin maiden sosialistit ovat tuominneet jyrkästi sodan. Italian ja Itävallan samoin kuin koko Länsi-Euroopan sosialistit ovat yhtyneet yksimielisesti kannattamaan heitä. Kohottakaamme mekin yhdessä heidän kanssaan äänemme ja ryhtykäämme entistä laajempaan agitaatiotyöhön tsaarin monarkiaa vastaan.

Alas tsaarin monarkia! Eläköön Venäjän demokraattinen tasavalta!

Eläköön Balkanin liittotasavalta!

Alas sota, alas kapitalismi!

Eläköön sosialismi, eläköön kansainvälinen vallankumouksellinen sosialidemokratia!

VSDTP:n Keskuskomitea

*Kirjoitettu 1912 lokakuussa,
ennen 10 (23) päivää*

*Julkaistu lokakuussa 1912
erillisenä lentolehtisenä*

*Julkaistaan lentolehtisen tekstin
mukaan*

POLIITTISESTA SELKÄRANGATTOMUUDESTA

(KIRJE TOIMITUKSELLE)

»Pravdan»³⁵⁰ vakituksena lukijana en voi olla ilmaisemat-
ta syvää suuttumustani valitsijamies P. Sudakovin menette-
lyn johdosta.

Lokakuun 5 p:nä toimitettiin vaalit. Sudakov ei ollut »Pravdan» listalla. Siitä huolimatta Sudakov tuli valituksi »Pravdan» kannattajien äänillä, mikä näkyy vaalituloksista. Niin ikään Sudakov näkyy saaneen »Pravdan» kannattajien äänen (27—31 50:stä) lisäksi noin kymmenkunta muuta, luultavasti horjuvalla kannalla olevien ääntä.

Ja Sudakov alkoi horjua. Seuraavana päivänä vaalien jälkeen, lokakuun 6 p:nä, »Pravdaan» ilmestyi hänen tiedotuk-

sensa, missä on sanottu panemalla mustaa valkoiselle: »Petrovia lukuun ottamatta kaikki valituiksi tulleet kuuluvat 'Pravdan' ja 'Zvezdan' kannattajiin.»

Tämän luulisi olevan selvää.

Sitten päivää myöhemmin Sudakov ilmestyi jo »Lutshiin»! Sudakov myönsi käyneensä »Pravdan» toimituksessa, mutta muka »vain kuten sosialidemokraattisen lehden toimituksessa»!! Vastasyntynyt vauvakohan tuo Sudakov lienee? Kuka uskoo, ettei hän ole ollut tietoinen sosialidemokraattisen lehden kahdesta numerotiedosta? Ettei hänellä ole ollut tietoa likvidaattoreista, vaikka hän itsekin ymmärtää likvidaattoreita?

Likvidaattorien »Lutshissa» Sudakov kirjoittaa: »Joskin olen sanonut lukevani 'Pravdaa' ja yhtyvänä siihen (huomatkaa, että Sudakov on ilmoittanut yhtyvänään »Pravdaan»!), niin vain siinä mielessä (!!), että yleensä (!!)) yhdyin (vainko?) sosialidemokraatteihin.»

Koettakaapa ottaa selvää! Mies, joka on tietoinen kahden lehden olemassaolosta ja myöntää, että on sanonut »yhtyvänään 'Pravdaan'», kiikuttaa heti seuraavana päivänä likvidaattorien lehteen »senaatin selityksen», »että vain siinä mielessä, että yleensä yhdyin sosialidemokraatteihin»!!

Emme tunne toista räikeämpää esimerkkiä selkärangattomuudesta ja horjuvuudesta.

»Tushinon loikkareita», jotka siirtyvät suunnalta toiselle, on aina ollut, mutta työmiehet eivät kunnioita loikkareita...

»Pravda» n:o 145, lokakuun 17 pnä

1912
Nimimerkki: »Pravdan»
vakiuinen lukija

Julkaistaan »Pravda» lehden
tekstin mukaan

SELOSTUS

KANSAINVÄLISELLE SOSIALISTISELLE TOIMISTOLLE »IV DUUMAN VAALIT»³⁵¹

Vuoden 1907 kesäkuun 3 (16) päivän valtiollisesta mullituksesta alkoi vastavallankumouksen kausi Venäjällä. Tunnettua on, minkälaisella oikeudellisella ja hallinnollisella mielivallalla, minkälaisilla vainotoimenpiteillä ja pakkotöihin tuomittujen piinauksilla tsarismi kruunasi tämän voittonsa.

Vallankumouksen pelästyttämät porvariston huippuker-

rokset antoivat kannatuksensa vastavallankumouksellisille aatelisille. Tsarismi uskoi saavansa apua ja tukea porvariston vastavallankumouksellisilta aineksilta ja tilanherroilta.

Vuoden 1907 kesäkuun 3 (16) päivän vaalilaki on esimerkki hävyttömästä väärennyksestä. Tässä muutamia tätä lakia luonnehtivia tietoja:

Väestö on jaoteltu »kuurioihin»: tilanherrat, ensimmäisen ja toisen kategorian kaupunkilaiset, talonpojat, kasakat, työläiset. Valitsijamiehet, jotka on valittu kustakin kuuriasta erikseen (joskus epäsuorasti, valtuutettujen välityksellä), hallitus ryhmittelee kuvernementtien vaalikokouksiin ja näissä viimeksi mainituissa valitaan duuman jäsenet!

Laki jaottelee valitsijamiesten lukumäärän sillä tavalla, että 28 kuvernementissa (50:stä) saavat vaalikokouksissa jo ennakolta enemmistön vain tilanherrat ja muissa taas ensimmäisen kaupunkilaiskuurian valitsijamiehet (suurkapitalistit).

Yleisnäkymä on seuraavanlainen: 200 000 aatelista lähettää 53 kuvernementin vaalikokouksiin 2 594 valitsijamiestä, t.s. 49,4 % valitsijamiesten koko määrästä; ensimmäiseen kaupunkilaiskuuriaan kuuluvilla puolella tai noin puolella miljoonalla kapitalistilla on käytettävissään 788 valitsijamiestä (15 %); noin 8 miljoonaa toiseen kaupunkilaiskuuriaan kuuluvaa kaupunkilaista lähettää 590 valitsijamiestä (11,2 %); noin 70 miljoonalla talonpojalla ja kasakalla on käytettävissään 1 168 valitsijamiestä (22,2 %) ja noin 12 miljoonalla työläisellä 112 valitsijamiestä (2,1 %).

Ei ole ihme, että tuollainen vaalilaki antaa tulokseksi »mustan», vastavallankumouksellisen duuman — oikean »Chambre introuvablen»³⁵². Mutta se on ihme, että eivät ainoastaan porvarilliset liberaalit, vaan jopa sosialidemokraattitkin ovat silti kyenneet saamaan edustajiaan tuohon duumaan.

Työväenkuuriassa kaikki valitsijamiehet ovat sosialidemokraatteja. Ääritantumuksellisten aatelisten, joilla on enemmistö kuvernementtien vaalikokouksissa, on ollut pakko päästää sosialidemokraatteja (kuudessa kuvernementissa laki pakottaa valitsemaan yhden edustajan työläisten keskuudesta; muissa kuvernementeissa sosialidemokraatit saavat paikkoja tekemällä vaaliliittoja liberaalien kanssa).

Kolmannessa duumassa oli valta-asemassa lokakuulaisten puolue, tsarismille kuuliaisten taantumuksellisten aatelisten

ja suurkapitalistien puolue. Mutta yksinpä nämäkin »orjat» olivat kykenemättömiä tyydyttämään Nikolai II kamarillaa, sitä mustaa joukkiota, joka järjestelee pogromeja ja attentaatteja oppositioon kuuluvia edustajia vastaan.

Hallitus, joka vääristeli vaaleja saadakseen kolmanteen duumaan lokakuulaisia, vääristelee nyt vaaleja lähettääkseen neljänteen duumaan »lojaalisempia» puolueita, »nationalisteja» ja »äärioikeistolaisia».

Painostus on ollut ennen näkemätöntä. Papit saivat määräyksen osallistua sankoin joukoin vaaleihin ja valita oikeistolaisia; opposition ehdokkaita vangittiin, lehdistöä sakotettiin, lehtiä lakkautettiin, epäilyksen alaiset pyyhittiin pois vaalilistoilta ja kaikki tämä tehtiin niin kyynillisesti, että oikeistolaisetkin ja jopa aatelisetkin esittivät vastalauseita.

Sen tuloksena meillä on vieläkin »mustempi», vieläkin oikeistolaisempi duuma, mutta voitetuiksi ovat nyt osoittautuneet lokakuulaiset. Liberaalinen oppositio ja vallankumoukselliset demokraatit (sosialidemokraattiset työläiset ja porvarilliset talonpoikaisdemokraatit) ovat likimain säilyttäneet status quon.

Vereksimmät tiedot neljännen duuman 438 jäsenestä (442 valittavasta) antavat meille mahdollisuuden seuraavaan vertailuun:

	III duuma	IV duuma	
<i>Demokraatit:</i>			
sosialidemokraatit	13	14	
trudovikit	14	11	25
<i>Liberaalit:</i>			
kadetit	52	61	
progressistit	36	33	
puolalaiset	18	14	
islamilaiset	9	5	113
<i>Oikeistolaiset:</i>			
lokakuulaiset	131	79	
nationalistit	91	74	
äärioikeistolaiset	46	140	293
Puolueettomat.....	27	7	
Yhteensä.....	437	438	

Lisäksi vielä muutama sana puolueiden nimitysten ja ryhmityksen selitykseksi:

Sosialidemokraatit: Venäjän Sosialidemokraattinen Työväenpuolue. Trudovikit: demokraattiset talonpojat, t.s. valankumoukselliset porvarilliset demokraatit, joiden ohjelmaan kuuluu aatelisten omaisuuden pakkoluovuttaminen. Kadetit: Perustuslaillis-demokraattinen Puolue, joka itse asiassa on vastavallankumouksellinen liberaalisen porvariston puolue. Progressistit³⁵³: samoja liberaaleja, mutta hieman maltillisempia. Puolalaiset ja islamilaiset — samoja, mutta kansallisina ryhminä. Opposition kuuluu yleensä 25 demokraattia ja 113 liberaalia eli 138 edustajaa (kolmannessa duumassa 142).

Hallituspuolueet: lokakuulaiset puhuvat harvoin ja salamyhkäisesti perustuslaista; nationalistit eivät puhu koskaan perustuslaista. Oikeistolaiset ovat avoimesti itsevaltiuteen palaamisen kannalla ja perustuslakia vastaan. Väärennys sysää opposition paitsi lokakuulaisia myös osaksi nationalisteja.

Mitä sosialidemokraatteihin tulee, niin tähän mennessä on valittu:

Kuusi työväenkuurian edustajaa on sosialidemokraatteja: Badajev Pietarista, Malinovski Moskovasta, Samoilov Vladimirista, Shagov Kostromasta, Muranov Harkovista, Petrovski Jekaterinoslavista. Kaikki kuusi ovat työläisiä. Sosialidemokraatteja valittiin lisäksi kolmessa kuvernementissa sen ansiosta, että demokraatit (sosialistit ja trudovikit) ja liberaalit tekivät vaaliliiton oikeistolaisia vastaan. Niin tulivat valituiksi: Haustov Ufasta, Burjanov Taurian kuvernementista, Tuljakov Donin alueelta. Kolme sosialidemokraattia valittiin vielä Kaukasiasta: Tshheidze, Tshhenkeli ja Skobelev, viimeksi mainitun valitsi Kaukasian venäläinen väestö.

Kaksi sosialidemokraattia valittiin Siperiasta: Rusanov ja Amurin alueen edustaja Ryslev.

Lisäämme vielä, että Irkutskin kuvernementissa (Siperia) yhden sosialidemokraatin valituksi tulo oli miltei varmaa (20 valitsijamiehestä 11 oli sosialidemokraatteja). Kuvernööri mitätöi kuitenkin Irkutskissa tapahtuneen kuuden sosialidemokraatin vaalin. Uusintavaaleja ei ole vielä toimitettu.

Lisättäköön niin ikään, että Bundin ja PPS:n vaaliliiton ansiosta Varsovassa on valittu edustajaksi Jagiello, Puolan Sosialistisen Puolueen jäsen³⁵⁴.

Kaikki nämä ovat ennakkotietoja. Neljännen duuman kaikkien ryhmien, siinä luvussa myös sosialidemokraattisen ryhmän, kokoonpano selviää täydellisesti duuman kokoonnuttua, mikä tapahtuu marraskuun 15 (28) pnä.

Krakovassa marraskuun 11 pnä 1912.

»Le Peuple» lehti n:o 325,
marraskuun 20 pnä 1912
Allekirjottus: N. Lenin

Julkaistaan teoksen
»Correspondance entre Lénine
et Camille Huysmans. 1905—1914»
tekstin mukaan, Pariisi
Käännös ranskan kielestä

VIELÄKIN

IV DUUMAN TALONPOIKAISEDUSTAJISTA

»Novoje Vremja» tiedotti hiljattain, että IV duumassa on muodostettu lopullisesti erikoinen talonpoikaisryhmä. Siihen kuuluu tuon tiedotuksen mukaan 40 henkeä. Ryhmän toimikunnassa ovat Jevsejev, Karaulov, Itshas, Firsov ja Mershtshi.

»Tämän uuden ryhmän yhdeksi tarmokkaimmaksi toimihenkilöksi», sanottiin »Novoje Vremjassa», »katsotaan Karaulov (kasakka), joka herätti huomiota määrittelemällä omalaatuiseen tapaan puoluekantansa merkityksensä tietoja lomakkeeseen, joita komisariuksen osasto oli jakanut duuman jäsenille. Sarakkeeseen 'puoluekanta' Karaulov kirjoitti: 'En kuulu mihinkään puolueeseen enkä ryhmään. Olen niitä, joita tulee olla jokaisen isänmaatansa todella rakastavan, olen monarkistidemokraatti.'»

Voidaanko olla yhtä mieltä siitä, että tuollainen puoluekannan määrittely on »omalaatuinen»? Sekä voidaan että ei. Voidaan, koska Karaulov on sanonut avomielisesti sen, mitä monet eivät sano avomielisesti. Ei, sillä kuten tunnettua hyvin huomattava osa talonpojista ja kasakoista on itse asiassa vielä edustaja Karaulovin kanssa samaa mieltä.

Edustaja Karaulov olettaa muun muassa, että »jokaisen isänmaatansa todella rakastavan» pitää olla demokraatti. Edustaja Karaulov on ilmeisesti erehtynyt. Vilkaiskoon hän duuman koko oikeaan puoliskoon tai jopa »oikeistolaiseen» kahteen kolmannekseen: *eikö* noiden »oikeistolaisten» — »nationalistien» — lokakuulaisten keskuudessa ole ketään, joka »todella rakastaa isänmaatansa»? Luultavasti on, Karaulov ei voi olla siitä eri mieltä.

Oikeistolaiset, nationalistit, lokakuulaiset (ja rehellisesti sanoen myös kadetit) *eivät* kuitenkaan *ole, kuten tunnettua*, »demokraatteja». Kaikki he ovat kiistattomasti monarkisteja, mutta he *eivät ole* demokraatteja. He joko eivät ole lainkaan demokraattisen vaalilain, paino-, liittoutumis- ja kokoontumisvapautta koskevien demokraattisten lakien, maaomaisuuden demokraattisen jaon kannalla tai kuittaavat vakavat demokratian kysymykset pelkillä puheilla.

Mitä pitäisi tehdä? Eikö ole ilmeistä, että esimerkiksi tilanherrat käsittävät »todellisen isänmaanrakkauden» *toisin* kuin talonpojat, vaikka niin ensin kuin viimeksi mainitutkin olisivat »monarkisteja»?

Voidaan mennä takuuseen siitä, että IV duuman toiminta panee Karaulovin ja muut hänen kaltaisensa miettimään tätä asiaa.

*Kirjoitettu marraskuun 27—28
(joulukuun 10—11) pnä 1912*

*Julkaistu ensi kerran 1961
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 22. osassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

VSDTP:n KESKUSKOMITEAN JA PUOLUETYÖNTEKIJÄIN KRAKOVAN NEUVOTTELUKOKOUKSEN PÄÄTÖSLAUSELMA³⁵⁵

»PRAVDA» LEHDEN TOIMITUKSEN UUELLEENJÄRJESTELYSTÄ JA TYÖSTÄ

1. Toimituksen työ ei ole ollut kylliksi puoluehengen mukaista. Toimitusta kehoitetaan päättäväisesti noudattamaan ja toteuttamaan tiukemmin kaikkia puolueen päätöksiä. Hankkeen legaalisuus on välttämätöntä.

KK ryhtyy toimenpiteisiin toimituksen uudelleenjärjestämiseksi.

2. Toimitus reagoi heikosti Pietarin sosialidemokraattisten työläisten puolue-elämään. On ehdottoman välttämätöntä, että legaaliossa muodossa kerrotaan puolueen päätöksistä tai mainitaan niistä.

3. Toimituksen tulee kiinnittää enemmän huomiota siihen, että tehdään selkoa yleensä likvidaattoruuden ja muun muassa »Lutshin» sananjulistuksen virheellisyydestä ja vahingollisuudesta.

4. Toimituksen tulee kiinnittää enemmän huomiota agitatioon tilausten ja varojen hankkimiseksi työläisten keskuudesta.

5. Bolševistisen edustajaryhmän tulee kuulua lehden laajennettuun toimituskuntaan ja olla järjestelmällisesti ja tehokkaasti mukana järjestämässä hankkeen kirjallista ja talouspuolta.

6. Toimituksen tulee suhtautua erikoisen varovaisesti vperjodilaisiin avustajiinsa, ettei vaikeutettaisi alkanutta lähentymistä eikä jouduttaisi virheelliselle periaatteelliselle linjalle.

7. On pyrittävä kaikin voimin supistamaan julkaisukustannuksia ja luomaan pieni (koko hanketta hoitava) johtava kollegio, johon kuuluu edes yksi edustaja kuusikosta³⁵⁶.

Samanlainen johtava kollegio (talouskomissio), johon ehdottomasti kuuluisi yksi kuusikon edustaja, tarvitaan hoitamaan hankkeen taloudellista puolta.

8. Kirjoitukset, jotka KK:n mielestä on julkaistava välttämättömästi, pitää julkaista (nimimerkillä varustettuna)³⁵⁷ viivyttelämättä.

9. Samalla kun varjellaan tarkasti lehden legaalisuutta, on saatava välttämättömästi myös työväen yhdistykset, liitot, komiteat, ryhmät ja yksityiset henkilöt Pietarissa ja maaseudulla osallistumaan aktiivisesti niin lehden kirjalliseen toimintaan kuin myös lehden levittämiseen.

10. On tuettava Pietarin sosialidemokraattiryhmän aloitetta yleisen, suuntaukseltaan likvidaattoreita vastustavan ammatillisen lehden julkaisemiseksi, kun on perehdytty huolellisesti asiaan itse paikalla.

11. On ryhdyttävä toimenpiteisiin lehden ja aikakausjulkaisun³⁵⁸ kirjallisen ja taloudellisen puolen lähentämiseksi.

12. On ryhdyttävä voimaperäisesti järjestämään Moskovan työväen päivälehteä, joka olisi Pietarissa ilmestyvän lehden haaraosasto. Sitä silmälläpitäen on yhdistettävä organisatorisesti Moskovan ryhmä ja Moskovan alueen edustajakolmikko.

KIRJE SAKSAN SOSIALIDEMOKRAATTISEN PUOLUEEN HALLITUKSELLE³⁵⁹

Kunnioitettavat toverit!

Neuvottelukokouksemme, johon ovat osallistuneet KK:n edustajat ja Venäjällä sosialidemokraattisen puolueyön eri saroilla toimivat paikalliset työntekijät, on Keskuskomitean ehdotuksesta käsitellyt joulukuun 28. p:nä 1912 päivätyyn kirjeenne, jossa ilmoitatte olevanne halukkaita »kutsu-
maan koolle neuvottelukokouksen ja johtamaan keskus-
telua».

Kiitollisena puolueasioitamme kohtaan osoittamastanne huomaavaisuudesta neuvottelukokous päätti kuitenkin yksimielisesti *kieltäytyä* tarjouksestanne.

Me venäläiset vallankumoukselliset sosialidemokraatit kunnioitamme erittäin suuresti Saksan vallankumouksellisen proletariaatin puoluetta. Me pyrimme siihen, että Venäjän ja Saksan sosialidemokraattisten puolueiden välit olisivat mitä veljellisimmät. Koska emme halua jättää mitään sijaa väärinkäsityksille, me koetamme avomielisesti esittää teille, hyvät toverit, ne syyt, joita olemme pitäneet ohjeenamme kieltäytyessämme tarjouksestanne.

Aloittakaamme vaikkapa suunnittelemanne kokouksen *tarkoitukselta!*

Olettamuksenne mukaan sen tarkoituksena pitäisi olla »yhteisen puolueohjelman ja järjestösääntöjen laatiminen», ja te kehotatte meitä saattamaan tietoonne molempien luonnokset.

Puolueellamme on ollut kuitenkin jo kauan puolueohjelma. Jo v. 1903, t.s. kymmenen vuotta sitten, ohjelmamme vahvistettiin puolueemme toisessa edustajakokouksessa. Siitä pitäen ovat Venäjän sadat tuhannet ja vallankumousvuosina miljoonatkin proletarit todistaneet uskollisuutensa tätä ohjelmaa kohtaan taistellessaan puolueemme lipun alla. Me pyysimme nytkin uskollisina tälle ohjelmalle. Katsomme sen tarkistamisen *aivan* tarpeettomaksi.

Saatamme tietoonne, että tähän asti eivät *edes* likvidaatorit ole vaatineet puolueohjelman tarkistamista, eivät aina-
kaan julkisesti.

Uutta ohjelmaa koskeva eri ryhmittymien ja ryhmien neuvottelu edellyttäisi, *ettei puoluetta ole olemassa*. Mutta

VSDTP on olemassa, Venäjän työväenluokka taistelee edelleenkin sen lipun alla. Puolueemme on joutunut kokemaan ja kokee osaksi vielä nytkin varsin ankeita aikoja. Se ei ole kuitenkaan lakannut hetkeksikään olemasta, vaikka likvidaatit niin väittävätkin. Vain viimeksi mainitut (t.s. puolueen ulkopuolella olevat henkilöt) saattavat suostua neuvottelemaan jonkin uuden puolueohjelman laatimisesta — kaiketi jotakin uutta puoluetta varten. (Sanottu koskee vähäisin poikkeuksin myös puolueen uusien sääntöjen laatimista.)

Edelleen. Meitä erottavat likvidaatoreista syvät periaatteelliset erimielisyydet, ennen muuta Venäjän uutta vallankumousta koskevassa kysymyksessä. Puolueemme (siinä luvussa myös G. V. Plehanovin johtamat *puoluemies-menshevikit*) on sillä kannalla, että Venäjän työväenluokan ja sen puolueen tulee taistella Venäjän uuden vallankumouksen hyväksi, joka yksin vain voi antaa maallemme todellisen poliittisen vapauden. Likvidaatit kiistävät juuri tämän. He pitävät koko taktiikkansa lähtökohtana olettamusta, että Venäjä tulee kehittymään jokseenkin rauhanomaiseen perustuslailliseen taan.

Hyvät toverit, käsitätte helposti, että *tällaisista* kardinaalisista mielipide-eroavuuksista seuraa väistämättömästi koko joukko erimielisyyksiä puolueen kaikissa kysymyksissä. Likvidaatit eivät hyväksy nykyistä VSDTP:tä, joka voi olla nyt olemassa vain illegaalisena (vaikka voikin suorittaa ja suorittaa legaalista sosialidemokraattista työtä monilla aloilla). Likvidaatit hajottavat nykyistä järjestöämme luottaen siihen, että he onnistuvat perustamaan nyky-Venäjälle legaalisen työväenpuolueen. (Huomautettakoon tässä, etteivät edes liberaaliset kadetit ole saaneet puoluettaan legalisoiduksi.) Siitä johtuu myös kahtiajakautuminen, jonka ovat järjestäneet kokonaan ja yksinomaan likvidaatit.

Niinpä onkin ymmärrettävää, *ettei kukaan muu*, vaan *ainoastaan* Venäjän valveutuneet työläiset itse ja vain omat venäläiset sosialidemokraattiset järjestömme voivat selvittää nämä kiistat, nämä kardinaaliset erimielisyydet.

Venäjän työläiset ovatkin jo ottaneet huomattavan askeleen siihen suuntaan.

Hiljattain päättyneet IV duuman vaalit osoittivat, että

Venäjän proletariaatin valtava enemmistö on vanhan puolueemme ja sen vallankumouksellisen ohjelman ja taktiikan kannalla.

Kaikki 6 edustajaa, jotka on valittu lain mukaan työväenkuuriasta, ovat bolshevikkeja.

Nämä kuusi edustajaa edustavat yhdeksää kymmenesosaa Venäjän työläisväestöstä, ja he julistavat avoimesti olevansa likvidaattorien vastustajia.

Venäjän *ensimmäinen* sosialidemokraattinen työväen päivälehti (Pietarin »Pravda») on työläisten itsensä, nimenomaan samaa (bolshevistista) suuntaa kannattavien työläisten perustama ja heidän työllä hankkimiensa ropojen turvin ilmestyvä lehti. Työläisten *valtaenemmistön* yksimielisyyttä luodaan siis käytännössä, alhaalta käsin, työläisjoukkojen uumenista käsin. Vain *sellainen* yksimielisyys on elinvoimaita, vain se johtaa työläisten kaikkien voimien yhdistymiseen.

Toverit, emme salaa teiltä, että katsomme näissä olosuhteissa Saksan Parteivorstandin* välitystoiminnan yleensä sopimattomaksi. Johtuneeko tietämättömyydestä tai jostain muusta, mutta Vorstandin** suhtautuminen meihin ja likvidaattoreihin ei ole ollut puolueetonta. Johdatamme mieleenne vaikkapa vain pari tosiasiaa.

1) Saksan veljespuolueen pää-äänenkannattajassa (»Vorwärts»)³⁶⁰ myönnetään likvidaattoreille palstamäärin tilaa mitä karkeimpiin hyökkäilyihin tammikuussa 1912 ollutta puoluekonferenssiamme vastaan, kun taas meiltä evätään jopa puhtaasti faktillisen kumoavan lausunnon julkaiseminen ja lyödään siten laimin alkeellisimmatkin velvollisuudet meihin nähden.

2) Vaalikamppailun aikana Vorstand antoi vastalauseitamme huolimatta raha-apua likvidaattoreille, mutta eväsi sen Keskuskomitealta. Vorstand on myöntänyt avustusta Bundille, Kaukasian aluekomitealle³⁶¹ ja latvialaisille, *t. s.* likvidaattorien OK:lle³⁶², sillä jokainen tietää, että likvidaattorien OK koostuu pääasiassa juuri näistä kolmesta järjestöstä. Likvidaattorit ovat ryhtyneet juuri Saksan työläisten varoilla julkaisemaan Pietarissa Konkurrenzorga-

* — puolueen hallituksen. *Toim.*

** — hallituksen. *Toim.*

nia*, »Lutshia», joka alkoi ilmestyä *juuri vaalipäivänä* ja syvensi kahtiajakoa.

Raha-avun myöntäminen hajaannuksen aikana toiselle osapuolelle toisen osapuolen vahingoksi on toimenpide, joka on koko Internationaalissa kerrassaan ennen kuulumaton. Tällä toimenpiteellään Vorstand on antanut haasteen tammikuun konferenssin kannattajille ja osoittanut, ettei se ole voinut pysyä puolueettomana.

Meidän täytyy kuitenkin sanoa teille, toverit, avoimesti, niin äärimmäisen valitettavaa kuin se onkin, että saksalaisia tovereita informoidaan Venäjän asioista kerrassaan *epänormaalisti tavalla*. Siitä johtuneekin, että te vuoroin suunniteltette 12 »virtauksen» (ulkomaisten, puoleksi ylioppilaista koostuvien ryhmien) neuvottelukokousta jättäen huomion ulkopuolelle Venäjän järjestöt, vuoroin ehdotatte suunnitelmia, että kutsuttaisiin koolle viisi järjestöä j.n.e. Siitä johtuvat myös likvidaattorien häikäilemättömät yritykset johdattaa teitä suorastaan harhaan: he esimerkiksi yrittivät saada teiltä varoja sen perusteella, että bolshevikit muka yhdistyivät kesällä 1912 Harkovissa ja Moskovassa likvidaattorien kanssa. Itse asiassa kuitenkin juuri Harkovissa ja Moskovassa on valittu edustajiksi bolshevikkeja, likvidaattoruuden leppymättömiä vihollisia, jotka tulivat valituiksi *käytässä taistelua* viimeksi mainittuja vastaan (edustajat Muranov ja Malinovski). Siitä johtuu myös, että te annoitte raha-apua vaalien aikana juuri niille ryhmille (Bundille, PPS:lle, PSD:lle³⁶³), jotka törmäsivät kovimmin yhteen vaaleissa ja joiden keskuudesta ilmestyi Jagiello, *ainoa* edustaja, joka on hyväksytty sosialidemokraattien ryhmään vain vajaa oikeudelliseksi jäseneksi ja sellaiseksikin vain seitsemällä äänellä kuutta vastaan.

Toverit, tästä olisi pitänyt tehdä loppu jo ajat sitten. Sen sijaan, että kuuntelette epäpätevien tiedonantajien puheita, teidän pitäisi antaa äänenkannattajissanne tilaa Venäjän Sosialidemokraattisen Työväenpuolueen asiointilan objektiivista selittämistä ja periaatteellista valaisemista varten, ja nimenomaan kirjoituksille, jotka on varustettu eri puoluer ryhmien vastuunalaisten edustajien allekirjoituksella.

Mikäli haluatte perehtyä asioihimme, teidän tulee ammentaa niitä koskevia tietoja asiakirjoista ja kirjallisuudesta,

* — kilpailevaa äänenkannattajaa. *Toim.*

kuten menettelette esimerkiksi tarkkaillessanne Italian, Englannin y.m. suuntataistelujä. Muussa tapauksessa otatte tahtomattannekin askeleita, jotka Venäjän työläiset saattavat käsittää usein kerrassaan aiheettomaksi loukkaukseksi.

*Kirjoitettu maaliskuun 2 (15) pnä
1913*

*Julkaistu ensi herran 1960
»Kommunist» aikakauslehden
6. n:ossa*

*Julkaistaan
konekirjoitusjäljennöksen mukaan
Käännös saksan kielestä*

»PRAVDAN» VUOSIPÄIVÄ

(TYÖLÄISET TUKEMASSA TYÖVÄENLEHTEÄ)

On kulunut vuosi »Pravdan» ensimmäisen numeron ilmestymisestä. »Pravda» syntyi *työväenlehtenä*, jonka loi Venäjän työväenliikkeen kuuluisa vuoden 1912 huhti- ja toukokuun nousu.

Uskomattomia vaikeuksia ja vainotoimenpiteitä vastaan kamppaillessaan »Pravda» on työväenluokan kannatuksen ansiosta kestänyt ja vankistunut (sikäli kuin nykyisellä Venäjällä työväenlehti voi olla »vankka»). »Pravda» ei ole ollut ainoastaan *nimellisesti työväenlehti*: mikä lehti tahansa voi ottaa itselleen sellaisen nimen. »Pravda» on ollut *todella* työväenlehti niin suuntaukseltaan kuin työväenjoukoista koostuvan lukijakuntansa puolesta, niin sisällöltään ja muun muassa työläisten lehtikirjoitusten paljouden kannalta (1 783 työläisten kirjoitusta ensimmäisissä 99 numerossa; kaikkiaan *noin viisi tuhatta*) kuin myös vihdoin siltä kannalta, että yleensä työläiset ja varsinkin työläisryhmät *tukevat* »Pravdaa».

Olemme jo osoittaneet »Pravdassa» (ks. numeroita 80 ja 103 vuodelta 1912)*, miten tavattoman tärkeä merkitys on tiedoilla työläisryhmien »Pravdalle» antamasta rahallisesta tuesta. Tämä merkitys ei rajoitu läheskään raha-apuun, joskin työläisten antama raha-apu on aina erittäin tärkeää ja välttämätöntä lehden parantamisen kannalta.

Mutta työläisryhmien raha-avustuksilla on tärkeydeltään yhtä suuri, ellei suurempikin moraalinen, kasvattava, organisatorinen merkitys Venäjän kaikkien luokkatietoisten työläisten, koko työväenluokan kannalta.

* Ks. Teokset, 18. osa, ss. 172—187, 285—287. *Toim.*

Tottuessaan tukemaan *säännöllisesti omaa* työväenlehteään ei ainoastaan tilauksilla ja levitystoiminnalla, vaan myös säännöllisillä raha-avustuksilla työläiset yhdistyvät siten entistä tiiviimmin *heidän* suuntaansa noudattavan lehden ympärille, *järjestäytyvät* eräänlaiseksi aatteelliseksi yhteensuuntautuneeksi ja huomaavat jostakin läheisestä tai tutusta tehtästä saatuja avustuksia koskevista tilityksistä, missä määrin edistyy heidän valveutumisensa. Siitä syystä ei voida kylliksi korostaa sitä, että on välttämättömästi laajennettava ja kehitettävä kaikin voimin tavaksi tullutta työläisryhmien *vakinaisten* (mieluummin pienten, mutta *vakinaisten*) avustuskasujen ja varojen keräystä työväenlehden hyväksi.

Kuten julkaistujen tilitysten perusteella tiedetään, ennen »Pravdan» ilmestymistä oli koottu varoja yli neljän tuhannen ruplan, joita olivat toimittaneet »Zvezda» lehden välityksellä 500 työläisryhmää. Lehtemme ilmestymispäivästä alkaen huhtikuun 10 päivään mennessä oli mainittuna aikana yksistään »Pravdan» julkaisemien tilitysten mukaan saatu lahjoituksina yhteensä 3 932 rpl. 42 kop. Niistä 79,9 % eri kategorioiden proletaareilta, 20 % erilaisilta sivistyneistön ryhmiltä ja $\frac{1}{10}$ % talonpojilta. Koko summa jaottuu alueittain seuraavasti: Pietarin alue 66,3 % (2 605 rpl. 81 kop.), joista sivistyneistön osalle tulee vain 10 %; Moskovan, Vladimirin ja Kostroman alueet 4,6 %, niistä vain Moskovan alueella on ollut sivistyneistön lahjoituksia. (Tässä on samalla huomautettava, että näiden kolmen alueen vähäinen osuus »Pravdalle» tehdyissä lahjoituksissa johtuu muiden syiden ohella siitä, että siellä on suoritettu varojen keräystä moskovalaisen lehden³⁶⁴ hyväksi. Yksistään meidän lehtemme välityksellä lähetettyjen rahavarojen summa tekee enemmän kuin kaksi ja puoli tuhatta, joista 70 % lankeaa näiden kolmen alueen osalle ja 25 % Pietarin alueen osalle. Pietarin työläisten poliittinen kypsyyden on ilmennyt tässäkin; he osallistuivat aktiivisesti myös moskovalaisen lehden perustamiseen); Ural, Siperia, Itämeren seutu ja Puola 10,3 %; Harkovin ja Jekaterinoslavin alueet 4,4 %; muualta (Suomi, Länsi-Eurooppa y.m.) 14,5 %.

Nämä numerotiedot puhuvat kyllin vakuuttavasti siitä, kuka on lehden isäntä, kenen varoilla »Pravda» on pystynyt pystyessä ja minkälainen yhteys lehdellä on työläisjoukkoihin.

Tässä suhteessa »Pravda» on olemassaolonsa ensimmäisenä vuotena saavuttanut *hyvin* suurta menestystä. Ettemme vä-

syttäisi lukijaa numerotiedoilla, emme esitä tietoja työläisryhmien »Pravdan» hyväksi suorittamista varojen keräyksistä kuukausittain, vaan vuosineljänneksittäin (t.s. erikseen kunkin kolmen kuukauden ajalta).

Vuodet	Työläisryhmien suorittamien keräysten lukumäärä	
	»Pravda» lehden hyväksi	Moskovan työväenlehden hyväksi
1912 1. vuosineljännes	108	—
» 2. »	396	—
» 3. »	81	—
» 4. »	35	5
1913 1. »	309	129
1913 huhtikuun ensimmäisten 10 päivän aikana	93	43
<hr/>		
<i>Kaikkiaan:</i>	1 022	177

Huomaamme siis, että olemassaolonsa ensimmäisen vuoden aikana »Pravda» on saanut tukea *useammalta kuin tuhannelta työläisryhmältä* ja ollut perustamassa Venäjän *tärkeimmän* teollisuusalueen, nimittäin Moskovan, keskisen alueen *työväenlehteä*.

Itsestään ymmärrettävää on, että tuhannen työläisryhmän »Pravdalle» antama *rahallinen* tuki merkitsee, että sitä ovat olleet tukemassa *kaikin tavoin* paljon lukuisimmat työläisryhmät, se merkitsee, että »Pravdan» ympärille on tiivistynyt ja liittynyt *useita kymmeniä tuhansia* työläisiä. Rahalahjoituksia antaneiden ryhmien lukumäärä on varmasti monta kertaa pienempi kuin niiden »Pravdan» lukija- ja ystäväryhmien määrä, jotka ovat avustaneet sitä kirjeillään, lehtikirjoituksillaan ja auttaneet lehden levitystä, tutustuttaneet siihen uusia työläispiirejä, uusia työtätekeviä kerroksia j.n.e. y.m.s.

Työväenluokka on nostanut esiin kokonaisen joukon »edelläkulkijoita», jotka ovat saattaneet vakavalle kannalle *oman*, marxilaisen, liberaalista horjuntaa vastustavan työväenlehdensä pääkaupungissa ja panneet alulle *toisen* työväenlehden Venäjän teollisuuskeskuksessa. Sen perusteella, mitä luokkatietoisten työläisten parhaimmisto on tehnyt »Pravdan» ja moskovalaisen työväenlehden hyväksi, voimme erehtymättä päätellä, kuinka suuren työn työläiset ovat tehneet luokkansa valistamiseksi ja järjestämiseksi. »Pravda» ja moskovalainen lehti muodostavat näet kuitenkin vain *osan*, joskin tärkeän osan, tuosta suuresta työstä.

Yksimielisin yhteisin ponnistuksin, heikentymättömällä, sinnikkäällä toiminnallaan valveutuneet työläiset tulevat nyt työväenlehtensä ensimmäisenä vuotena saavuttaman menestyksen rohkaisemina jatkamaan suurta tehtäväänsä, valistamaan ja yhdistämään marxismin aatteiden ympärille entistä laajempia proletaarijoukkoja!

»Pravda» n:o 92,
huhtikuun 23 pnä 1913

Julkaistaan »Pravda» lehden
tekstiin mukaan

PUOLUEIDEN TAISTELU KIINASSA

Kiinan kansan on onnistunut kukistaa vanha, keskiaikainen järjestys ja sitä yllä pitänyt hallitus. Kiina on julistettu tasavallaksi, ja Aasian suuressa maassa, joka on niin kauan ilahduttanut liikkumattomuudellaan ja stataarisuudellaan kaikkien kansallisuuksien mustasotnialaisten sydäntä, on valittu *ensimmäinen parlamentti*, ensimmäinen Kiinan parlamentti, ja tämä on kokoontunut ja pitänyt istuntojaan jo muutaman viikon ajan.

Kiinan kaksikamarisessa parlamentissa Sun Jat-senin kannattajilla, Kuomintang-puolueella, »nationalisteilla» on vähäinen enemmistö alahuoneessa; ilmaistaksemme tämän puolueen olemuksen Venäjän oloihin verrattuna, sitä on sanottava radikaalis-narodnikkilaiseksi tasavaltalaispuolueeksi, kansanvallan puolueeksi. Ylähuoneessa sillä on puolellaan huomattavampi enemmistö.

Tämän puolueen vastustajia ovat pienemmät maltilliset eli konservatiiviset puolueet, joilla on jos jonkinlaisia nimiä, kuten »radikaalit» y.m.s. *Kaikki* nämä puolueet ovat itse asiassa *taantumusmiesten*, nimittäin byrokraattien, tilanomistajien ja taantumuksellisen porvariston puolueita. Kaikki ne kallistuvat kiinalaisen kadetin, tasavallan väliaikaisen presidentin Juan Shi-kain puolelle, jolla alkaa olla yhä enemmän diktaattorin metkuja. Kuten kadetin kuuluukin, hän oli eilen monarkisti, tänään vallankumouksellisen demokratian päästyä voitolle hän on tasavaltalainen ja aikoo asettua huomenna jälleen monarkistisen valtion päämieheksi, t.s. kavaltaa tasavallan.

Sun Jat-senin puolueen tukinojana on Kiinan *eteläosa*, jossa teollisuus ja kauppa on kehittyneintä ja joka on eniten saanut vaikutteita Euroopasta ja on edistyksellisin.

Juan Shi-kain puolueen tukinojana on Kiinan takapajuinen *pohjoisosa*.

Ensimmäiset yhteenotot ovat päättyneet toistaiseksi Juan Shi-kain voittoon: hän on yhdistänyt kaikki »maltilliset» (t.s. taantumukselliset) puolueet, vetänyt puolelleen osan »nationalisteista», saanut *oman* ehdokkaansa parlamentin alahuoneen puhemieheksi ja hankkinut *vastoin* parlamentin tahtoa *lainan* »Euroopasta», t.s. eurooppalaisilta miljardööreiltä — veijareilta. Laina on saatu raskailla, suorastaan koronkiskurin ehdoilla ja sen takauksena ovat suolamonopolista koituvat tulot. Laina tekee Kiinan riippuvaiseksi Euroopan saaliin-himoisesta ja patataantumuksellisesta porvaristosta, joka on valmis tukahduttamaan jokaisen kansan vapauden, kun kysymyksessä on liikevoitto. Ja noin 250 miljoonan ruplan laina tuottaa tavattoman suurta liikevoittoa Euroopan kapitalisteille.

Tuloksena on Euroopan proletariaattia pelkäävän taantumuksellisen eurooppalaisen porvariston ja Kiinan taantumuksellisten luokkien ja kerrosten liitto.

Sun Jat-senin puolueen on kovin vaikea kamppailla tätä liittoa vastaan.

Missä on tämän puolueen heikkous? Siinä, että se *ei* ole kyennyt vielä saamaan mukaan vallankumoukseen *kyllin laajoja* Kiinan kansanjoukkoja. Kiinassa proletariaatti on vielä aivan heikko, eikä sen vuoksi ole olemassa edistysmielistä luokkaa, joka taistelisi päättäväisesti ja tietoisesti saadaksesen demokraattisen vallankumouksen suoritetuksi loppuun. Talonpoikaisto, jolla ei ole proletariaattia johtajanaan, on äärettömän poljetussa asemassa, passiivista, sivistymätöntä ja välinpitämätön politiikkaan nähden. Vanhan ja läpeensä mädän monarkian vallankumouksellisesta kukistamisesta ja tasavallan voitosta huolimatta Kiinassa *ei ole* yleistä äänioikeutta! Parlamentin vaalit olivat sensusvaalit, äänestää saivat vain ne, joilla oli varallisuutta noin 500 ruplan arvosta! Tästäkin huomaa, miten *vähäistä* on vielä todella laajojen kansanjoukkojen osallisuus Kiinan tasavallan aktiivisessa tukemisessa. Tasavalta *ei voi* kuitenkaan *olla* kestävä ilman sellaista *joukkojen* antamaa tukea, ilman järjestynyttä ja järkkymätöntä edistysmielistä luokkaa.

Silti Kiinan vallankumoukselliset demokraatit ovat johtajansa Sun Jat-senin huomattavista puutteellisuuksista huolimatta (haaveellisuus ja epärointi, mihin syynä on se, ettei hänel-

lä ole proletariaattia tukenaan) tehneet hyvin paljon kansan valveuttamiseksi, vapauden saavuttamiseksi ja johdonmukaisen demokraattisten laitosten aikaansaamiseksi. Tämä Sun Jat-senin puolue vetää Kiinan talonpoikaisjoukot entistä laajemmassa mitassa mukaan liikkeeseen ja politiikkaan ja muodostuu siten (sikäli kuin saa joukot mukaansa) Aasian ja ihmiskunnan edistyksellisen kehityksen suureksi tekijäksi. Tämän puolueen suorittama työ ei joudu hukkaan koskaan, niin suuria tappioita kuin sille mahdollisesti tuottanevatkin maan taantumusvoimiin nojaavat poliittiset veijarit, seikkailijat ja diktaattorit.

*Kirjoitettu huhtikuun 28
(toukokuun 11) pnä 1913*

*Julkaistu toukokuun 3 pnä 1913
»Pravda» lehden 100. n:ossa*

*Julkaistaan »Pravda» lehden
tekstin mukaan*

»LUTSH» LEHDEN 189. n:ON PÄÄKIRJOITUKSEN JOHDOSTA

... *Lause: taistelu »kaikin mahdollisin keinoin» ei sido ketään eikä mitenkään. Tämä on päivänselvää. Tuo lause on päinvastoin aivan kuin tarkoituksellisesti valittu liberaalien pakoilun puolustukseksi. Mitä ovat »mahdolliset» keinot? Onko »Lutshin» pääkirjoituksen kirjoittaja niin lapsellisen naiivi, niin yksioikoinen politiikassa, ettei tiedä *hävyttömiin* keinojen olevan Venäjän liberaaleista »mahdollisia»? Kyllä hän tietää, mutta on vaiti kaunistellakseen liberalisimia.

Liberaali miljonääri, tehtaanomistaja Konovalov, joka pääsi duumaan pettämällä karkeasti demokraatteja (tepsivä hävytön keinol!), sai luvan perustaa *puolen miljoonan ruplan* pääoman omaavan »Ruskaja Molva» yhtiön kadettien ja lokakuulaisten yhdistämiseksi »progressistien» »Ruskaja Molva» lehden³⁶⁵ ympärille.

Tämä on tosiasia. »Lutsh» tietää sen. Ja »Lutsh» allekirjoittaa yhdessä noiden Konovalovien ja heidän palkkakirjailijoidensa kanssa päätöslauselman »kaikin mahdollisin keinoin käytävästä taistelusta». Mutta minä kysyn työläisiltä ja valistuneilta talonpojilta: eikö ole selvää, että tuo päätöslauselma *pettää kansaa* tarkoituksellisen epäselvällä sanonnalla

* Artikkelin alkua ei ole löydetty. *Toim.*

»mahdollinen», kun Konovalovit *tieten tahtoen* katsovat »mahdollisiksi» vain ne keinot, jotka eivät pysty aiheuttamaan vakavaa levottomuutta herroissa Purishkevitsheissa ja kumpp.?

Se on selvä. Herrojen Konovalovien — ja tietysti kaikkien liberaalien eikä ainoastaan Konovalovien — koko toiminta on todistanut täydellisesti sen, että heidän mielestään *mahdollisia* keinoja ovat vain ne keinot, jotka *eivät horjuta* herrojen Purishkevitchien ja kumpp. hyvinvoinnin ja etuoi-keuksien perusteita.

Olisi pitänyt mennä neuvottelukokoukseen paljastamaan tuhannennen kerran (me emme väsy tekemään niin) petoksen ja selittämään naiiveille tai valistumattomille taikka hoksaamattomille demokraateille, mikä on »ytimenä» (tai jos haluatte kuulla suoran totuuden, mikä on *likaa ja valhetta*) sanassa »mahdollinen».

Tuo sana on inhottavimpia, säädyttömimpiä, katalimpia sanoja venäjän poliittisessa sanastossa. Kieliopin kannalta on hassua sanoa: »Hyväksyn vain mahdolliset keinot», sillä kuka ei tietäisi, että *mahdoton* ei ole mahdollinen. Mutta siinäpä se, että tämä ei ole kieliopin, vaan politiikan kysymys. Mahdollinen *ei ole* työläisistä sitä, mitä se on Konovaloveista, Miljukoveista ja kumpp.

Esitän negatiivisen esimerkin. Työläisistä *ei ole* mahdollinen sellainen »keino», että tänään julistetaan Rodzjankon puhe »perustuslailliseksi» ja huomenna haukutaan lokakuulaisia (jotka eivät ole lokakuun 17 pstä alkaen eivätkä edes aikaisemminkaan pettäneet itseään eivätkä myöskään Purishkevitsheja) iljettäviksi.

Tiedän varmasti sen, että sellainen keino ja sellainen menettelytapa on työläisistä »mahdotonta» hävyttömyyttä. Konovaloveista ja Miljukoveista se on »mahdollista» »perustuslaillista taktiikkaa».

Esitän nyt positiivisen esimerkin... Muuten... 129. artikla... Ei, tiedättekö mitä, herrat, luvallanne olen *esittämättä* kyseisessä artikkelissa, kyseisessä lehdessä tai kyseisessä aikakausjulkaisussa positiivista esimerkkiä! Mutta jos sen sijaan olisin ollut neuvottelukokouksessa ja jos Konovalovit ja Miljukovit olisivat kokouksessa luvanneet olla olematta ilmiantajia, minä olisin esittänyt elävän, hyvän, kerrassaan mainion ja mitä vakuuttavimman historiallisen ja tilastollisen positiivisen esimerkin!.. Olisi totta vie houkuttelevaa

kertoa siitä, mitä pitävät mahdollisena yleensä toiminnan kannalta ja muun muassa *kukkaron* kannalta toisaalta työläiset ja toisaalta Konovalovit ja Miljukovit... Mutta pidätyn...

Olisi pitänyt mennä kokoukseen. Siellä olisi *saattanut* olla enemmän sananvapautta kuin »muissa paikoin». Siellä olisi pitänyt kehottaa demokraatteja sanomaan mielipiteensä reformismin vahingollisuudesta, se olisi ollut herätetyn kysymyksen kannalta paikallaan. Olisi syntynyt *kaksi* päätöslauselmaa: demokraattinen ja liberaalinen, liberaaleista »mahdoton» (jota työläiset ja valveutuneet pikkuporvarit, ainakin osa heistä, olisivat pitäneet »mahdollisena») ja Konovaloveista »mahdollinen». Yleisö olisi lukenut kummankin päätöslauselman tai kuullut niistä kummastakin ja *harkinnut* niitä, syventynyt niihin. Se olisi askarruttanut aivoja. Ihmiset olisivat alkaneet vertailla ja rinnastella.

Liberaalisilla sanoilla ja sisällyksettömällä sanahelinällä huumatuista demokraateista olisivat varmasti alkaneet jonkin ajan kuluttua *irtautua* sellaiset demokraatit, joista liberaalien hävyttömyys on mahdotonta ja jokin muu mahdollista. Se olisi ollut *myös* »yhteistoimintaa», mutta ei siinä hengessä, että keskustellaan yhdessä liberaalien kanssa liberalismille »mahdollisen» rajoista.

Niin, niin, »Lutsh» lehteä hoitavat inhottavat liberaalit, mutta vielä muutamia yhtä hyödyllisiä pääkirjoituksia kuin oli 189. n:ossa, ja työläiset oppivat lopullisesti tuntemaan nuo »huonot paimenensa». Jatkakaa, herrat lutshilaiset, terve menoa!

*Kirjoitettu 1913 toukokuussa,
aikaisintaan 10 (23) p:nä
Nimimerkki: P o s t o r o n n i*

*Julkaistu ensi kerran 1961
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 23. osassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

TILANHERRAT MUUALLE MATKUSTAVISTA MAATYÖLÄISISTÄ

Mustasotnialaisten tilanherrojen lehti »Novoje Vremja» kertoo Puolan ja yleensä Venäjän rajaseudun tilanherrojen mielenkiintoisista kinasteluista, joihin syynä on maatyöläisten

matkustaminen ansiotöihin Saksaan ja Euroopan muihin maihin.

Matkustavien määrä kasvaa nopeasti. Vuonna 1901 laskettiin lähtevien määrä 218 000 hengeksi vuodessa. Vuonna 1911 matkustaneiden määrä arvioitiin 740 000 hengeksi, t.s. kolme kertaa suuremmaksi kuin vuonna 1901. Vuonna 1912 heitä lienee ollut 800 tuhannen paikkeilla.

Huomautettakoon samalla, että puolalaisten talonpoikien ja työläisten lisäksi Saksaan alkaa mennä myös venäläisiä työläisiä keski-Venäjältä. »Nykyään ei ole harvinaista, että tapaa rajalla ja ulkomailla tulalaisia, orlovilaisia ja rjazanilaisia.» Tätä liikettä voimistaa sekin, että maatöihin lähteville työläisille myönnetään *ilmaiseksi* kymmenen kuukauden ulkomaanpassi.

Mistä tämä siirtyminen johtuu? Siitä, että Venäjän talonpojat köyhtyvät köyhtymistään ja ansiomahdollisuudet vähenevät Venäjällä jatkuvasti orjuuttaja-tilanherrojen ja oikeudettomuuden tukahduttaman talouselämän yleisen lamaannuksen seurauksena. Palkat ovat Venäjällä orjuuttavan alhaisella tasolla.

Maatyöläisen keskimääräiset vuotuiset ansiot ovat Venäjällä 62 ruplaa; kun mukaan lasketaan ruoan hinta, 46 rpl. vuodessa, saadaan koko vuosipalkaksi 108 ruplaa. Saksassa keskipalkka on vuodessa 180 *ruplaa*, t.s. miltei *puolta isompi!* (Huomautamme suluissa, että maatyöläisen vuotuiset ansiot ovat Englannissa 300 ruplaa ja Amerikassa 500 ruplaa.)

Aivan luonnollista on, että *sadat tuhannet* työläiset pake-nevat oikeudettomalta, nälkäiseltä ja kurjalta Venäjältä ansiotöihin Saksaan ja kauemmaksikin — Tanskaan, Sveitsiin, Ranskaan. Työläiset perehtyvät siellä korkeampaan kulttuuriin, paljon parempaan maanviljelyyn, verrattomasti korkeampiin satoihin ja mikä tärkeintä poliittiseen vapauteen, työväen paino- ja järjestäytymisvapauteen.

Niinpä sitten herrat tilanomistajat kinastelevat: toiset sanovat, että isännille on hyötyä tällaisesta työläistemme laajamittaisesta perehtymisestä parhaisiin maanviljelystapoihin. Toisia tilanherroja kuohuttaa se, että työläisten siirtyminen muualle aiheuttaa palkkojen nousua niillä seuduilla, mistä he ovat lähteneet.

Yleensä Venäjällä ja varsinkin Venäjän lainsäädännössä on vallitsevana tämä *viimeksi mainittujen* tilanherrojen mielihope, jotka tahtoisivat nähdä talonpojat »vakinaisina» (t.s.

maahan kahlehdittuina), nöyrinä (etteivät he uskaltaisi lähteä minnekään), masentuneina ja metsäläistyneinä (etteivät he näkisi, kuinka voidaan elää paremmin ja kuinka työläiset elävät paremmin muissa maissa).

Onneksi näillä orjuuttaja-tilanherroilla ei ole enää voimia pysäyttää maailman kapitalismia, joka kiskoo myös Venäjän talonpoikaa irti takapajuisuudesta, vaikka he kuinka murjoisivat ja runtelisivat Venäjän elämää.

*Kirjoitettu toukokuun
10 (23) pnä 1913*

*Julkaistu toukokuun 18 pnä 1913
»Pravda» lehdessä 113. n:ossa
Nimimerkki: D.*

*Julkaistaan »Pravda» lehdessä
tekstin mukaan*

TYÖVÄENPUOLUE JA LIBERAALISET RATSURIT

(POTRESOVISTA)

... * Hra Potresov siteeraa (oikeamminkin repostelee) vuonna 1905 elokuussa ilmestynyttä G. V. Plehanovin artikkelia. Bolshevikit, jotka olivat tiivistäneet rivinsä sosialidemokraattisen puolueen III edustajakokouksessa (Lontoo, toukokuu 1905), ja menshevikit (Genèven »konferenssi» samoihin aikoihin)³⁶⁶ olivat silloin täydellisesti ja muodollisestikin erkautuneet toisistaan. Bolshevikeilla ja menshevikeillä oli omat lehtensä sekä vuonna 1905 että vuoden 1906 keväällä.

Nämä ovat yleisesti tunnettuja historiallisia tosiasioita, joiden unohduksiin joutumisella yrittää ratsastaa hra Potresov.

Hänen täytyy olla vaiti niistä, sillä ne paljastavat ratsurin häikäilemättömyyden!

Kumpikaan kahdesta silloisesta sosialidemokraattisesta puolueesta (Plehanov pysytteli silloin sivussa molemmista puolueista) ei tehnyt ainoatakaan puoluepäätöstä G. V. Plehanovin artikkelin puolueenvastaisuudesta, likvidaattoruushenkisyydestä, siitä, että se on puolueen hajottamista tai kieltämistä!

Tämä sanoo kaiken, herra verukehtiva ja piiloileva liberaalinen ratsuri.

* Käsikirjoituksen ensimmäistä sivua ei ole löydetty. *Toim.*

Likvidaattoruus on *virtaus*, jonka *puolue* on tuominnut virallisesti sekä joulukuussa 1908 että tammikuussa 1910 tekeillä (kaikkien suuntien *yksimielisesti* hyväksymillä) päätöksillä.

Puolueen *yksikään* konferenssi (tai muu laitos) ei ole koskaan »onkinut» Plehanovin artikkelista mitään likvidaattoruutta. *Tämä sanoo kaiken!* Hra A. N. Potresov takertuu vanhaan artikkeliin ja esittää kasoittain lainauksia *hämätäkseen* sen tosiasian, että *koko puolue* on tuominnut hänet, Potresovin, hänen likvidatorisen *suuntansa*.

Hra Potresovin tapaiset liberaaliseen sivistyneistöön kuuluvat ratsurit ovat täynnä ylvästä herraskaista *työväenpuolueen* päätösten halveksuntaa. He, nuo ratsurit, veisaavat viis *puolueen* päätöksistä!

Ja työväenpuolue veisaa viis liberaalisesta »Lutshista» ja liberaali hra Potresovista, joka »ongiskelee» Plehanovin vanhoista artikkeleista likvidaattoruutta samaan tapaan kuin hra V. Tshernov »ongiskeli» narodnikkilaisuutta Liebknechtin kirjoituksista.

Hra Potresov on sääliittävä ja naurettava yrittäessään selviytyä jaarittelulla puolueen likvidaattoruudelle langettamasta tuomiosta!

Plehanovin *tuomitseminen* on vain hra Potresovin ja »Lutshin» jaarittelua, jonka tarkoituksena on vetää lukijaa nenästä. Molemmat tietävät, että jokainen *on syyttävä* niitä ja nauraa niiden yrityksille syyttää Plehanovia.

*Kirjoitettu toukokuun 27
(kesäkuun 9) pnä 1913*

*Julkaistu ensi kerran täydellisesti
1961 V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 23. osassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

KAPITALISTIT JA ASEISTAUTUMINEN

Englannin työväenlehdistö jatkaa mielenkiintoista ja opettavaista paljastuskampanjaansa sen johdosta, miten kansainvälisessä mitassa yhteenliittyneiden kapitalistien syndikaatit syytävätkin kansoja sotaan.

Esimerkkinä on Nobelin *dynamiittitrusti* (eli syndikaatti).

Sillä on 30 miljoonaa ruplaa pääomaa. Viime vuoden puhdas voitto oli 3 300 000 ruplaa. Yksitoista prosenttia puhdasta voittoa, ei hullumpaa, eikö niin?

Ihmisten tuhoamiseen tarkoitettujen materiaalien jalosukuiset kaupustelijat selittävät vuosikertomuksessaan menestymistään sanomalla vaatimattomasti ja lyhyesti: »sotatarvikkeiden kysyntä on ollut tänä vuonna vilkasta».

Kuinkas muuten! Kapitalistien lehdistö ja kapitalistien palveluksessa olevat poliitikot pitävät melua sodasta ja vaativat lisäämään aseistusta, mikä on sangen edullista sotatarvikkeita valmistaville tehtailijoille.

Entä keitä nuo tehtailijat ovat?

He ovat *kaikkien* kansakuntien yhteenliittyneitä kapitalisteja, ministerien veljiä, parlamentin jäseniä ja niin edelleen! »Dynamiitti»-trustin (Saksan *neljän* dynamiittitehtaan osakkaan, ellei omistajan) osakasluettelosta löydämme seuraavat nimet:

Saksan armeija: kenraali von Mühlburg, majuri paroni von Fritsch j.n.e.;

Britannian armeija: kenraali J. Donald, eversti Neal Findley y.m. y.m.;

Ranskan armeija: eversti François Laffargue;

Lordi Glenconner, *Englannin pääministerin* vaimon rva Asquithin veli, ministeri sir North, parlamentin jäsen Harold Tennant, Saksan Pankki, Hannoverin Pankki ja niin edelleen.

Kansallisten puolueiden johtomiehet, jotka soittavat parlamenteissa suutaan »valtion mahdista» ja »patriotismista» (katso kadettien, progressistien ja lokakuulaisten IV duumassa esittämiä lausumia!³⁶⁷), osoittavat käytännössä tätä patriotismia siten, että aseistavat Ranskaa Saksaa vastaan, Saksaa Englantia vastaan j.n.e. Kaikki he ovat niin tulisia patriootteja. Kaikki he pitävät suurta, niin kovin suurta huolta »valtion mahdista», tietysti oman valtionsa mahdista vastustajan päänmenoksi.

He istuvat yhdessä näiden »vastustajiensa» kanssa dynamiittitrustien ja muunlaisten trustien (syndikaattien) johtokunnissa ja osakasten kokouksissa, saavat miljoonia ruplia puhdasta voittoa ja sysäyvät kukin »omaa» kansaansa sotaan muita kansoja vastaan.

HALPAA LIHAA »KANSALLE»

Siinäpä ajankohtainen uutinen! Minkä kipeimmän tarpeensa saavatkaan työläiset tyydytetyksi! Halpaa lihaa kansalle — missä? mitä? kuinka?

Moskovan kaupungin teurastamoissa on avattu »Freibank», t.s. puoti, missä myydään halpaa, desinfioitua, ehdollisesti kelvollista lihaa. Niin on tiedottanut »Russkoje Slovo».

Halpaa lihaa, se on hyvä asia. Mutta mitä merkitsee: »desinfioitua», »ehdollisesti kelvollista» (voidaan siis sanoa yhtä hyvin *ehdollisesti kelvotonta!*) lihaa? Se merkitsee seuraavaa:

Kun teuraseläimet joutuvat myytäväiksi, eläinlääkäri tarkastaa ne. Sairaot elukat raakataan. Niitä ei saa teurastaa lihaksi, sillä käyttämällä sellaista lihaa ravintoaineena ihmiset saattavat sairastua erilaisiin tauteihin. Erittäin usein raakataan tuberkuloottisia (keuhkotautisia) ja matorakkulatautisia elukoita.

Kaikista Moskovan teurastamoihin toimitetuista noin 450 000 elukasta raakataan *epäilyttävinä* lähes 30 000.

Niinpä sitten noiden epäilyttävien, matorakkulatautisten ja tuberkuloottisten elukoiden liha desinfioidaan keittämällä sitä noin kolmen tunnin ajan erikoisessa kammiossa eläinlääkärin valvonnan alaisena. Madot ja tuberkkelibasillit tuhoutuvat keitettäessä.

No kaiketi ne kaikki tai miltei kaikki tuhoutuvat kokonaan tai miltei kokonaan! Saadaan desinfioitua, keitettyä ja halpaa lihaa.

»Russkoje Slovon» lausunnon mukaan kansa sanoo, »ettei siitä tietenkään kuole, mutta keuhkotaudin tai mahavaivoja saa kuin saakin, sillä tietäähän ne sairaat elukat».

Ostajista ei ole puutetta. Työläisiä tulee jopa Moskovastakin. Jonotetaan pitkään. Aamulla on jonossa enimmäkseen naisia, päivällä työläisiä, etupäässä rakennustyöläisiä.

Juuri tämä mehuttomaksi keitetty desinfioitu liha, josta ei kuole, mutta saa mahavaivoja, onkin tarkoitettu kansalle. Kunnan liha ei ole kansan kukkarolle sopivaa.

Sanotaan, että mitä huolellisempaa on eläinlääkärin valvonta, sitä enemmän raakataan elukoita. »Näin ollen», päättelee »Russkoje Slovo», »väestö on puolelta ja toiselta kiinnostunut tarkasta valvonnasta: keskiluokat siinä mielessä, että teurastamoista tulisi myyntiin kunnollista lihaa, ja köyhälistö siksi, että elukoita raakattaisiin enemmän ja Freibankissa olisi kylliksi lihaa.»

Ajatelkaas mitä sivistyksen ja ihmisrakkauden aikaa elämekään: on opittu saamaan väestö »kiinnostuneeksi» »puolelta ja toiselta!» Ja ajatella sitä halvan lihan »vapautta»: merkitseehän näet saksankielinen »Freibank» »vapaata puotia».

Kulttuuria, vapautta, halpoja elintarvikkeita, kaupan vilkastumista — kaikkea kansan hyväksil Kun näette ilmoituksen »kansanasuntoyhtiö», tietäkää, että kellari- tai ullakokerroksessa on huokeita ja lääkärin valvonnassa olevia asuntoja: ei niissä tietysti kuole, mutta keuhkotaudin kyllä saa.

Kun näette kyltin »kansanruokala», painukaa rohkeasti sisään. Siellä on halpaa keitettyä lihaa, joka on käynyt läpi tarkastuksen teurastamossa ja joka ei ole käynyt teurastamon läpi tarkastamatta.

Kun näette rubriikin »kansankirjasto», riemuitkaa. Saatte huokealla ja ehkäpä ilmaiseksikin kirjasen, jonka Venäjän kansan liitto tai yleisvenäläinen nationalistiseura on julkaissut henkisen sensuurin lääkärinvalvonnan alaisena.

Kohdakkoin avataan kuulemma »Freibank», jossa tullaan myymään »kansanleipää»... silpuista tehtyä, desinfiotua, keitettyä, eläinlääkärin, tuota noin aioin sanoa lääkärin valvonnan alaisena valmistettua.

Kulttuuria, vapautta, halpoja elintarvikkeita, kaupan vilkastumista — kaikkea kansan hyväksil Ja väestö kiinnostuu yhä enemmän puolelta ja toiselta: rikkaat siinä mielessä, että heidän nauttimansa liha olisi kunnollista, ja köyhälistö siinä mielessä, että »Freibankissa» olisi kylliksi ehdollisesti kellovillista lihaa.

Kirjoitettu kesäkuun 8 (21) pnä 1913

*Julkaistu kesäkuun 16 pnä 1913
»Pravda» lehdessä 137. n:ossa
Nimimerkki: V.*

*Julkaistaan »Pravda» lehdessä
tekstin mukaan*

VSDTP:n KK:n JA PRIBOI-RYHMÄN SOPIMUS VIIMEKSI MAINITUN TUNNUSTAMISESTA VSDTP:n KK:n KUSTANTAMOKSI

LUONNOS**

Johdanto X)) ansiot ja tärkeä merkitys

I Hankkeen laajenemisen ja virallisen tunnustamisen tarpeellisuuden vuoksi on oikeaa järjestää *KK:n kustantamoksi* seuraavin ehdoin:

a) ryhmä hoitaa itsenäisesti hallinnolliset ja organisatoriset asiat;

b) kaikki kirjat ja aineistot, jotka eivät ole kiireellisiä, lähetetään ensin KK:n tarkastettaviksi, kun taas kiireellisissä tapauksissa ne julkaistaan lähettämättä, kuitenkin siten, että KK:n edustajalla on veto-oikeus.

Jos syntyy erimielisyyttä eikä päästä sopimukseen, kysymys siirrettäköön KK:n koko kollegion käsiteltäväksi lopullista päätöksen tekoa varten.

Sama täysilukuinen kollegio päättää kirjasten julkaisemisesta silloin, kun KK:n edustaja ja Priboin kollegio ovat eri mieltä KK:n edustajan välityksellä saaduista kirjasista.

c) Kustantamonsa rahallista puolta hoitamaan KK nimittää toveri X:n.

Elokuun 7 pnä 1913

*Julkaistu ensi kerran 1962
»Istoritsheski Arhiv»
aikakauslehdessä 1. n:ossa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

LOKAKUULAISET JA TYÖVÄENLIIKE

Venäjän nykyinen poliittinen tilanne on erittäin kiinnostava. Kadettien, progressistien ja lokakuulaisten neuvotteluyhteisen »oppositio»-taktiikan noudattamisesta duumassa toisaalta ja työväenliike toisaalta eivät todista ainoastaan »vilkastumista», vaan jotain merkittävämpääkin.

Mielenkiintoisen aikamme äärimmäisen opettavia asiakirjoja on »Lokakuun 17 päivän liiton» keskuskomitean vetoomus, joka on osoitettu puolueen jäsenille ja jossa heitä kehoitetaan (»Retshin» kertoman mukaan) »voittamaan apatia ja ryhtymään tarmokkaaseen toimintaan».

Lokakuulaisten KK:n mielestä »kaikkien lojaalisti ajattelevien kansalaisten, joiden vilpittömänä pyrkimyksenä on valtion edistyksellinen kehitys, tulee liittyä 'Lokakuun 17 päivän liittoon' ja siten voimistaa sen jäsenistöä ja kohottaa sen arvovaltaa nykyään, kun kumoukselliset voimat alkavat jälleen liikehtiä, mistä todistuksena ovat muun muassa lakot».

Lokakuulaisten toiminnan, arvelee heidän KK:nsa, täytyy

»paralysoida niiden hajottavien aineiden vaikutus, jotka suurisuisina ja tungettelevina kohottavat jälleen äänensä kehottaen suorittamaan uuden mullistuksen Venäjän valtio- ja yhteiskuntajärjestelmässä. Keskuskomitea muistuttaa niistä uhreista, joita valtio ja yhteiskunta joutuvat antamaan, jos lojaalisti ajattelevat henkilöt ristivät nyt kätensä ja vetäytyvät sivuun kansalaistoiminnasta. Keskuskomitea luottaa siihen, että Venäjän miljoonat hyvätarkoittavat kansalaiset eivät anna kourallisen vallankumousmiehiä saattaa Venäjää tuhoon.»

Niin selittää »Retsh» (n:o 275) lokakuulaisten KK:n mielenkiintoisen vetoituksen sisältöä huomaamatta siinä mitään lokakuulaisten tavanomaisesta politiikasta poikkeavaa.

Tarkastelkaamme lokakuulaisten KK:n vetoomusta asiakirjana, joka luonnehtii aikamme kehitystä. Lokakuulaisia kehoitetaan »voittamaan apatia». Apatiaa on siis tähän asti ollut? Lokakuulaiset olivat apaattisia, kun taantumusvoimat olivat voitolla. Lokakuulaiset olivat tyytyväisiä eivätkä nähneet tarpeelliseksi »ryhtyä toimintaan», kun taantumusvoimia *tuntui olevan* kyllin paljon... »järjestyksen» ylläpitämiseksi. Mutta kun taantumusvoimat osoittautuvat riittämättömiksi (kun taantumusta vastustavat voimat »alkavat jälleen liikehtiä»), silloin... silloin lokakuulaiset ryhtyvät tarmokkaasti *auttamaan taantumusta*.

Eikö se ole todellakin taantumuksen auttamista, kun vaikutusvaltainen duumaryhmä ryhtyy nujertamaan »suurisuusia ja tungettelevia» vasemmistolaisia, heidän pyrkimyksiään »saattaa Venäjä tuhoon»? Ajatelkaas: vain »kourallinen», joka kuitenkin uhkaa ykskaks »saattaa Venäjän tuhoon»! Vasemmistolaiset, joiden lehdet (niitä on vähintäänkin kymmenen koko Venäjällä) takavarikoidaan miltei joka päivä, kunnostautuvat näettekö »suurisuisuudellaan ja tungettelevaisuudellaan»! Tämähän on juuri sanasta sanaan samaa todella suurisuista ja tungettelevaa sanahelinää, jota saa lukea joka päivä hallituksen mustasotnialaisesta lehdistöstä.

Tästä huomaa selvästi, mitä on itse asiassa ollut »lokakuun 17 päivän manifestin hengen» mukaisten »progressiivisten» aatteiden propaganda. Heti kun työväenliike aiheutti voimistuessaan yleistä yhteiskuntaelämän vilkastumista, porvarilliset »progressistimme» alkoivat irvistää hampaitaan nimenomaan tuolle työväenliikkeelle, vaan *ei* taantumukselle.

Venäjällä on toistamiseen, mutta laajemmassa mitassa ja

laajemmalla areenalla sama voimasuhde, joka oli havaittavissa yhdeksän tai kahdeksan vuotta sitten. Lokakuulaiset, progressistit ja kadetit esiintyivät silloin jakamattomana, tiiviinä yhtenäisenä muka »edistysmielisenä yhteisönä». Nyt näyttää olevan kolme kehittyntä porvariston puoluetta: lokakuulaiset, progressistit ja kadetit, jotka ovat kokeilleet voimiaan ja tarkistaneet kantansa kolmen duuman ja tapahutumista rikkaiden vuosien 1906—1912 antaman kokemuksen perusteella. Niiden keskinäinen työnjako on *ihanteellinen*: lokakuulaiset julistavat suoraan ja jyrkästi mustasotnialaisessa muodossa sodan vasemmistolaisille, progressistit *myötätillivät* eilen lokakuulaisia ja menettelevät tänään samoin luvaten jatkaa pitkälti näitä kunniallisia harrastuksiaan. Kadetit taas »myötäilevät» yhtä pitkälti lokakuulaisten ystäviä progressisteja vakuutellen kansalle, suokaa anteeksi sanontani, demokraattisuuttaan.

Kun kerran kahdeksan vuotta sitten työväenliike vältti lokakuulaisten ja kadettien ilmeiset ja naamioidut petokset ja hoipertelut, niin kaikki tämä panee ajattelemaan, että työläiset *eivät ole* muuttuneet siitä pitäen tyhmemmiksi.

»Za Pravdu» n:o 10,
lokakuun 15 pnä 1913
Nimimerkki: K — p o v

Julkaistaan »Za Pravdu» lehden
tekstin mukaan

»VENÄJÄN SIVISTYNEISTÖN RIEMUJUHLASTA»

Moskovan liberaalisen lehden viisikymmenvuotisjuhla on aiheuttanut Venäjän kaikkien ja kaikenlaisten liberaalien taholla vuolaan ylistyspuhetulvan. Se on luonnollista, aiheellista ja johdonmukaista. Liberaalien kuuluu viettää liberaalisen lehden riemujuhlaa. »Russkije Vedomosti»³⁶⁹ ei ole ollut liberaalien muita lehtiä huonompi, vaan se on ollut ehdottomasti jossakin suhteessa (esimerkiksi *tieteellisen* aineiston runsauden puolesta) liberaalien keskitasoa korkeammalla.

Koska kuitenkin liberalismiin kaunopuhujat, herrat Kovalovski, Miljukov, Manuilov, Bunin y.m. kehuvat »Russkije Vedomostia» *demokraattien nimessä* ja muka demokratian kannalta, niin tällaista huutavaa valhetta ei saa jättää vastaiskuja vaille.

Herrat nimekkäät ja kuulut liberaalit! Kaikki te vannotte ja vakuutatte puoltavanne poliittista vapautta. Te ette kuitenkaan halua ymmärtää yksinkertaista asiaa, nimittäin sitä, että sellainen liberaalinen yhteisö, joka ei torju liberaalien vastavallankumouksellisia esiintymiä Venäjällä, ei ansaitse poliittista vapautta eikä voi koskaan sitä saavuttaa.

Te vietätte »Russkije Vedomostin» 50-vuotisjuhlaa? Mainiota. Mutta älkää sitten salatko *totuutta*. Älkää unohtako, että »Russkije Vedomosti» on niitä liberaalisia lehtiä, jotka olivat ensimmäisinä kamppaamassa Venäjän ensimmäistä vakavaa ja syvälle yltänyttä joukkoliikettä, minkä tarkoituksena oli poliittisen vapauden saavuttaminen.

Se tapahtui *kesällä* 1905. Liberaalisen tieteen ja liberaalisen publisistiikan tähti, herra professori Vinogradov, historikko, julkaisi silloin »Russkije Vedomostissa» kuuluisan, ikimuistoksen, unohtumattoman »historiallisen» artikkelinsa. Artikkelin perusajatus oli seuraava: olisi hyvä, jos liike ei menisi meillä pitemmälle kuin Saksassa vv. 1848—1849, muussa tapauksessa preussilainen vahtimestari joutuu palauttamaan maahamme järjestyksen.

Kas sellaisia juttuja liberaalien äänenkannattaja »Russkije Vedomosti» julkaisi *kesällä* 1905!!

Miettiköönpä jokainen Venäjän kansalainen, joka haluaa olla demokraatin maineessa, tätä historiallista tosiasiaa. Historia on todistanut ja todistanut peruuttamattomasti vuoden 1905 *syksyisen* liikkeen heikkouden, voiman vähyyden, mutta kuuluisa liberaali katsoi saman vuoden *kesällä* liikkeen liian voimakkaaksi ja pisteli kepakoita sen pyöriin.

Se on tosiasia. Kiistaton tosiasia. Mainittu liberaali ja kaikki hänen aateveljensä, kaikki hänen — suokaa anteeksi sanontani — liberaalipoliitikkonsa ovat moraalisesti ja poliittisesti *syypäitä* vuoden 1905 syksyisiin juutalaispogromeihin. Pogromimiehille näet antoi voimaa ja julkeutta muun muassa juuri tällainen liberaalisen yhteisön »vinogradovilainen» mieliala.

»Vinogradovilaisilla» liberaaleilla on sellainen hallitus, jonka he ansaitsevat *täydellä syyllä*. »Russkije Vedomostiin» kirjoittleva »vinogradovilainen» liberaali ja Purishkevitch, kollektiivinen Purishkevitch — siinä saman mitalin kaksi puolta, siinä kaksi toisiinsa kytkeytyvää ja toisistaan riippuvaa ilmiötä.

Venäjällä ei *voida* saavuttaa poliittista vapautta niin kauan kuin Venäjällä ei ole (tai koska Venäjällä ei ole) demokraattista puoluetta, joka käsittää selvästi »Russkije Vedomostin» »vinogradovilaisen» liberalismiin epäkäytännöllisyyden, hyödyttömyyden ja iljettävyyden.

»Za Pravdu» nro 10,
lokakuun 15 pnä 1913

Julkaistaan »Za Pravdu» lehden
tekstin mukaan

EHDOTUS TYÖVÄENJÄRJESTÖJEN PÄÄTÖSLAUSELMAKSI VAKUUTUSMIES X:ää PARJAAVAN LIKVIDAATTORIEN SYYTÖKSEN JOHDOSTA³⁷⁰

Tutkittuamme syytöstä, jonka likvidaattorit ovat esittäneet vakuutusmies X:ää vastaan »Novaja Rabotshaja Gazetassa», ja tiedusteltuamme asiaa likvidaattorien lehden toimituksesta ja »Za Pravdu» lehden toimituksesta, joka on julkaissut lokakuun 17 päivänä *viiden* marxilaisen laitoksen muodostaman komission päätöksen, me, sen ja sen liiton tai yhdistyksen johtokunta, katsomme tuon päätöksen oikeaksi ja likvidaattorien kampanjan parjauskampanjaksi.

Järjestönsä eheyden säilyttämiseksi kehotamme työläisiä boikotoimaan parjaajia, mikäli nämä eivät peruuta parjaavia sanojaan julkisesti ja varmasti.

*Kirjoitettu 1913 lokakuussa,
aikaisinta 19 (marraskuun 1) pnä*

*Julkaistu ensi kerran 1965
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 54. osassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

VENÄJÄN TYÖLÄISTEN ARVIO DUUMAN SOSIALIDEMOKRAATTISEN RYHMÄN KAHTIAJAOSTA

Pietarin kummassakin sosialidemokraattisessa lehdessä, jotka ilmentävät likvidaattorien ja puoluemiesten mielipiteitä, on julkaistu työläisryhmien julkilausumia Venäjän joka puolelta. Työläiset määrittelevät noissa julkilausumissaan kantansa duuman kahteen sosialidemokraattiseen ryhmään nähdessä: 1) sosialidemokraattinen ryhmä (7 edustajaa+Jagiello),

2) Venäjän sosialidemokraattinen työväenryhmä — 6 sosialidemokraattista työläisedustajaa.

Me voimme nyt kummankin lehden tietojen perusteella tehdä tarkat yhteenvedot työläisten päätöksistä kokonaisen kuukauden ajalta, lokakuun 20:n ja marraskuun 20:n päivän (v.l.) väliseltä ajalta.

Tarkimpia työläisten julkilausumia, joita kumpikaan puoli ei ole kertaakaan kiistänyt, ovat päätöslauselmat, joissa on tietty määrä *allekirjoituksia*. Yhteiseksi tulokseksi koko Venäjältä (ei ainoastaan Kaukasialla, vaan myös Bundilla ja latvialaisilla on oma edustuksensa Kansainvälisessä Sosialistisessa Toimistossa) saadaan: 4 850 kannattaa Venäjän sosialidemokraattista työväenryhmää (6 edustajaa) ja 2 539 sosialidemokraattista ryhmää (7 edustajaa + Jagiello).

Ammattiliitot johtokuntiansa edustamina (liittojen nimiä ei Venäjällä ole julkaistu poliisin vuoksi) = 9 liittoa, joiden jäsenmäärä on 13 500, kannattaa kuutta edustajaa ja 1 liitto, jonka jäsenmäärää ei tunneta, seitsemää edustajaa.

*Kirjoitettu 1913 marraskuun 20 ja
joulukuun 1 (joulukuun 3 ja 14)
päivän välisenä aikana*

*Julkaistu ensi kerran 1961
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 24. osassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

SELOSTUS PAIKALLISJÄRJESTÖILLE VSDTP:n KK:n JA PUOLUETYÖNTEKIJÄIN PORONININ NEUVOTTELUKOKOUKSESTA (1913)³⁷¹ JÄSENNYS

Paikallisjärjestöissä pidettävän
selostuksen jäsenmys

12/XII

Yleinen teema — lakkoliikkeen ja puolue-elämän tapahtumat alkaen vuoden 1913 kesästä. Neuvottelukokouksen päätöslauselmat. Eniten korostetaan muun muassa seuraavia kohtia:

1. Vuoden 1914 tammikuun 9 päivän yleislakko. Neuvottelukokouksen päätös. Lakon tarpeellisuus. Sen tunnukset (demokraattinen tasavalta, 8-tuntinen työpäivä, tilanherrojen

maiden konfiskointi). Voimaperäinen valmistautuminen lakoon.

2. *Vakuutuskampanja*. »Voprosy Strahovanija»³⁷² aikakauslehden voimaperäinen levittäminen. Puoluesolujen perustaminen *kaikkiin* kassoihin ja *kaikkiin* johtokuntiin. Oman puolueenemmistön saaminen johtokuntiin (samoin ammattiliittoihin, klubeihin etc. etc.).

3. *Kuusikko ja seitsikko*. Kahtiajaon perussyyt: (a) likvidaattoruus = puolueen hajottamista. *Sii*tä taistelu. Seitsikko on *taipuvainen* likvidaattoruuteen; (b) seitsikko *ei hyväksy* puolueen päätöksiä; (c) on tullut todistetuksi, että kuusikkoa kannattaa *puolueen enemmistö*. Tärkeimmät numerotiedot »Pravdasta». Otettava mukaan numerot, joissa on *aineistoa* jakautumiskysymyksestä. (On jatkettava *te h o k k a a s t i* päätöslauselmakampanjaa kuusikon puolesta.)

4. Puolueen edustajakokous. Sen tarpeellisuus. *Kaikkien* illegaalisten puoluesolujen osallistuminen siihen. Kokouksen valmistelu: pääasia *v a r a t*. Koottava edustajakokouksen *rahasto* (etupäässä duuman jäsenten kautta). Tehtävä — koottava kevääseen mennessä *kaksinkertainen* menosumma kutakin ryhmää tai ryhmien liittoumaa kohti (menot yhtä edustajaa kohti 150 rpl. Ryhmän tai läheisten ryhmien liittouman tulee kerätä 300 rpl.).

5. Laajennettava yhteyksiä, lujitettava niitä (opetettava pitämään kirjeyhteyttä Pietarin ja Ulkomaiseen Toimikuntaan). Kirjeyhteys puutteellista: *sii*tä *kuljetusten* kehnous. Luottamusmiehiä tulee olla kaikkialla.

6. Katsaus neuvottelukokouksen tärkeimpiin päätöslauselmiin. Esimerkiksi kansallisuuskysymyksestä: (a) taistelu kaikenlaista nationalismia, jopa hiottuakin (kansallinen kulttuuriautonomia) vastaan; (b) *kaikkien* eri kansallisuutta olevien työläisten yhtenäisyys; (c) taistelu *isovenäläistä* mustasotnialaista nationalismia vastaan. (Samoin lyhyesti muista päätöslauselmista.)

7. Illegaalinen ja legaalinen lehdistö. Tehostettava keräyksiä. Legaalinen *tuhoutuu* väistämättömästi: kaikki voimat perustamaan illegaalista] (ks. »Tiedonanto», varsinkin ss. 9—10).

Kirjoitettu marraskuun 29
(joulukuun 12) p:nä 1913

Julkaistu ensi kerran 1923
kirjassa »'Zvezdan' ja 'Pravdan'
kaudelta (1911—1914)», III vihko

Julkaistaan
N. K. Krupskajan käsialalla
kirjoitetun jäljennöksen mukaan

TOIMISTON LÄHIMMISTÄ TOIMENPITEISTÄ

Koko joukko ryhmittymiä, ryhmiä ja pikkuryhmiä on nostanut ulkomailla vallan erikoisen kohun joulukuun 1 (14) päiväksi suunnitellun Kansainvälisen Sosialistisen Toimiston istunnon ³⁷³ johdosta. Kenties jo lehden seuraavaan numeroon saadaan joitakin lennätintietoja Toimiston päätöksestä. Sen vuoksi katson velvollisuudekseni valaista asiaintilaa, ettei syntyisi vääriä puheita, vaan saataisiin otetuksi heti oikea sävy.

Ulkomaiset ryhmät ja pikkuryhmät, joilla ei ole mitään pohjaa Venäjällä (kuten Rosa Luxemburg ja »tyszkalaiset» tai Charles Rappoport, joka esiintyi hiljattain samassa hengessä eräässä ranskalaisessa lehtipahasessa, tai Aleksinski ja pariisilainen Vperjod-ryhmä j.n.e. j.n.e.) — kaikki nuo pikkuryhmät yrittävät parastaan saadakseen Toimiston äänestämään »yhtenäisyyden» puolesta.

Kyllä mekin kannatamme tietysti yhtenäisyyttä!! Pikkuryhmien pinnistykset ovat surkea manööveri, jonka tarkoituksena on likvidaattorien suojeleminen. Tuo manööveri ei heiltä onnistu: kuhu jää kohuksi ja siinä kaikki.

Mikä on oleva Toimiston päätös? Sitä on tietenkin mahdoton tietää. Mutta eräältä *hyvin huomattavalta* jäseneltä (tai jopa jäsenryhmältä) olemme saaneet tietää, että istuntoon aiotaan päästää Plehanovin *a s e m e s t a* likvidaattorien OK ja että duumaryhmästä päästetään *v a i n* seitsikko eli oikeamminkin kahdeksikko *m u o d o l l i s t e n s y i d e n n o j a l l a*. Nämä muodolliset syyt ovat seuraavat: kunkin maan parlamenttiryhmiä *e i v ä t* edusta puoluetta, vaan *ainoastaan itse itseään*; jos olisi 8 eserrää ja 7 sosialidemokraattia, *vain* 8 eserrää lähettäisi edustajansa. Jos näin on laita (siitä otetaan selvä), niin *t o i s t a i s e k s i* sille ei tietenkään mahdeta mitään. Koettakootpa vain likvidaattorit heittää ulos Plehanovin — saamme nähdä, *onko siitä heille hyötyä!!!* Olen varma, että *e i o l e*.

Siksipä kehotankin erikoisesti, ettei pidä olla hermostuneita eikä levottomia enempää likvidaattorien levittelemien huhujen kuin myöskään Toimiston mahdollisten päätösten vuoksi. Olemme ryhtyneet toimenpiteisiin, että *Venäjän* asioita koskevat tiedotukset toimitettaisiin Lontoosta *meidän välityksellämme* (muut kuin Venäjän asioita koskevat suoraan Teille) — odottakaa niitä *r a u h a l l i s i n a* ja saattepa

nähdä, että matka olisi ollut tarpeeton, että »hukummaisillaan olevat» (likvidaattorit) eivät pelasta itseään enempää kohun kuin Toimistonkaan avulla.

Privaattitietojen mukaan Plehanov ei matkusta.

Tätä ei tarvitse toistaiseksi julkaista. Toistan: odottakaa rauhassa *oman* kirjeenvaihtajanne tiedotuksia.

*Kirjoitettu 1913 joulukuussa,
viimeistään 1 (14) pnä*

*Julkaistu ensi kerran 1961
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 24. osassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

KANSANOPETTAJIEN KURJUUS³⁷⁴

Joulukuussa kokoontuvan yleisvenäläisen kansanvalistus-työntekijäin edustajakokouksen johdosta sopii kiinnittää huomiota vanhaan, mutta iäti uutena pysyvään kysymykseen: kansanopettajien kurjuuteen.

Edessämme on ensimmäinen osa »Päivän tilastoa Keisarikunnan alkeiskouluista». Sen on julkaissut kansan-, anteeksi, valistusministeriö. Tekijänä tunnettu tilastotieteilijä hra V. I. Pokrovski.

Silmään pistää heti tämän tshinovnikan hengessä laaditun teoksen kaavamaisuus näiden kahden sanan: tshinovnikka ja kaavamainen, pahimmassa merkityksessä. Tilastolaskenta suoritettiin tammikuun 18 päivänä 1911. Kului kokonaista kaksi vuotta ennen kuin ilmestyi ensimmäinen osa, joka käsittää vain Pietarin koulupiiriin kuuluvat kuvernementit! Ilman piinallista ja kyllästyttävää virastokankeutta meillä osataan nähtävästi laatia vain sen tapaisia lakeja, kuin on lehdistöä vastaan tähdätty laki.

Tilastointiohjelma oli tavan mukaan moneen kertaan koko vuoden 1910 mittaan käsiteltävänä monissa virkamiesten työhuoneissa ja neuvotteluissa, joista jokaisessa sitä pilattiin. Sen tuloksena esimerkiksi kysymyksen ollessa oppilaiden äidinkielestä on vain yksi yleinen sarake »venäjän» kieli: tämän jaottelu valkovenäjän, vähävenäjän (ukrainan) ja isovenäjän kieliksi on ilmeisesti kiellettyä. Sen tuloksena Keisarikunnan koulutilastosta *on jäänyt pois* koko joukko kouluja, esimerkiksi vuoden 1872 asetuksen mukaiset kaupunkikoulut, 1. ja 2. kategorian yksityiskoulut j.n.e.

Täydellisten tietojen kokoaminen on kiellettyä. Kiellettyä on sen totuuden tietäminen, mikä on oppilaiden kotikieli. Kiellettyä on valtion ja yksityisten koulujen vertailu.

Tilaston laatija, liberaalien ylistämä herra Pokrovski on omasta puolestaan myötävaikuttanut tilastoaineiston *huonontamiseen*. Oli esimerkiksi koottu erikseen kunkin opettajan ylläpitokustannuksia koskevaa aineistoa. On luonnollisesti tärkeää tietää totuus sellaisesta polttavasta kysymyksestä kuin kansanopettajien kurjuudesta. On tärkeää tietää, nimenomaan *kuinka monet* mies- ja naisopettajat saavat hävyttömän pientä, äärimmäisen pientä, hyvin pientä, yleensä pientä y.m. palkkaa.

Siitä on koottu aineistoa. Siitä *on olemassa* tietoja. Mutta hra liberaalinen tilastotieteilijä »muokkaa» aineiston siten, että *karvas totuus tulisi hämätyksi*.

Hra tilastotieteilijä ilmoittaa meille vain, paljonko mies- ja naisopettajat saavat *keskimäärin* palkkaa eri kuvernementeissa ja eri kategorioihin kuuluvissa kouluissa. Virallista jaottelua on noudatettu pyhästi. Mutta sitä, joka tahtoo tietää totuuden, ei kiinnosta se, missä kuvernementissa ja minkä kategorian kouluissa opettajat näkevät nälkää, vaan se, *kuinka monet* opettajat elävät nälässä ja kurjuudessa. Tilastoinnin yhteydessä kerätty aineisto teki täysin mahdolliseksi määritellä, *kuinka monet* opettajat saavat nälkäpalkkaa (sanokaamme alle 360 rpl., 360:stä 400 ruplaan j.n.e.), ja se olisikin pitänyt tehdä ehdottomasti. Mutta sitä ei tehty. Se on satoja tuhansia kortteja käsittävän arkiston kätköissä.

Yleisölle on tiedotettu vain sisällyksettömiä ja kaunisteluita virallisia numerotietoja keskipalkoista eri kategorioitain ja kuvernementeittain... Ei kannata edes puhua siitä, että liberaaliset tilastotieteilijät ovat halunneet salata yleisöltä, paljonko nälkää näkevistä opettajista on perheellisiä.

»Keskiarvoista» näkee, että naisopettajan vuosipalkka (Pietarin koulupiirissä) on 433 rpl. ja miesopettajan 376. Suurin osa opettajistosta on kuitenkin maaseudulla. Siellä naisopettajan »keskimääräinen» palkka on 347 rpl. ja miesopettajan 367 rpl. (Huomautettakoon, että naisopettajia on yleensä kaksi kertaa enemmän kuin miesopettajia.)

Pietarin koulupiirin opettajaenemmistö on Pietarin kuvernementin rajojen *ulkopuolella*. Naisopettajien palkkasumma on Aunuksen kuvernementissa 375 rpl., Novgorodin kuvernementissa 358 rpl., Vologdan kuvernementissa 320 rpl., Ar-

kangelin kuvernementissa 319 rpl., Pihkovan kuvernementissa 312 rpl.

Jo yksin näistä todellisuutta kaunistelevista numerotiedoista selviää, että naisopettajien *enemmistö* saa nälkápalkkaa. Nykyisenä kalliina aikana 26—30 rpl. kuukaudessa naisopettajille, joista (taaskin keskimäärin) 11,5% on naimisissa olevia ja 4,4% leskiä, on ehdottomasti kurja palkka ja se pakottaa opettajat elämään nälässä ja kurjuudessa.

»Kategorioita koskevista» tiedoista näemme, että yksiluokkaisissa kirkkokouluissa oli 2 180 naisopettajaa (Pietarin koulupiirissä, missä naisopettajia on kaikkiaan 7 693). Kysymyksessä on siis varsin suurilukuinen opettaja-»kategoria». Paljonko tämän kategorian naisopettajat saavat palkkaa?

Keskimäärin 302 ruplaa kaupungissa ja 301 ruplaa maaseudulla.

Venäjän valtio kuluttaa satoja miljoonia virkamiehistön, poliisin ylläpitoon, sotilasmenoihin j.n.e., mutta kansakoulujen opettajat se tuomitsee näkemään nälkää. Porvaristo suhtautuu »myötämielisesti» kansanvalistukseen, mutta sillä ehdolla, että opettajat eläisivät huonommin kuin herrojen ja pohattojen kotipalvelijat...

»Za Pravdu» n:o 51,
joulukuun 4 pñä 1913

Julkaistaan »Za Pravdu» lehdessä
tekstin mukaan

VENÄJÄN TYÖLÄISET JA INTERNATIONAALI

Työläistoverit löytävät lehtemme tästä numerosta seikka-peräisen selostuksen Kansainvälisen Sosialistisen Toimiston istunnosta, joka pidettiin hiljattain Lontoossa, ja tämän Toimiston päätöslauselman, joka koskee Venäjän sosialidemokraattisten voimien yhtenäisyyttä.

Venäjän kaikkien luokkatietoisien työläisten tulee käsitellä mitä huomaavaisimmin tätä päätöslauselmaa.

Luokkatietoinen työläinen ei ainoastaan tunne ja tajua olevansa *Venäjän* marxilaisten perhekunnan jäsen, vaan myös ymmärtää kuuluvansa jäsenenä marxilaisten *kansainväliseen* perheeseen. Hänellä on velvollisuuksia myös työväen Internationalin suhteen. Hänen tulee ottaa huomioon viimeksi mainitun mielipide ja toivomukset. Hän ei saa hetkeksikään irrottautua työläisten kansainvälisestä armeijasta.

Venäjän marxilaiset työläiset eivät voi olla pitämättä tervehdittävänä sitä tosiasiaa, että työväen Internationaali osoittaa pyrkivänsä vakavasti perehtymään periaatteellisiin kiistoihin, jotka esittävät niin huomattavaa osaa venäläisessä työväenliikkeessämme. Venäjän yhteiskuntapoliittisen elämän kirottut olosuhteet ovat johtaneet siihen, että toverimme tuntevat liikettämme paljon vähemmän kuin minkä tahansa muun maan liikettä. Venäjän todellisesta asiantilasta ollaan jopa niinkin tietämättömiä, että vielä hiljattain Saksan sosialidemokraattien edustajat ehdottivat kutsuttavaksi koolle kaikki venäläisten sosialidemokraattien ulkomaiset kerhot (12 ulkomaista »virtausta») laatimaan uutta puolueen ohjelmaa *. Mutta kaikkihan tietävät, että Venäjän proletariaatti laati sellaisen ohjelman jo vuonna 1903...

Tämä aika on onneksi jo menemässä ohi. Venäjän proletariaatti on sankarillisella suurtaistelullaan herättänyt huomiota koko sivistyneessä maailmassa. Venäjän työväenluokka on oikeutetusti ottanut paikkansa työväen Internationaalissa, ja voidaan sanoa varmasti, että se tulee esittämään vuosi vuodelta yhä merkittävämpää ja huomattavampaa osaa kansainvälisellä näyttämöllä.

Kansainvälisen Toimiston päätös antaa ensimmäisen kerran Venäjän työläisille mahdollisuuden perehdyttää länsieurooppalaisia tovereitamme perusteellisesti kiistojemme olemukseen. Toimisto asetti kysymyksen seuraavasti: 1) se tarjoaa toverillista apua yhtenäisyyden aikaansaamiseksi, 2) se katsoo tarpeelliseksi ottaa selvää todellisista erimielisyyksistä, 3) se antaa tässä tarkoituksessa Toimeenpanevan Komiteansa tehtäväksi ryhtyä kanssakäymisiin ja järjestää mielipiteiden vaihto kaikkien sosialidemokraattien kanssa, jotka hyväksyvät sosialidemokraattien ohjelman, samoin kuin niiden kanssa, joiden ohjelma on lähellä sosialidemokraattien ohjelmaa.

Venäläisistä marxilaisista tämä kaikki on täysin hyväksyttävää.

Erimielisyyksien *selvittäminen* on todellakin äärimmäisen toivottavaa. Eikä vain yksistään marxilaisten ja likvidaattorien kesken, vaan myös marxilaisten ja narodnikkien, siionistisocialistien kesken (jotka meidän kannalta katsoen eivät ole paljoakaan Bundia tai PPS:ää huonompia) j.n.e. Se olisi

* Ks. tätä osaa, ss. 243—247. *Toim.*

huomattava voitto, jos Kansainvälinen Toimisto onnistuisi tässä suhteessa määrittelemään asian selvästi ja tarkasti ja löytämään poliittisten erimielisyyksien todelliset alku-syyt.

Erimielisyyksien selville saaminen ei tietysti kuitenkaan merkitse vielä niiden poistamista. Mielenpide-eroavuuksien alkujuuri on siinä, että ollaan aivan eri mieltä Venäjän nykyaudesta. Kysymyksessä on *kaksi* taktiikkaa, *kaksi* poliitiikan systeemiä: proletaarinen ja liberaalinen. Tätä eroavuutta ei poisteta millään.

Mutta myös tässä suhteessa olisi äärimmäisen toivottavaa selvittää tarkoin ja selvästi, *mitä* kukin puoli asettaa yhdistymisen *ehdoksi*.

Marxilaisille työläisille lankeaa tärkeä tehtävä: heidän tulee harkita huolellisesti Kansainvälisen Toimiston ehdotusta ja suhtautua siihen mitä huomaavaisimmin, osoittaa omat yhtenäisyyssehtonsa.

Nämä ehdot ovat selviä. Ne juontuvat työväenliikkeen koko kulusta. Likvidaattorien tulee hyväksyä *käytännössä* yhtenäinen marxilainen puolue, hyväksyä tärkeimmiksi joukkoagitaatiotunnuksiksi kolme entistä perusvaatimusta; heidän tulee peruuttaa ohjelmanmuutokset (kansallinen kulttuuriautonomia); luopua huutamasta »lakkoilukiikkosta»; tuomita bundilaisten separatistiset pyrinnot ja vaatia paikallisjärjestöjen yhteenliittymistä; tuomita ilkeämieliset henkilökohtaiset syytökset, jotka myrkyttävät aatteellista taistelua j.n.e. Duumatoimintaan nähden seitsikon tulee ehdottomasti myöntyä alistumaan marxilaisen puolueen tahtoon ja peruuttaa puolueenvastaiset päätöksensä (Jagiello, ohjelman kumoaminen j.n.e.). Yksinpä Plehanovkin, joka on monessa suhteessa eri mieltä kanssamme, kirjoittaa Kansainväliselle Toimistolle osoittamassaan kirjeessä, että »duumaryhmämme jakautuminen johtui eräistä valitettavista päätöksistä, jotka likvidaattoritoverimme tekivät omatessaan seitsemän äänen enemmistön kuutta vastaan».

Ei ole vielä selvinnyt se kysymys, nimenomaan kehen Kansainvälisen Toimiston olisi hyödyllistä ottaa yhteys yleisen mielipiteiden vaihdon järjestämiseksi. Tässä on selvästi kaksi mahdollisuutta: joko kutsutaan kummankin perusvirtauksen, marxilaisten ja likvidaattorien, edustajat tai »kaikki sosialidemokraatit» ja kaikki, jotka katsovat olevansa lähellä sosialidemokraatteja, siis myös edustaja Jagiellon puolue

(PPS) ja erilaiset juutalaiset sosialistiryhmät samoin kuin ne narodnikit, jotka katsovat olevansa lähellä sosialidemokraattien ohjelmaa.

Jokaisen luokkatietoisien työläisen tulee olla kiinnostunut Kansainvälisen Toimiston asettamasta kysymyksestä. Kehotamme kaikkia työläisiä asettamaan kokouksissaan, kerhoissaan, keskustelutilaisuuksissaan, joukkokokouksissaan j.n.e. tämän kysymyksen päiväjärjestykseen, keskustelemaan siitä, tekemään päätöksensä ja saattamaan mielipiteensä julki lehdessämme.

Ei pidä ajatella siten, että tämä on kaukainen kysymys, joka ei koske meitä. Jos kysymys tulee esille Wienin kansainvälisessä kongressissa ³⁷⁵ (mikä marxilaisista olisi hyvin ilahduttavaa), Internationaalin täytyy tietää Venäjän työläisten, Venäjällä toimivien proletaaristen järjestöjen eikä ainoastaan irrallisten ulkomaisten kerhojen mielipide.

Toverit! Pohtikaa asetettua tärkeää kysymystä, tehkää päätöksenne ja tiedottakaa niistä lehdesänne »Proletarskaja Pravda». Kaikkien maiden luokkatietoiset työläiset kallistavat korvansa mielipiteellenne.

»Proletarskaja Pravda» n:o 2,
joulukuun 8 pnä 1913

Julkaistaan »Proletarskaja Pravda»
lehden tekstin mukaan

KUINKA LIKVIDAATTORIT PETTÄVÄT TYÖLÄISIÄ

Kansainvälinen Sosialistinen Toimisto päätti ryhtyä toimenpiteisiin saadakseen selville Venäjän sosialidemokraattien väliset mielipide-eroavuudet ja tarjoutui hyväntahtoisesti auttamaan heidän voimiensa yhdistämistä.

Miten likvidaattorit ovat menetelleet tuon päätöksen suhteen?

He ovat tuota pikaa käyttäneet sitä Venäjän työläisten *pettämiseen*.

»Novaja Rabotshaja Gazetan» ³⁷⁶ 97. n:ossa kirjoitetaan toimituksen voitonriemuisessa artikkelissa:

»Torjumalla 'kuusikon' vaatimuksen, että sille myönnettäisiin oikeus olla edustettuna erikseen parlamenttienvälisessä jaostossa, Kansainvälinen Toimisto ei ainoastaan tuominnut selvästi heidän eroamistaan sosialidemokraattisesta ryhmästä, vaan antoi asianmukaisen arvon yhdelle niistä päävaatimuksista, joiden hylkäämisellä 6 edustajaa yrittivät selittää ja puolustaa eroamistaan.»

Tämä kaikki on alusta loppuun saakka *vääristelyä*.

Olemme huomauttaneet tästä lehtemme 1. n:o:ssa.³⁷⁷

Rysän päältä tavoitettuinä likvidaattonit yrittävät harhauttaa työläisiä jatkamalla valehtelua.

Toistamme, Kansainvälinen Toimisto ei torjunut kuusikon vaatimusta. Se ei tuominut sen »eroamista». Se ei edes ryhtynyt käsittelemään 6 ja 7 edustajan välistä kiistaa.

Tuo on vain likvidaattonien eräs menettelytapa.

Herrat likvidaattonit turvautuivat samanlaiseen rikokseliseen menettelytapaan viime vuonnakin Kansainvälisen Toimiston istunnon jälkeen, jolloin hra Martov pani saksalaisen sosialidemokraatin Haasen kontolle sellaisia bolshevikkivastaisia sanoja, joita tämä ei ollut ikinä lausunut, ja joutui sitten kiinni väitteestään Haasen esitettyä julkilausumansa lehdistössä.

Duuman jäsenten edustusoikeuskysymyksen laita oli Toimistossa näin. Marxilaisten edusmies ilmoitti ainoastaan, että seitsikon valtuutettu oli vain seitsikon valitsema ja että Venäjän sosialidemokraattinen työväenryhmä ei tunnusta häntä valtuutetukseen. Kansainvälisen Toimiston sihteeri tov. Huysmans antoi seuraavan selityksen. On olemassa erikoiset parlamenttienvälistä jaostoa koskevat säännöt. Näiden sääntöjen mukaan, mikäli kyseisessä parlamenttissa on useampia erillisiä sosialistisia ryhmiä, edustusoikeus myönnetään vain sille ryhmälle, jossa on eniten duuman jäseniä; tällöin säännöissä ei oteta huomioon sitä, mihin puolueeseen kyseinen parlamenttiryhmä kuuluu ja miten suuri kannatus sillä on työläisten keskuudessa. Puolueilla on näet oma erityinen edustajistonsa.

Jos duumassa olisi ollut kaksi ryhmää, sanokaamme 6 sosialidemokraattia ja 7 narodnikkia, niin parlamenttienväliseen edustukseen nähden äänioikeus olisi näiden sääntöjen mukaisesti myönnetty *ainoastaan* narodnikeille.

Taikka vielä esimerkki: Bulgaria. Siellä on valittu parlamenttiin 19 »shiroki» sosialistia (opportunistia) ja 18 marxilaista. Niin edellisillä kuin jälkimmäisilläkin on oma puolueensa ja oma erillinen ryhmänsä parlamenttissa. Kummallakin puolueella on niin ikään omat edustajansa Toimistossa. Mutta parlamenttienväliseen jaostoon voi *sääntöjen perusteella* saada edustajansa vain 19 henkinen »shirokien» ryhmä. Se ei kuitenkaan merkitse, että Toimisto »tuomitsisi» 18 marxilaista parlamentin jäsentä.

Siten oli asianlaita muodollisesti. Säännöistä voidaan olla mitä mieltä tahansa. Mutta tällä hetkellä ne ovat sellaiset. Näin ollen Venäjän sosialidemokraattinen työväenryhmä ei voinut edes esittää vaatimustaan.

Miten olisi pitänyt seitsikon menetellä, jos se olisi tahtonut toimia rehellisesti? Sen olisi itsensä pitänyt kieltäytyä muodollisuuksista. Nyt on todistettu ja kaikki ovat tunnustaneet sen, että Venäjän sosialidemokraattisella työväenryhmällä on takanaan monta vertaa enemmän järjestäytyneitä sosialidemokraattisia työläisiä kuin seitsikolla. Siitä seuraa selvä johtopäätös. Se joka tahtoo kallistaa korvansa työläisten mielipiteelle ja puhuu niin paljon yhtenäisyydestä, ei olisi saattanut tässä tapauksessa pitää kiinni yksinomaan muodollisesta näkökannasta.

Seitsikko käytti kuitenkin hyväkseen sääntöjen suomaa »onneaan». Se on antanut jälleen haasteen Venäjän työläisille. Mutta sekään ei ole riittänyt. Herrat likvidaattorit ovat ryhtyneet lisäksi valehtelemaan, että Internationaali on muka »tuominut» kuusikon j.n.e.

Sellainen on ollut herrojen likvidaattorien ensimmäinen vastaus Kansainvälisen Sosialistisen Toimiston päätökseen.

Marxilaiset työläiset vastaavat tähän likvidaattorien metkuun leimaamalla nämä herrat julkisesti häpeämerkillä.

Toverit, jatkakaa vakavasti ja huolellisesti Toimiston päätöksen käsittelyä, lausukaa mielipiteenne siitä ja vastatkaa asianmukaisella tavalla likvidaattorien yrityksiin pettää Venäjän työläisiä.

»Proletarskaja Pravda» n:o 3,
joulukuun 10 pnä 1913

Julkaistaan »Proletarskaja Pravda»
lehden tekstin mukaan

PÄÄTÖSLAUSELMA SOSIALISTISEN TOIMISTON PÄÄTÖKSESTÄ

Tervehdimme palavasti työväen Internationaalin päätöstä, jossa katsotaan välttämättömäksi selvittää täydellisesti ja loppuun saakka Venäjän työväenliikkeeseen osallistuvien poliittisten virtausten väliset oleelliset ja perustavaa laatua olevat erimielisyydet.

Samalla kun suhtaudumme myötämielisesti Internationaalin ehdotukseen, katsomme puolestamme tarpeelliseksi panna merkille ne tärkeimmät erimielisyydet, jotka mielestämme

jakavat marxilaiset ja likvidaattorit kahdeksi sovittamattoman vastakkaiseksi leiriksi.

Lausumme ennen muuta julki, että jokaisesta valveutuneesta työläisestä kysymyksessä ei ole minkään uuden puolueen luominen, vaan yksinomaan entisen järjestön lujittaminen ja täydellinen ennallistaminen sellaiseksi kuin se entisine ohjelmineen ja tärkeimpine taktillisine ratkaisuisineen oli rakennettu yli 15 vuotta sitten. Likvidaattorit ovat erottautuneet tästä marxilaisesta järjestöstä. Yhteistoimintaan heidän kanssaan *duuman ulkopuolella* voidaan ryhtyä jälleen seuraavin välttämättömin ehdoin:

1) Hyväksytään täydellisesti ja verukkeettomasti (käytännössä) »maalalainen puolue», alistutaan ehdottomasti sen solujen päätöksiin ja otetaan sitoumus, ettei ryhdytä lehdistössä missään tapauksessa minkäänlaisiin hyökkäyksiin sitä vastaan.

2) Hyväksytään täydellisesti ja verukkeettomasti se, että kauden tärkeimpänä tehtävänä on Venäjän työväenluokan asettamat kolme perusvaatimusta, toimitaan niiden hengessä ja luovutaan liberaalisesta reformistisesta propagandasta, jossa kehoitetaan kieltäytymään entisistä tehtävistä.

3) Luovutaan kaikista marxilaisten ohjelman muutosyrityksistä (kansallinen kulttuuriautonomia) ja hyväksytään ehdottomasti vuonna 1903 laadittu ohjelma.

4) Lakkoliikettä koskevissa kysymyksissä alistutaan täydellisesti marxilaisten järjestyneiden työläisten päätöksiin ja luovutaan taistelemasta niin sanottua »lakkoilukiihkoa» vastaan.

5) Hyväksytään käytännössä proletariaatin *itsenäinen* taktiikka eikä kavenneta työväenluokan tehtäviä sen vuoksi, että saataisiin aikaan liitto liberaalien kanssa.

6) Hyväksytään, että ammattiyhdistystoimintaa koskevassa kysymyksessä pidetään ohjeena Stuttgartin kansainvälisen sosialistikongressin ja venäläisten marxilaisten Lontoon-kongressin päätöksiä.

7) Kieltäydytään rakentamasta työväenjärjestöjä kansallisuusperiaatteen mukaan. Luodaan *yhtenäiset* järjestöt Puolassa ja Luoteisella alueella. Bundin on noudatettava paikallisjärjestöjen yhdistymistä koskevaa päätöstä, jonka Venäjän marxilaiset ovat puolueena moneen kertaan vahvistaneet.

Yhteistoiminta *duumassa* on mahdollista seuraavin ehdoin:

I. Ryhmä tunnustetaan elimeksi, joka noudattaa ehdottomasti marxilaisen puolueen yhteistä tahtoa.

II. Korjataan kaikki ohjelman rikkomukset (kansallinen kulttuuriautonomia, Jagiellon hyväksyminen j.n.e.).

III. Tuomitaan seitsikon hajotustoiminta, minkä G. V. Plehanovkin on tuominnut Kansainväliselle Sosialistiselle Toimistolle osoittamassaan kirjeessä.

Mitä tulee niihin ryhmiin, joihin Kansainvälisen Toimiston olisi hyödyllistä ottaa yhteys yleisen mielipiteiden vaihdon järjestämisen kannalta, niin vaadimme ennen kaikkea, että siihen osallistuisivat *ainoastaan ja yksinomaan* Venäjällä olevien työväenjärjestöjen edustajat eivätkä missään tapauksessa ulkomaiset kerhot, joilla ei ole yhteyttä Venäjällä tapahtuvaan työhön.

Arvelemme edelleen, että on 1) joko kutsuttava *vain kahden* Venäjällä kamppailevan perusvirtauksen, t.s. marxilaisten ja likvidaattorien, edustajat tai, 2) mikäli halutaan saada selville yleensä kaikki Venäjän sosialidemokraattien ja sosialidemokraateiksi lukeutuvien väliset erimielisyydet, kutsutaan poikkeuksetta kaikki työväenjärjestöt, jotka toimivat Venäjällä ja katsovat olevansa lähellä sosialidemokratiaa. Siinä tapauksessa ei ole syytä jättää sivuun myöskään eräitä vasemmistonarodnikkeja ja Bundin kanssa kilpailevia juutalaisryhmiä, jotka pitävät itseään sosialistisina, j.n.e.

Lopuksi lausumme julki sen varman vakaumuksemme, että Venäjän sosialidemokraattien keskuudessa olevien erimielisyyksien oikeaa valaisua varten ulkomaiden sosialistinen lehdistö suo palstatilaa niille Venäjän järjestöjen vastuunalaisille edustajille, jotka — erotukseksi emigranttikerhoista ja vastuuttomista henkilöistä — voivat antaa ulkomaalaisille tovereille tarkan kuvan Venäjän työväenliikkeessä esiintyvien erimielisyyksien aatteellis-poliittisesta perustasta.

Ryhmä järjestyneitä marxilaisia

»Proletarskaja Pravda» n:o 9,
joulukuun 17 p:nä 1913

Julkaistaan »Proletarskaja Pravda»
lehden tekstin mukaan

KOULUISTAMME

Vuoden 1911 tammikuun 18 päivänä suoritettu koko Venäjää käsittävä koulujen tilastointi antaa mahdollisuuden

kohottaa hieman kruunun salaisuuden verhoa, vaikka tietoja onkin käsitelty äärimmäisen kehnosti.

Tietoja on olemassa toistaiseksi vain Pietarin koulupiiristä, erikseen kaupungeista ja maaseudusta. Tarkastelkaamme näiden tietojen nojalla, mitä ovat *kirkkokoulumme*.

Kaupungeissa on laskettu olevan 329 yksiluokkaista kaupunkikoulua, 139 III kategorian yksityiskoulua ja 177 yksiluokkaista kirkkokoulua. Vertailkaamme naisopettajien keskipalkkoja (miesopettajien lukumäärä on aivan vähäinen): ne ovat kaupunkikouluissa 924 ruplaa vuodessa, yksityiskouluissa 609 ja kirkkokouluissa *302 ruplaa*.

Köyhiä, nälkäisiä naisopettajia, juuri sitä merkitsevät kirkkokoulumme.

Katsotaanpa, kuinka suuri on korkeakoulusivistyksen ja ei-kirkollisen yleisen keskikoulusivistyksen saaneiden opettajien prosenttiluku. Kaupunkikouluissa 76 %, yksityiskouluissa 67 %, kirkkokouluissa 18 %!

Sivistymättömiä naisopettajia (uskonnonopettajista ei toistaiseksi ole kysymys), juuri sitä merkitsevät kirkkokoulumme.

Maaseudullamme on 3 545 yksiluokkaista zemstvokoulua ja 2 506 yksiluokkaista kirkkokoulua. Naisopettajien keskipalkka on ensiksi mainituissa 374 ruplaa ja viimeksi mainituissa *301 ruplaa* vuodessa.

Sivistyneiden opettajien (yleensä opetustointa harjoittavien) prosenttiluku on ensiksi mainituissa 20 %, *viimeksi mainituissa* 2,5 %, taaskin ilman uskonnonopettajia.

Näistä numerotiedoista huomaa, miten kurjassa asemassa kirkkokoulumme ovat!

Tilastoinnissa koottiin niin ikään tietoja, montako neliöarsinaa lattiapinta-alaa ja montako kuutioarsinaa ilmaa tulee keskimäärin yhtä oppilasta kohti, t.s. kuinka ahdasta on kouluissa.

Zemstvokouluissa on lattiapinta-alaa 2,6 neliöarsinaa ja ilmaa 10,1 kuutioarsinaa, kirkkokouluissa 2,4 neliöarsinaa lattiapinta-alaa ja 9,6 kuutioarsinaa ilmaa.

Lattian pinta-alan pitäisi olla kuusi kertaa suurempi ikkunoiden valopinta-alaa. Todellisuudessa se on 9 kertaa suurempi, t.s. kouluissa ei ole ainoastaan ahdasta, vaan myös *pimeää*.

Nämä tiedot ovat tietysti äärimmäisen niukkoja. Ministeriö on tehnyt kaiken voitavansa, että koulujemme kurjasta

asemasta *ei* olisi koottavissa mitään tarkkoja, täsmällisiä ja täydellisiä tietoja.

Mutta sittenkin kirkkokoulujen säälittävä ja kurja asema käy ilmi jopa epätäydellisistä, virallisesti supistelluista ja kehnosti muokatuista tiedoista.

Työväen kulttuuri-, valistus- ja ammattijärjestöjen edustajien ajankohtaisimpia tehtäviä tulevassa Yleisvenäläisessä kansanvalistustyöntekijäin edustajakokouksessa on herättää kaikin puolin kysymys koululaitoksemme ja koulunopettajien asemasta ja valaista sitä joka puolelta.

»Proletarskaja Pravda» n:o 10,
joulukuun 18 pnä 1913

Julkaistaan »Proletarskaja Pravda»
lehden tekstiin mukaan

DUUMARYHMÄ JA DUUMAN ULKOPUOLELLA OLEVA ENEMMISTÖ

Kävi niin hassusti, että duumaryhmän sisäistä kuusikon ja seitsikon kamppailua koskeva Lomtatidzen kirje joutui likvidaattorien lehdessä laskelman viereen, jonka mukaan 3 701 henkeä on sanonut kannattavansa likvidaattoreita (n:o 75, s. 2). Jätämme seuraavaan artikkeliin tämän numerotiedon tarkastuksen ja huomautamme vain, että »Za Pravdu» tiedotti *kolme päivää* aikaisemmin (n:o 26) numeron 5 000, jota opponentit eivät ole kumonneet.

Seitsikko osoittautuu ilmeisesti *taas ja jälleen* olevan työläisten vähemmistön edustaja.

Lomtatidzen »kovat sanat» vaikuttavat sen vuoksi erittäin noloilta. Haukkuminen, entisen kiivaaimman taistelun eri episodien muisteleminen, huudot: »häikäilemätöntä, pötyä, kyynillistä» j.n.e. y.m.s. — kaikki ne ovat äärimmäisen heikkouden ja voimattoman ärtymyksen merkkejä.

Kumoamatonta on ja kumoamattomaksi jää, 1) että valvutuneiden työläisten enemmistö kannattaa kuusikkoa; 2) että seitsikko *ei tunnusta* enemmistön tahtoa eikä päätöksiä eikä myöskään enemmistön hyväksymää johtavaa laitosta.

Alkaa suorastaan nolottaa ja hävettää ärtyneen Lomtatidzen vuoksi, kun lukee hänen kirjeestään:

»Ovatko he (kuusi) osoittaneet edes yhden tapauksen, jolloin duumassa pidetyt poliittiset puheet olisivat käyneet ristiin asiamme etujen, tunnustemme ja perinteidemme kanssa!»

Lomtatidzen päätös vaikuttaa teennäiseltä, sillä me tiedämme, ettei ainoastaan kuusikko, vaan myös kuusikon tunnustama korkein johtava laitos on virallisesti, muodollisesti *osoittanut* kauan sitten vaikkapa sen, että seitsikko *rikkoo ohjelmaa* vastaan!

Nololla ärtymyksellään ja päin hongikkoa esittämillään kysymyksillä Lomtatidze vain korostaa entistä voimakkaammin koko ristiriidan tosisyvää *olemusta, puolueen kieltäjien taistelua puolueen säilyttämistä* vastaan. Siinä on asian olemus. Ja se ei ole leikin asia eikä pikkuseikka, vaan mitä vakavin ja kipein kysymys.

Ei jokainen, joka hokee: »herra! herra!» pääse taivaan valtakuntaan. Ei jokainen, joka rintoihinsa lyöden pauhaa yhtenäisyydestä ja yhtenäisyydestä, toimi käytännössä yhtenäisyyden hyväksi.

Mitä on työväenluokan yhtenäisyys?

Se on ennen muuta ja pääasiassa työväenluokan poliittisen järjestön, kokonaisuuden yhtenäisyyttä. Vain *sellainen* yhtenäisyys voi taata niin duumaryhmän kuin yleensä työväenluokan kaikkien esiintymisten ja kaiken taistelun todellisen yhtenäisyyden.

Likvidaattoruusvirtaus on hajottanut nimenomaan tätä yhtenäisyyttä, kuten puolueemme virallisissa päätöslauselmissa on todettu monta kertaa alkaen vuodesta 1908. Kysymyksen ydin on siinä. Sivuuttamalla sen Lomtatidze vain osoittaa olevansa väärässä.

Hajaannus on kokonaan seitsikon syytä, sillä *seitsikko* on rikkonut ohjelmaa vastaan, *seitsikko* on puolustanut puoluetta hajottaneita likvidaattoreita, *seitsikko* ei ole välittänyt enemmistön virallisista päätöksistä, *seitsikko* menettelee vastoin järjestyneiden työläisten tahtoa. Ei ole muuta ulospääsyä kuin oman syyllisyyden myöntäminen ja se, että tunnustetaan kuusikko enemmistön edustajaksi ja aletaan lähestyä heitä järjestelmällisesti sopimustietä.

KANSALLISUUSKYSYMYSTÄ KÄSITTELEVÄN ESITELMÄN TEESIT³⁷⁸

Kansallisuuskysymys (Teesit ulkomuistista)

- A) Kansallisuuskysymyksen merkitys nykyisenä ajankohtana.
- B) Kansallisuusliikkeiden historiallinen merkitys (resp.* kansallisuuskysymyksen historiallinen asettelu).
- C) Kansallisuuskysymyksen kaksi teoriaa.
- D) Kansakuntien itsemääräämisoikeus.
- E) Vähemmistön tasa-arvoisuus ja oikeuksien takeet. Autonomia.
- F) Kansallinen kulttuuriautonomia.
- G) Kansallisuusperiaate puoluetta rakennettaessa.

A. Johdanto.

Kansallisuuskysymyksen merkitys historian nykyisenä ajankohtana

1. Hallituksen nationalismi. Koko vastavallankumous on väritetty sävyiltään nationalistiseksi.
 2. Samoin — porvarillinen liberalismi (Struve & kumpp.).
 3. Kansallisuuksien (57 % Venäjän väestöstä) uskoton, ennen näkemätön sorto — sorrettujen kansallisuuksien nationalismi (paneurooppalainen metakka).
 4. VSDTP:n ohjelman vastainen menettely (itsemääräämisoikeuden vääristely + kansallinen kulttuuriautonomia).
 5. Juutalaisten separatismien hajaannus. Kansallinen eristäytyminen.
- B.
6. Kansallisuuskysymys on asetettava historialliselta ja taloudelliselta kannalta. Kansallisuuskysymys on *yleismaailmallinen* ilmiö.
 7. Kansallisuusliikkeiden kausi — keskiajan loppu ja uuden ajan alku, *porvarillisdemokraattisten* vallankumousten kausi. Siihen aikaan *kaikkialla* ja joka paikassa kansallisia liikkeitä.

* — respective — vastaavasti. *Toim.*

8. Taloudelliset perusteet? Kapitalismi vaatii kotimaisten markkinoiden yhtenäistämistä. Markkinat ovat kaupankäynnin keskus. Ihmisten kaupankäynnin tärkein välikappale on *kieli*.
9. Kansallisten alueiden yhdistäminen (kielen uudelleen rakentaminen, kansallinen herääminen etc.) ja *kansallisvaltion* luominen. Sen taloudellinen välttämättömyys.
10. Talouden poliittinen päälysrakenne. Demokraattisuus, kansakuntien suvereniteetti. *Inde** »*kansallisvaltio*»...
11. *Yleisenä sääntönä maailmassa* on kansallisvaltio (K. Kautsky I:ssä, 18**, ss. 23 ja 23—25 »Internationalität»), mutta »*kansallisuuskisien valtio on poikkeus*»³⁷⁹.

K. Kautsky O. Bauerista: Bauer *aliarvioi* kansallisvaltioon tähtäävää pyrkimystä.

(»Drangin voimaa») NB tämä

Suluissa: eräät luulevat, että kansallisvaltio on *suurempaa* nationalismia kuin kansallinen kulttuuriautonomia. Naiivi ja naurettava harhakäsitys! Kansallisvaltio on maailmanhistorian kokemusperäinen sääntö. Kansallinen kulttuuriautonomia on intellektuellipahasten keksintö, jota ei ole missään toteutettu.

12. XIX vuosisadan kansallisten (porvarillis-demokraattisten) vallankumousten kausi (Italia, Saksa). Länsi-Euroopassa se on päättynyt. *Idässä vasta alulla ja Aasiassa...*

C. Marxilaisuuden kaksi kansallisuuskysymyksen teoriaa.

13. Proletaaripuolueiden synty kansallisvaltioissa. Takapajuinen Itä. Kansallisuuskysymystä koskevat

* — Siitä. *Toim.*

** Viittaus kansallisuuskysymystä käsittelevän ensimmäisen vihkon 18. sivuun. *Toim.*

- »teoriat». (Teoreettiseen pohjaan on kiinnitetty liian vähän huomiota. K. Kautsky+O. Bauer.)
14. O. Bauer. Kansakunta = Kulturgemeinschaft *, Tunnus »kansallinen kulttuuri» ((punaisena lankana)). Kansallinen luonne — tärkeintä. (Rykelmä varauksia, mutta se ei ole tärkeää).
(Kautskyn arvio: Kulturgemeinschaft = O. Bauerin pahin virhe.)
15. »Sosialismi tehostaa kansallisuusperiaatetta» (O. Bauer I, 5** — s. 532 hänen kirjassaan).
16. Bauerin perusvirheenä hiottu nationalismi. Puhdasta, riistosta ja tappelusta vapaata nationalismia. NB ||| Proudhon puhdisteli, idealisoi ja kaunisteli kapitalismia, O. Bauer nationalismia.
17. Hallitsevien luokkien politiikka on »konservatiivis-kansallista», meidän »evolutiivis-kansallista» (O. Bauer).
18. »Vanha internationalismi ei tyydytä meitä» (O. Bauer)
(O. Bauer I, 6.)
19. ΣΣ *** O. Bauerilla
(α) idealistinen kansakuntateoria
(β) tunnuksena kansallinen kulttuuri (= porvarillinen tunnus)
(γ) puhdistettua, hiottua, absoluuttista nationalismia aina sosialismiin saakka
(δ) internationalismi unohdetaan kokonaan.
Σ = kansallista opportunistia (Pannekoek).
20. Sekava O. Bauer K. Kautskyn paljastamana.
(α) Eigentümlich und hinfällig ****, että O. Bauer puhuu yhtenänsä kansallisesta kulttuurista. (I, 17) (s. 15 Internationalität)
(β) »Nie ist eine rein nationale Kultur weniger möglich gewesen» (ibidem, 15 Internationalität) ***** —

* — kulttuurin yhteisyys. Toim.

** Tässä ja alempana viitataan kansallisuuskysymystä käsittelevän ensimmäisen vihkon 5., 6. ja 17. sivuun. Toim.

*** — Summa summarum — Yhteistulos. Toim.

**** — Erikoista ja kestämatöntä. Toim.

***** — »Aito kansallinen kulttuuri ei ole ollut koskaan mahdottomampaa» (samassa teoksessa, 15 »Kansainvälisyys»). Toim.

syrjäyttäminen:

	engl.	ransk.	saks.	
— Esimerkki:	1800: 20	— 30	— 30	($\Sigma = 80$)
	1900: 125	— 40	— 70	($\Sigma = 235$)

((maailmankieleksi tulee ehkä englantia tai ehkä+venäjä))

NB || (γ) »Internationalismimme ei ole erikoisla-
jista nationalismia, jonka erottaa por-
varillisesta epäaggressiivisuus, tasa-arvoi-
suus etc., vaan taloudellisesti ja kulttuu-
rillisesti yhtenäinen yhteiskunnallinen
organismi» (ibidem, s. 17).

NB || O. Bauerilla tämä näkökanta katosi
»Betonung der nationalen Kultur'in» *
taakse.

(δ) Kansakunta ei ole Kultur- eikä Schicksal-,
vaan Sprachgemeinschaft **.

(ε) O. Bauer »*korostaa kansallista momenttia*» ...

NB ||| (ζ) ΣΣ (K. Kautskylla) — gewaltige Ueber-
schätzung des nationalen... Momente-
(35 Internationalität). Völlige Vernach-
lässigung internationalen ***.

21. K. Kautskylla Sprache und Territorium ****

historiallis-taloustieteellinen teoria

silloin

kansallisvaltio

— ja

porvarillis-demokraattisessa

liikkeessä

nykyään

internationalismi nykyään.

NB

D. Ohjelman 9. § = valtiollinen itsemääräminen.

22. Sen merkitys periaatteessa ja koko kansainvälisen
demokraattisen liikkeen sanankäyttö vuodesta 1848
alkaen = valtiollinen eroaminen, kansallisvaltion
muodostaminen.

* — »kansallisen kulttuurin tähdentämisen». *Toim.*

** — ei ole kulttuurin eikä kohtalon, vaan kielen yhteisyyttä. *Toim.*

*** — kansallisen... momentin tavatonta liioittelua (35 Kansainvälisyys).
Internationaalinen unohdetaan kokonaan. *Toim.*

**** — kieli ja alue. *Toim.*

23. Sen merkitys kansallisuusliikkeiden *historian* kannalta kaikkialla maailmassa = kansallisvaltion luominen.
24. On hassua (naurettavaa!) yrittää tulkita tätä pykälää toisin!! *Demokraattisuusperiaate* liittyy kansallisuuskysymyksessä *erot-*
 (α) (α) *tamattomasti* kansallisuusliikkeiden *historiallisiin ja taloudellisiin* edellytyksiin.
25. Demokraattisuusperiaatteen loukkaaminen on kavalusta ja *koko* historian unohtamista.
 Porvarillisen vallankumouksen keskeneräisyys.
- (β) (β) Venäjä = kansallisvaltio pohjimmaltaan, perustaltaan, keskiosaltaan

Pskov — Donin Rostov

Reunamaat — kansallisia.

Äärimmäinen sorto.

Porvarillis-demokraattinen vallankumous jää keskeneräiseksi ja se *on mahdoton*, ellei ole kansallisuusliikettä eikä pyritä luomaan yleensä *kansallista* valtiota.

26. Venäjän kansainvälinen asema: vieressä Itävalta
 (γ) (γ) (jossa porvarillinen vallankumous on jäänyt kansallisuuskysymyksen osalta keskeneräiseksi) ja herännyt Aasia (tasavaltainen Kiina).

Tsarismi — taantumuksellisin valtiojärjestelmä. Siitä johtuu, että kansallisuusliike käy ehdottoman väistämättömäksi ja isovenäläisiä vaaditaan tunnustamaan itsemääräämisoikeus.

27. Konkreettinen esimerkki. Norja (6 vuosisataa Tanskan vallan alaisena). *Annettiin* (Ruotsin, Englannin ja Venäjän sopimuksen mukaisesti) 19. vuosisadan alussa [Napoleonin sotien kausi] *Ruotsille*. Vallattiin ruotsalaisten *sodassa* norjalaisia vastaan.

Liitettiin Ruotsiin. Säilytti *täyden* autonomian (suurkäräjät, armeija, verotus, tullit j.n.e.). Kymmeniä vuosia hankausta ja rettelöitä.

Vuosi 1905. Suuren vallankumouksen alku Itä-Euroopassa — sen ohella *keskeneräiseksi jäänyt por-*

varillis-demokraattinen vallankumous varsin vapaassa länsieurooppalaisessa naapurivaltiossa. Tulos? **Norjan vallankumous v. 1905.**

Elokuun vallankumous Norjassa. Suurkäräjien päätös (elokuun 17 p:nä 1905). Pappien ja tilanherrojen agitaatio Ruotsissa.

Kansanäänestys	5 milj. ruotsalaista
	ja 2 » norjalaista

Sopimus naapurivaltion kanssa. Rauha ja täydellinen loppuunsaattaminen.

Ruotsalaisen työmiehen velvollisuus? Kannatettava ei ainoastaan yleensä vapautta eikä ainoastaan autonomiaa, vaan myös ehdottomasti eroamis-oikeutta.

28. Vuosi 1905. Suomi ja Puola.

Kansallisen porvariston ja Venäjän porvariston lehmäkaupat. Luokkapuolueiden tehtävät: taistelu nationalistisia lehmäkauppoja vastaan, *liittoutuminen Venäjän vallankumouksellisen proletariaatin kanssa.*

29. Yhteenve- (α) 9. pykälän merkitys kansallisuusliikkeen koko historian kannalta. to:

(β) Kansallisuussorto Venäjällä, kun valtio on perusosaltaan kansallinen ja sorretaan reunamaiden kansallisuuksia.

(γ) Venäjän porvarillis-demokraattinen vallankumous keskeneräinen.

(δ) Venäjän kansainvälinen asema.

(ε) Eroamiskysymys ratkaistava itsenäisesti, mutta propaganda välttämätöntä.

30. P.S.D:n poikkeava kanta.

Kapitalismin kehitys on sitonut Puolan ja Venäjän kiinteästi toisiinsa. Lodzin tehtaot — Venäjän markkinoille. Uuden luokkavaltion luominen ei ole meidän tehtävämme. Eikä muuta!!

(α) Jätetty sanomatta: onko porvarillis-demokraattinen vallankumous suoritettu loppuun Venäjällä ja *Idässä? Ei ole.*

(β) Asian ydin ei ole Puolassa eikä sen eroamisessa, vaan *Venäjäntalonpojassa*.

1863

XI 1905

Vastaisuksi venäläisen talonpojan nationalismille sisältyy vaatimukseen paitsi kansallisuussorron lopettamisesta ja autonomiasta, myös vaatimukseen ehdottomasta **eroamisoikeudesta**.

Tämän kiistäminen tai lieventäminen on järjetöntä ja taantumuksellista

Eroamisoikeuden kieltäminen merkitsee tsarismiin auttamista, *myötäämistä* venäläisen talonpojan nationalismille. NB

(γ) Esimerkki: Marxin suhtautuminen Puolaan (Lopatín) ja Irlantiin...³⁸⁰

Marx Irlannista. *Kansa, joka tukahduttaa toisen kansan vapautta, ei voi olla vapaa.* NB

Mistä johtuu P.S.D:n järjettömyys?

Nationalismia nurjalta puolen.

On säikähdetty papualaisia.

Krakova — esimerkki.

Ei sitä linjaa.

Historiikkia siitä, miten P.S.D. esitti järjettömän ja taantumuksellisen aatteensa.

1895: K. Kautsky

(α) Materialismus *einseitig**

(β) pelkäätekö antavanne myötä pikkuporvariston nationalismille? *Autatte venäläistä taantumusta!*

1903. II edustajakokouksen valiokunta vs Warski³⁸¹.

E. *Kansakuntien tasa-arvoisuus ja vähemmistön oikeudet...*

31. Ei mitään etuoikeuksia yhdellekään kansakunnalle, yhdellekään kielelle.

* — Materialismi *yksipuolista*. *Toim.*

- Se on välttämätöntä alkeellisen demokraattisuuden ja työläisten solidaarisuuden kannalta.
32. Valtion kieli. Sen tarpeettomuus.
- 43 % isovenäläisiä
17 vähävenäläisiä
6 valkovenäläisiä
-
- 66
6 puolalaisia
-
- 72 % slaaveja.
33. Sveitsin esimerkki. Erikoinen lehtinen.
-
- (α) Kolme kieltä (70—22—7 %).
(β) Graubünden 100 000 asukasta
<30 000 romaanisia [1%].*
- ad (γ) Vähemmistön oikeudet ja *perustuslaki*.
(δ) Näyte kansallisuuskysymyksen ratkaisemisesta *porvarillisessa* yhteiskunnassa.
(Belgia, *S u o m i* etc.) Ei tuulesta temmattua
34. Alueiden autonomia ja paikallinen itsehallinto = demokraattisen järjestelmän yleinen periaate. Rajat? Kansalliset + taloudelliset + elämäntaparajat etc.
35. Onko toteutettavissa? *Fortunato v versus Medem*.
- Kansalliset keskuksset on määriteltävä alueellisen mi-
nimin eikä maksimin mukaan.
-
- Medemin »syrjittyjen» näkökanta: kansallisten pikkusaarekkeiden absoluuttista nationalismia!!!
36. »Jos kerran irtaudutaan talouselämästä» (Medem).
37. Vähemmistön oikeuksien takuu. Valtion perustuslaki (vertaa Brünn § 4).
38. Medemin vastaväitteet I, 2** NB))
39. Sellaisen yleisen, keskeisen lain tarpeellisuus (vrt. Sveitsiin).
40. Takeena vain yleisdemokraattinen ja *sentrali-*
soitu demokraattinen järjestelmä.

* Ks. Teokset, 20. osa, ss. 4—5. *Toim.*

** Viittaus kansallisuuskysymystä käsittelevän ensimmäisen vihkon 2. sivuun. *Toim.*

F. *Kansallinen kulttuuriautonomia.*

Termit:

}	eksterritoriaalinen
	persoonallinen
	kansallinen

41. Mikä suunnitelmana? (1) Katasteri
(2) Eduskunta
(3) Pakollinen verotus.
42. Itävallan kokemus (Brünn).
Kansallisen kulttuuriautonomian ohjelma. Myttyyn meno. Klerikalismi. Toteuttamatonta.
Hyväksytty ohjelma $\frac{1}{2}$ *. *Järjettömyys näkyy heti.*
43. Suunnitelman periaatteelliset perusteet.
(0) Aitoa, puhdistettua nationalismia. Huippuunsa saatettua.
- (α) Tunnus: *kansallinen kulttuuri*. Porvarillinen tunnus, taantumuksellinen versus työväenliike ja internationalismi.
Kansallinen kulttuuri ja internationaalinen kulttuuri:
}	eristäytyneisyys	— yhtenäisyys
	yhdistyminen porvariston, klerikalien etc. kanssa.	— yhdistyminen muiden kansakuntien demokraattien ja sosialistien kanssa.
- NB:
- Lvovin kansallismuseo = »kansallista kulttuuria»!
- (β) »Poistettava toimivallan alaisuudesta». Utopiaa! Sen pikkuporvarillinen peruste. Kehnon intellektuellin keksintö.
- »Ei ole anastusta, ei ole enemmistövaltaa, ei ole taistelua» (Medem). Vrt. *K. Kautsky*.
- (γ) Kansallisuuskuuriat koululaitoksessa. Vahingollisuus. Amerikan neekerit.
- (δ) Objekttiivinen logiikka: »ei asemesta, vaan yhdessä» keskittyneen kansanvallan kanssa. Itävalta versus Sveitsi.

* — puolivälissä. *Toim.*

- (e) Eri kansakuntien luokkakoostumuksen epätasaisuus.
Ei jaoteltava, vaan erotettava.

{ talonpoikaisvaltaiset kansakunnat }
{ ja kaupungit }

- (c) juutalaiset — pääasiassa kauppiaita.

Bundilaisten sofismi: erotamme *p u h d a s t a* luokkataistelua varten.

44. Kansallinen autonomia juutalaisia varten?

O. Bauer ja K. Kautsky. »Kasti».

Juutalaisten ansiot maailmankulttuurissa ja juutalaisuuden *k a k s i* virtausta.

45. Venäjällä juutalaisten eristäytyminen kastiksi.

Ulospääsy? (1) sen vakiinnuttaminen tavalla tai toisella

(2) diasporan ³⁸² lähentäminen maiden *d e m o k r a a t t i s e e n* ja *s o s i a l i s t i s e e n* liikkeeseen.

»Juutalaiset potkittava pois kansakuntien joukosta»...

46. 10 ¹/₂ milj. maailmassa. Puolet ja puolet [Äscher Wienistä — 150 000].

47. *K a i k k i* porvarilliset juutalaispuolueet ovat hyväksyneet Venäjällä kansallisen kulttuuriautonomian

{ + pikkuporvarilliset demokraatit 1907 }
{ + Bund? (o s a) }

Minkä kittaukseksi muodostui Bauerin keksintö (pikkuporvarillinen opportunistinen)?

- G. Kansallisuusperiaate sosialististen puolueiden organisaatiossa.

I t ä v a l t a. Vasta Wimbergistä (1907). (Otto Bauer. I, 7. 1907)

Otto Bauer I, 7 sen vastustajista

idem I, 8*.

Hajaannus ja *r o m a h d u s*. Tshekkiläiset *separatistit* (Kööpenhaminan kongressi 1910) ja heidän myötämielisyytensä *Bundia* kohtaan.

* Viittaus kansallisuuskysymystä käsittelevän ensimmäisen vihkon 7. ja 8. sivuun. *Toim.*

V e n ä j ä

»Huonoimman
tyyppinen
federaatio» 383

1898—1903. Bund eroaa puolueesta.

1903—1906

1907—1911. Medem erikoinen lehtinen

Yhdistyminen (Kaukasia, Riika, Vilna).
Yhtenäisyys alhaalta.

Kieli* :

1) *Vrt. kielten levinneisyyttä.*

Liège: 2. II 1914

Rabinovitsh: Kansallisuuskysymys = »tuulesta temmattu»

*Kirjoitettu 1914 tammikuun 10 ja
20 (tammikuun 23 ja helmikuun 2)
päivän välisenä aikana*

*Julkaistu ensi kerran 1937
XXX Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

**LISÄYS N. K. KRUPSKAJAN ARTIKKELIIN
»KANSANVALISTUSMINISTERIÖN
POLITIHKASTA»**

Sivistysmaissa ei ole juuri lainkaan luku- ja kirjoitustaidottomia. Kansa yritetään saada siellä kouluihin. Kaikin tavoin edistetään kirjastojen perustamista. Mutta meillä kansan-, anteeksi, »valistus»-ministeriö yrittää mitä epätoivoisimmin ponnistuksin, mitä häpeällisimmin poliisikeinoin *vaikeuttaa* valistustyötä ja *estää* kansaa opiskelemasta! Ministeriö on *hävittänyt* koulukirjastot!! Maailman ainoasakaan sivistysmaassa ei ole enää kirjastojenvastaisia erikoissäädoksiä eikä sellaista iljettävää laitosta kuin *sensuuria*. Meillä sen sijaan yleisen lehdistövainon ja yleensä kirjastojenvastaisten mielettömien toimenpiteiden lisäksi annetaan vielä

* Loppu on tästä alkaen kirjoitettu lyijykynällä vihkon takakanteen. Siinä on lisäksi osoite: »Parvis St.-Grilles. Maison du Peuple. [№ 15] | [klo 10]». *Toim.*

sata kertaa haitallisempia säädöksiä kansankirjastoja *vastaan!* Tämä on räikeää kansanpimityspolitiikkaa, maan *villiytymistä* toivovien tilanherrojen räikeää politiikkaa. Muutamat rikkaat henkilöt, kuten Pavlenkov, tekivät rahalahjoituksia kansankirjastojen hyväksi. Nyt on villien tilanherrojen hallitus hävittänyt kirjastot. Eiköhän niiden, jotka haluavat *auttaa* Venäjän valistamista, ole jo aika käsittää, ettei pidä uhrata varoja ministeriön alaisiin ja hävityksen kohteiksi joutuviin kirjastoihin, vaan taisteluun poliittisen vapauden puolesta, jota ilman Venäjä on tukahtumaisillaan takapajuisuuteensa.

Kirjoitettu tammikuussa 1914

Julkaistu ensi kerran 1961

*V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 24. osassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

LÄTINMAAN SOSIALIDEMOKRATIAN IV EDUSTAJAKOKOUS³⁸⁴

13.—26. TAMMIKUUTA (26. TAMMIKUUTA — 8. HELMIKUUTA) 1914

1

VSDTP:n KK:n SELOSTUS LÄTINMAAN SOSIALIDEMOKRATIAN IV EDUSTAJAKOKOUKSESSA

L e n i n (Venäjän Sosialidemokraattisen Työväenpuolueen Keskuskomitean edustaja). Tov. Braun sanoi, ettei pidä penkoa makulatuuria, vanhoja papereita. Se on oikein. Asiakirjoja ja muita todisteita täytyy silti käyttää kuitenkin perusteena. Kun tutustuu lähemmin VSDTP:n toimintaan kahden viimeksi kuluneen vuoden ajalta, käy selväksi puolueemme ennallistamista haitanneen likvidaattoruusvirtauksen olemassaolo. Ellemme perehdy puolueen kahtiajakautumisen poliittisiin syihin, niin nykyinen hajaannustilakin jää meille käsittämättömäksi. Virheellisistä suuntauksista puhuttiin jo vuoden 1908 konferenssissa ja myöhemmin myös vuoden 1910 KK:n kokouksessa. Toisaalta otzovismi, joka ei ymmärtänyt Venäjän uusia oloja, toisaalta likvidaattoruus, joka kieltää puolueen tai aliarvioi illegaalisen puolueen

merkitystä. Nämä virtaukset syntyivät porvariston vaikutuksen alaisina. Likvidaattoruus on laajalti esiintyvä ilmiö. Sosialistivallankumouksellisten (narodnikkien) keskuudessa esiintyi jo vuonna 1906 miehiä, jotka yrittivät legalisoida puolueen. Se oli mukautumispolitiikkaa, samanlaista kuin kadettien politiikka. Sama mukautumishenki vallitsee sosialidemokraattien likvidaattoruudessa. Voimakas puolue voidaan luoda vain taistelemalla tätä likvidaattoruutta vastaan. Jo vuoden 1908 konferenssi sanoi sen selvästi. KK:n kokouksen jälkeen puolue hajosi kahtia. Kutsumatta enää KK:n kokousta Keskuskomitean Ulkomainen Toimikunta likvidoi sittemmin itsensä. Puoluetta ennallistettaessa jouduttiin taistelemaan likvidaattoreita vastaan, ja se tapahtui tammikuun konferenssissa. Konferenssi teki päätöksen, että työväenkuuriassa on taisteltava likvidaattoreita vastaan, mutta tov. Braun sanoi tuota päätöstä törkeäksi. Sellainen päätös on kuitenkin vain johdonmukaisempi yhteenveto KK:n kokouksen hyväksymästä päätöslauselmasta. Tammikuun konferenssia on tuomittu joka taholta.

Mutta miten tämän tammikuun konferenssin laita oli todellisuudessa? Jos se olisi ollut todellakin vain hajottajien konferenssi, niin siinä tapauksessa koko puolueen olisi pitänyt yhdistyä ja todistaa, että kyseinen konferenssi ei edusta puoluetta. Sitä ei ole kuitenkaan tapahtunut. Toveri Braun sanoi, että laajat joukot eivät seuraa Leniniä. Vakava henkilö ei kuitenkaan ratkaise kysymystä sillä tavalla; pitää tarkastella tosiasioita kaikessa laajuudessaan. Mitä sitten sanovat tosiasiat? Julkisuuteen on saatettu tiedot työväenkuuriassa suoritettujen vaalien tuloksista: II duuman vaaleissa bolshevikit saivat 47 prosenttia äänistä, III duuman vaaleissa 50 prosenttia ja IV duuman vaaleissa 67 prosenttia. Nämä tosiasiat ovat kiistattomia, ne todistavat sitä, että tammikuun konferenssin päätökset olivat oikeita. Vaaleissa toteutui se, mistä konferenssi päätti. Venäjän valvutuneiden työläisten enemmistö seuraa bolshevikkeja, ja tämä todistaa sitä, että taistelu likvidaattoreita vastaan on ollut välttämätöntä. Lehtienkin lehdistö myöntää nyt, että valvutuneiden työläisten enemmistö kannattaa bolshevikkeja.

Toveri Braunin sanojen mukaan elokuun konferenssi ³⁸⁵ hyväksyi hänen esittämänsä vaatimukset: demokraattinen tasavalta -tunnuksen ja illegaalisen puolueen tarpeellisuuden. Mutta miksi toveri Braun siinä tapauksessa haluaa erota

tuon konferenssin muodostamasta Organisaatiokomiteasta? Se ei suinkaan todista poliittista järkevyyttä eikä lujamielisyyttä poliittisessa toiminnassa. Toveri Braun sanoi, että nykyään on olemassa vain joitakin likvidaattoreita kirjailijain keskuudessa, kun taas yleensä likvidaattoruutta ei ole. Mutta mistä puhuu »Lutsh» ja sen hyökkäilyt illegaalista puoluetta vastaan, sen taistelu illegaalisen puolueen kannattajia vastaan? Likvidaattorit eivät ole täyttäneet toveri Braunille antamaansa lupaa: he eivät ole kannattaneet demokraattinen tasavalta -tunnusta eivätkä pitäneet tarpeellisenä illegaalista puoluetta. Lättiläiset haluavat erota Organisaatiokomiteasta. Tämäkin todistaa elokuun blokin olleen vain fiktio. Naurettavaa, jopa demagogistakin on puhua yhtenäisyydestä likvidaattorien kanssa, ennen kuin viimeksi mainitut luopuvat nykyisistä katsomuksistaan ja alkavat noudattaa diametraalisen (täysin) vastakkaista kantaa. Yhtenäisyys on mahdotonta niin kauan kuin likvidaattoruus pysyy sellaisena, jollaista se on. Ne, jotka kannattavat legaalista puoluetta, eivät voi liittyä yhteen niiden kanssa, jotka kannattavat illegaalista puoluetta. Nykyään on olemassa kaksi puoluetta, toinen on todellinen, toinen fiktio, pelkkä kuvitelma. Tänä kuviteltuna puolueena on ryhmä intellektuelleja, jotka vain desorganisoiivat työläisiä hyökkäilemällä illegaalista puoluetta vastaan. Eivät edes kaikki elokuun blokin kirjailijat, vaan ainoastaan likvidaattorit ovat yhdistyneet »Lutshin» ympärille. Likvidaattoreita vastaan on mahdollinen vain taistelu.

»Demagogia», »yhtenäisyys», »hajottajat» — nämä ovat vain suuria sanoja; papukaijakin osaa toistella tuollaisia sanoja. Pitää kuitenkin ottaa vaaria tosiasioista. »Pravda» on vuoden mittaan yhdistänyt ympärilleen noin 2 000 työväenryhmää, jota vastoin »Lutsh» vain 550. Illegaalisen puolueen kannalla oleva lehti on saanut kannattajia neljä kertaa enemmän kuin »kaikkien suuntien» lehti. Tosiasiat osoittavat, että Venäjän työläisten enemmistö on yhdistynyt heidän, bolshevikkien, ympärille. Samaa todistaa kesällä pidetty neuvottelukokous.

Leniniä syytetään ryhmän hajottamisesta. Mutta kokonaisen vuoden on 6 edustajaa joutunut kamppailemaan ryhmässä likvidaattoruutta vastaan. Bolshevikkien puolella on enemmistö, puolue on heidän puolellaan. Ryhmän tulee alistua puolueen enemmistön tahtoon, toimia yhdessä puolueen kans-

sa. Elleivät he sitä tee, he asettavat itsensä puolueen ulkopuolelle, puolueen liepeille. Järjestys on kaikkialla sellainen, että ryhmän tulee alistua puolueen päätöksiin. Niin täytyy olla Venäjälläkin. Valtakunnanduuman jäsenet eivät ole mitään sosialidemokraattisia suunsoittajia, vaan puolueen työntekijöitä, joiden tulee alistua puolueen tahtoon.

Kaikki, mitä likvidaattoreilla on takanaan, on fiktio, fraseologiaa, haukkumista. Miten kävi ryhmän jakauduttua kahtia? Kuuden edustajan kannalla — 6 000 allekirjoittanutta, seitsemän — 2 000. Jokainen voi lukea nämä tiedot lehdistä. Martov sanoi, että seitsikon kannalla ovat marxilaisten laitokset, mutta ne ovat sellaisia laitoksia, jotka eivät edusta puolueen jäsenjoukkoja, vaan ovat ainoastaan fiktio.

Bolshevikit kannattavat yhtenäisyyttä. Mutta keitä ovat ne, jotka eivät voi liittyä illegaaliseen puolueeseen? Illegaalisen puolueen yhtenäisyys on välttämätöntä. Yhtenäisyys alhaalta käsin. Mutta niitä vastaan, jotka hyökkäilevät illegaalisen puolueen kimppuun ja väheksyvät tämän puolueen merkitystä, ei voida muuta kuin taistella. Antakoot takeet, etteivät kajoa illegaaliseen puolueeseen eivätkä ryvetä demokraattinen tasavalta -tunnusta — vasta silloin käy mahdolliseksi yhtenäisyys sekä ylhäältä että alhaalta käsin. En tiedä, miten on asianlaita Aasiassa, mutta Euroopassa sanotaan hajottajiksi niitä, jotka eivät hyväksy enemmistön tahtoa. Hajottajia on vähemmistö, joka ei alistu enemmistön päätöksiin.

*Julkaistu ensi kerran
toukokuun 14 p:nä 1915 latvian
kielellä »Strahdneeks» lehdessä
37. n:ossa (Boston)*

*Julkaistaan lehdessä tekstin mukaan
Käännös latvian kielestä*

2

LOPPUPUHEENVUORO
LÄTINMAAN SOSIALIDEMOKRATIAN
IV EDUSTAJAKOKOUKSESSA

Lenin. Minua syytetään »demagogisista menettelyta-voista», hajottamisesta j.n.e. Mutta miten ovat menelleet vastustajat? He mustaavat yhtenäin bolshevikkeja. Siitä on esimerkkinä vaikkapa Martovin viheliäs kirjanen. Sanoin vain

oman mielipiteeni, että bolshevikit osallistuvat Kansainvälisen Toimiston konferenssiin. Siitä tulee kuitenkin vielä päättämään Keskuskomitea, jossa istuvat työläiset. Tämän kysymyksen ratkaisevat he eikä Lenin. — Ne, jotka sanovat, ettei likvidaattoruutta ole, eivät kunnioita edustajakokousta. Puolueen päätöksissä on jo vuodesta 1908 alkaen sanottu selvästi, mitä likvidaattoruus on. Näitä päätöksiä ei ole kumottu ja ne täytyy ottaa huomioon. Likvidaattorien aatteita propagoidaan nykyään elokuun blokin lehdissä. Organisaatiokomitean kannattajat väittävät täällä, että he eivät vastusta puoluetta, mutta mitä sanotaan heidän lehdessään? Sellaisia esimerkkejä on paljon. Myös sovintoa hierova An halusi esiintyä puolueenvastaista agitaatiota vastaan, mutta toimitus pysyi kannallaan. Niiden kanssa, jotka puolustavat »Lutsh» lehden katsomuksia, ei voida liittyä yhteen. Taistelu »julkisen työväenpuolueen» puolesta on likvidaattoruutta. — Kokoontuvaan konferenssiin ei ole mentävä siinä mielessä, että yhdistyttäisiin likvidaattorien kanssa, vaan siinä mielessä, että paljastetaan heidät ja todistetaan elokuun blokki fiktioksi. — Likvidaattorien lehdistö kaventaa tunnuksia ja rajoittaa vallankumouksellista taktiikkaa. Likvidaattoreilla ei ole lainkaan illegaalista kirjallisuutta, sellaista kirjallisuutta on vain bolshevikeilla. Sen, että bolshevikeilla on Venäjällä järjestöjä, näkee viime (31.) numerosta. IV Valta-kunnanduuman vaalit ovat niin ikään osoittaneet, että työläisten valtaenemmistö kannattaa bolshevikkeja. Nämä ovat tosiasioita, jotka jokainen voi tarkastaa. Sitä todistaa myös lehtien saama aineellinen tuki. — Pelkillä yhtenäisyysshuudoilla ei ole mitään merkitystä, vaan on osattava yhdistää. Bolshevikit ovat yhdistäneet Venäjällä enemmistön, jota vastoin elokuun konferenssi ei ole yhdistänyt mitään. Siitä erkanee Braun, eroaa Trotski — elokuun blokki on hajoamassa. Myöskään Burjanov ei ole jäänyt 7 edustajan joukkoon. — On tuomittava likvidaattorit, jotta yhdistyminen kävisi mahdolliseksi.

*Julkaistu ensi kerran heinäkuun
24 pnä 1915 latvian kielellä
»Strahdneeks» lehdessä 63. n:ossa
(Boston)*

*Julkaistaan lehden tekstin mukaan
Käännös latvian kielestä*

EHDOTUS PÄÄTÖSLAUSELMAKSI LÄTINMAAN
SOSIALIDEMOKRATIAN SUHTAUTUMISESTA VSDTP:hen

Ziemelisin päätöslauselma

1. Kaikkien todellisten sosialidemokraattisten voimien yhteenliittyminen ja puolueen tiukka yhtenäisyys on Venäjällä ehdottoman välttämätöntä varsinkin nykyään, kun työväenluokan taistelu laajenee laajenemistaan. Tämä yhtenäisyys on mahdollista vain niiden sosialidemokraattien kesken, jotka toiminnassaan hyväksyvät:

a) että VSDTP voi nykyisenä ajankohtana olla olemassa vain illegaalisisena ja että kaikkien sosialidemokraattien tulee kuulua illegaaliseen puoluejärjestykseen;

b) että Venäjän sosialidemokraattien tulee harjoittaa joukkoagitaatiota vuoden 1905 vallankumouksellisten vaatimusten hengessä ja kehottaa työläisiä kulkemaan koko vapausliikkeen kärjessä ja taistelemaan uuden vallankumouksen hyväksi.

Edustajakokous katsoo, että kussakin kaupungissa tulee olla yksi *yhteinen sosialidemokraattinen järjestö*, johon kuuluvat työläiset kansallisuudesta riippumatta ja joka käyttää toiminnassaan kaikkia niitä kieliä, joita paikallinen proletariaatti puhuu. Edustajakokous kehottaa kaikkia sosialidemokraatteja kansallisuudesta riippumatta taistelemaan tarkokkaasti todellisen, lujan, työläisten itsensä alhaalta käsin rakentaman, tosiproletaarisen yhtenäisyyden hyväksi.

2. Viimeksi kuluneiden 5 vuoden aikana *likvidatorinen suunta* on ollut keskeisimpänä kysymyksenä puolueen sisäisessä taistelussa. Jo ennen mitään jakautumisia yleisvenäläisessä konferenssissaan 1908 puolue osoitti päätöksessään, että se tarkoittaa likvidaattoruudella erään puolueeseen kuuluvan sivistyneistöryhmän yritystä likvidoida olemassaoleva järjestö, VSDTP, ja vaihtaa se hinnalla millä hyvänsä legaaliseen muodottomaan yhteenliittymään, vaikka viimeksi mainittu olisi mahdollinen vain luopumalla ilmeisesti puolueen ohjelmasta, taktiikasta ja perinteistä.

Vuoden 1910 tammikuussa olleessa VSDTP:n KK:n kokouksessa, jossa puolueen kaikki aatesuunnat ja -virtaukset olivat edustettuina, koko puolue tuomitsi jälleen *yksimielisesti* likvidaattoruuden »proletariaattiin kohdistuvan porvarillisen

vaikutuksen ilmentymänä», joka on tullut näkyviin illegaalisen sosialidemokraattisen puolueen kieltämisenä, sen osuuden ja merkityksen aliarviointina ja yrityksinä supistella vallankumouksellisten sosialidemokraattien ohjelmallisia ja takillisia tehtäviä ja tunnuksia ja niin edelleen.

Sovinnonhierojien yritykset liittyä hinnalla millä hyvänsä yhteen likvidaattorien kanssa (vuoden 1912 elokuun konferenssi) osoittautuivat hyödyttömiksi ja yhdistäjät itse joutuivat aatteellisesti ja poliittisesti riippuvaisiksi likvidaattoreista.

Lätinmaan Sosialidemokratian IV edustajakokous tuomitsee varauksettomasti likvidatorisen suunnan ja päättää kutsua pois edustajansa Organisaatiokomiteasta, joka ei ole sanoutunut irti likvidaattoreista.

3. Laajojen poliittisten kampanjoiden järjestämistä varten edustajakokous antaa Keskuskomitean tehtäväksi olla kanssakäynnissä niiden järjestöjen kanssa, joiden poliittinen linja käy yhteen edustajakokouksessa hyväksytyjen päätösten kanssa.

4. Edustajakokous pitää tervehdittävänä Kansainvälisen Sosialistisen Toimiston aloitetta ottaa päiväjärjestykseen Venäjän sosialidemokraattien yhdistämisen ja antaa Keskuskomitean tehtäväksi myötävaikuttaa asiaan kaikin vastaavin toimenpitein ja puolustaa tässä päätöslauselmassa esitettyjä näkökohtia.

*Julkaistu ensi kerran 1957
(osittaisesti) »Voprosy Istorii
KPSS» aikakauslehdessä 3. n:ossa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

VSDTP:n KK:n PÄÄTÖSLAUSELMA ILLEGAALISTA TOIMINTAA JOHTAVAN ORGANISAATIO-OSASTON MUODOSTAMISESTA KESKUSKOMITEAN YHTEYTEEN³⁸⁶

Maanalaisuudesta johtuen perustetaan erikoinen KK:n osasto johtamaan välittömästi illegaalista järjestötoimintaa.

KK:n kaikkien osastojen yhteisiä kokouksia pidetään vain poikkeustapauksissa noudattamalla erikoista salaisuutta ja vain kummankin osaston edustajien suostumuksella. Tavan-

omaista yhteyttä pidetään eri valtuutettujen välityksellä.

KK:n organisaatio-osastosta käytetään peitenimeä Työväen Osuustoimintakomissio.

Kyseinen osasto 1) ohjaa Pietarin komitean toimintaa, auttaa sitä systemaattisesti ja järjestää sen uudelleen palotapauksissa; 2) huolehtii kaikkien legaalisten järjestöjen toiminnan yhtenäisyydestä puolueen hengessä; 3) keksii illegaalisille yhteyksille ja hankkeille erikoisen salaiset muodot; 4) yhdistää toimintaa koko Venäjän mitassa järjestäen oikealla tavalla yhteydet ja kiertomatkat; 5) hoitaa pääasiallisesti vuoden 1914 elokuuksi suunnitellun puolueen edustajakokouksen valmistelua³⁸⁷.

KK:n Venäjän-kollegio nimittää organisaatio-osaston jäseniksi 3—5 henkeä ja saman verran tai kaksi kertaa enemmän varajäseniä.

*Kirjoitettu huhtikuun 2—4
(15—17) pnä 1914*

*Julkaistu ensi kerran 1957
»Voprosy Istorii KPSS»
aikakauslehdessä 3. n:o:ssa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

RESENSIO³⁸⁸

I. M. Kozminyh-Lanin. Ylityöt Moskovan kuvernementin tehtaisissa. Moskova 1914. Hinta 1 rpl.

Hiljattain ilmestyneessä hra Kozminyh-Laninin uudessa tilastotieteellisessä kirjasessa tarkastellaan ylityökysymystä, joka on Venäjän työläisten kohdalta tavattoman kipeä.

Huomautettakoon, että Kozminyh-Laninin esittämät tilastotiedot ovat yksinomaan vuodelta 1908 ja koskevat vain Moskovan kuvernementin työläisiä. Sitä paitsi vuoden 1908 aikaiset numerotiedot lienevät nykyään kovin vanhentuneita, varsinkin jos ottaa huomioon, että v. 1908 oli teollisuuden lamavuosi ja sen jälkeen Venäjän teollisuuden kehitykselle on ollut vuoden ajan kuvaavaa teollinen nousu ja samalla työvoiman kysynnän lisääntyminen. Ja tämän on vuorostaan täytynyt lisätä ylitöiden teettämistä monilla teollisuusaloilla.

Kozminyh-Laninin (Moskovan kuvernementin ammattien-tarkastajan) tiedot ovat epäilemättä luonteeltaan puolivierallisia, ne on koottu tiedustelemalla asiaa työnantajilta,

joten niihin täytyy suhtautua tietyissä määrin varovaisesti, joskaan niihin ei silti voida olla kiinnittämättä mitä vakavinta huomiota. Ensinnäkin mainittua kysymystä kosketelevaa kirjallisuutta meillä Venäjällä on niin vähän, että tässä suhteessa on käytettävä hyväksi jokaista teosta, ja sitä paitsi tämä puolivirallinenkin tilastointi tarjoaa meille varsin paljon mielenkiintoista aineistoa.

Yhteensä 112 380 työläistä koskevan tutkimuksensa hra Kozminyh-Lanin suoritti Moskovan kuvernementin 152:ssa, pääasiallisesti suuressa tuotantolaitoksessa, jota paitsi pääpaino on tutkimuksissa ollut tekstiiliteollisuudessa.

Kirjasessa esitetyistä numerotiedoista seuraa, ettei ylitöiden teettäminen ole laajamittaista Moskovan seudun tekstiiliteollisuudessa. Niinpä puuvillan jalostuksessa on tutkimuksen kohteena olleesta 59 tuhannesta työläisestä vain 767 henkeä tehnyt pyhäpäivisin ylitöitä. Huomattavasti enemmän on ylitöitä tehty arkisin (1 717 henkeä), mutta tällöinkin prosenttisuhte vaihtelee 1—2 % rajoissa verrattuna työläisten koko lukumäärään. Tämä onkin ymmärrettävää, sillä tekstiiliteollisuus vaatii teknillisistä syistä kunakin kyseisenä ajankohtana jo ennalta jokseenkin varman määrän työntekijöitä, mutta pääasia on siinä, että vuosi 1908 ei ollut läheskään suotuista tekstiiliteollisuudelle. Yrittäjät olivat useinkin kiinnostuneet enemmän tuotannon supistamisesta kuin siitä, että tuotantolaitoksen tuottavuutta olisi lisätty teettämällä ylitöitä.

Näkymä on vallan toisenlainen teollisuuden toisella pääalalla, metallinjalostuksessa. Ylityöt ovat siellä laajalti käytössä ja käsittävät väliin 20 % työläisten koko lukumäärästä.

Mitä ylitöiden jatkuvuuteen tulee, niin Kozminyh-Laninin tietojen mukaan se vaihtelee yleensä niin metalli- kuin tekstiilityöläistenkin osalta 25 tunnista 35 tuntiin kutakin ylitöitä tekevää työläistä kohti (kun lasketaan sekä arki- että pyhäpäivisin tehdyt ylityöt). Luku on varsin iso. Nämä keskimäärin 30 tuntia vapaata aikaa, jotka kuluvat ylitöihin, koituvat sinänsä kokonaisuudessaan työläisten kulttuurillisen ja henkisen kehityksen vahingoksi.

Tarkastelkaammepa, mitä työläiset saavat henkisen kehityksensä vahingoksi koituvasta työnsä, lihastensa ja hermojensa kulutuksesta... Hra Kozminyh-Lanin tekee sangen seikkaperäisiä laskelmia työläisten ylityöansioista tuntia kohti eri

aloilla. Ja niinpä näemme, että tekstiilityöläisille noista töistä maksetaan keskimäärin kaiken kaikkiaan 15—16 kop. tunnilta, harvoin enemmän. Maksut, jotka huhti- ja syyskuuksi hieman kohoavat, alenevat sitten joulukuussa jälleen 13 kopeekkaan. Ansiot ovat erikoisen mitättömiä villatehtaissa; niinpä maaliskuussa tuntiansiot olivat niissä keskimäärin vain 6,75 kop. sunnuntaisin ja pyhäpäivisin tehdyistä töistä. Minkähänlainen lienee tavanomainen palkka hinnoittelun ollessa tällaista!

Taulukoista näkee, ettei metallimiehellekään makseta työstä paljoa paremmin kuin tekstiilityöläiselle. Hänen keskiansionsa vaihtelevat 13—20 kopeekan paikkeilla ylityötunnilta. Moskovan metallimiesten ylityötaksojen muutokset ja suuruus osoittavat yleensä selvästi, miten epäedullisia työehdot ovat siellä verrattuna vaikkapa Pietariin.

Moskovan työläiset saavat kaikista ylitöistään todellakin ropoja.

Niinpä keskimääräiset kuukausiansiot ovat olleet ylitöissä seuraavanlaisia:

Tekstiilityöläiset

		(kopeekkaa)
Sunnuntait ja pyhäpäivät	{ pakoll. töissä	408
	{ vapaaeht. »	221
Arkipäivät	{ pakoll. »	353
	{ vapaaeht. »	235

Metallityöläiset

Sunnuntait ja pyhäpäivät	{ pakoll. töissä	337
	{ vapaaeht. »	184
Arkipäivät	{ pakoll. »	325
	{ vapaaeht. »	231

Lopuksi korostettakoon, että hra Kozminyh-Laninin tutkielmassa ei ole kajottu juuri lainkaan ylitöiden pääpesäkkeeseen — pienteollisuuteen (vain 1,45 % tutkimuksen kohteina olleista työläisistä työskentelee laitoksissa, joissa on vähemmän kuin 100 työntekijää). Kuitenkin pienteollisuudessa vallitsevien työolojen tarkastelu olisi voinut antaa hämmästyttäviä tuloksia.

VSDTP:n KK:n PÄÄTÖS

KK lausuu kiitoksensa Brysselin konferenssiin³⁸⁹ osallistuneelle KK:n valtuuskunnalle sen johdosta, että se on ajanut taitavasti ja tarmokkaasti puolueen linjaa. KK pyytää valtuuskuntaa valitsemaan yhden edustajan selostajaksi elokuussa 1914 pidettävään VSDTP:n edustajakokoukseen tai konferenssiin.

*Kirjoitettu heinäkuun 5 tai 6
(18 tai 19) pnä 1914*

*Julkaistu ensi kerran 1958
»Istoritsheski Arhi»
aikakauslehden 6. n:ossa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

PUOLALAISOPPOSITIO BRYSSELIN KONFERENSSISSA³⁹⁰

Maleckin johtama puolalaisoppositio siirtyi Brysselin konferenssissa likvidaattorien puolelle. Näiden miesten sanat ja teot käyvät ristiin. Katsotaanpa, mitä seuraa liitosta, jonka he tekivät heinäkuun 3 pnä Aleksinskin, Plehanovin ja likvidaattorien kanssa. Tarkistus kokemuksen perusteella on parasta tarkistusta.

*Kirjoitettu 1914 heinäkuussa,
5 (18) päivän jälkeen*

*Julkaistu ensi kerran 1961
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 25. osassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

»VALLANKUMOUS JA SOTA» ARTIKKELIN JÄSENNYKSIÄ³⁹¹

Vallankumous ja sota

1

- I. α) VII päivät 1914 vs I 1905
 1. kirkkoliput — barrikadit
 2. Gapon — sos.-dem. illegaalinen järjestö
 3. käypä tunnus — 3 valasta
 4. naiivi suhtautuminen — sinnikäs taistelu

